

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Rigács Község Önkormányzata

2024 - 2029

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	14
Célok.....	15
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	17
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	17
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	23
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	26
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	59
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	83
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	90
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	100
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	111
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	112
1. A HEP IT részletei.....	112
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	112
Jövőképünk.....	114
Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT). 134	
3. Megvalósítás.....	148
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	148
3.2 A megvalósítás folyamata.....	148
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	151
3.4 Nyilvánosság.....	151
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	152
4. Elfogadás módja és dátuma.....	153

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Rigács Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.**

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

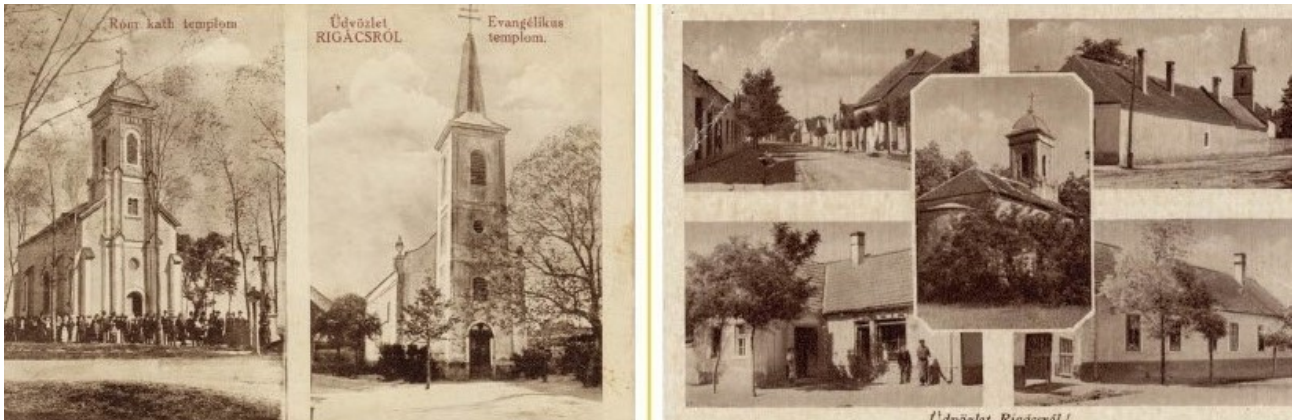
Kisdobos újság 1957. július 1.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Bünmegelőzési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv

A település bemutatása

A falu határán csordogáló Marcal néhol alig látszik, jobbára csak a zöldebb növényzav és a szarvascsorda nyoma jelzi a leleők között kúszó folyót. Vadregényes terület, a kincsvadászok is értékes leleteket találhatnak a környéken: már az ókortól kezdve kereskedelmi útvonalak voltak itt, mert római pénzekre, középkori épületmaradványokra bukkanhatunk, de a felfedezők még pálos kolostort is találnak a vidéken.

A Marcal partján, a falutól északnyugatra kereshetjük a középkori Rigács helyét. A Marcal enyhe kanyarja fölötti magaspart szegélyén a késő bronzkori halomsíros kultúra késői szakaszából származó leletek kerültek elő. Szintén a községtől északnyugatra fekvő lelőhelyről római kerámia

-és tegulatöredékek ismertek, az utóbbi egyértelműen itt állt komolyabb római lakóház maradványa lehet.

Rigács a Marcal folyó mellett fekszik. A mai falu alig több mint 200 éves. Az [1715.](#) évi országos összeírásban még nem szerepelt a lakott helyek között. A régi község - amely a Marcaltól északnyugatra feküdt - a [török időkben](#) pusztult el. A település nyomai még mai is látszanak. Az új falut a nemesek építették fel. Első lakói Ferenczy- és Németh nevű családok voltak. A régi Rigács [1348](#)-ban tűnt fel először a korabeli oklevelekben, Rygach formában. Neve szláv eredetű. Kezdetben a Rigácsi - másként Terkenci - család birtokolta. Még [1496](#)-ban is övék volt a határ. Egy [1559](#)-es oklevél Rygacz nemeseit is megemlíti.

Rigácsnak 1939-ben 1070 katasztrális holdja és 543 lakosa volt, 126 lakóházat számoltak. Egy római katolikus és egy evangélikus népiskolája működött. Főként középparasztok lakták. 1929-ben kilenc 25 holdon felüli birtokos volt. Kilenc önálló kisiparos és egy kereskedő élt ekkor a községben. A község [termelőszövetkezete](#) 1959-ben alakult, az alakulás évében, 1270 hold földje és 127 tagja volt, a lakosság többsége a termelőszövetkezetben dolgozott. Állattenyésztéssel és növénytermesztéssel, valamint öntözéses kertészettel foglalkoztak. Határa termékeny és gondosan művelt. A TSZ-t később a sümegi TSZ-hez csatolták, majd 1992-ben felszámolásra került. Rigács fejlődése 1945 után egyre erőteljesebbé vált. Az elsők között villamosították 1948-ban. Egy évvel később bekötőút, 1962-ben pedig kultúrház épült. Orvosi rendelőt, autóbuszvárókat, postát, öregek napközi otthonát, üzlethelyiséget és sportpályát létesítettek.

A régi zsuptetős, vályogból vagy vertfalból készült házak fokozatosan eltűntek. Önálló tanácsa 1969. július 1-jén egyesült az ukki községi tanáccsal, majd a [gógánfai](#) közös tanács társközsége lett, később az ukki székhelyű körjegyzőséghez tartozott, napjainkban pedig a Gógánfai Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik.

Rigácson országos védettségű épület vagy köztéri szobor nincsen. Helyi védelem alatt áll azonban a két templom. Az evangélikus templom a főút mellett, szabadon álló, téglalap alaprajzú, északkelet-délnyugat hossz tengelyű, homlokzattal északnyugatra néző, homlokzati középtornyos épület. Kontyolt nyeregteteje, hasábos, gúlasisakkal fedett tornya van, homlokzatai tagolatlanok.

Szeplőtelen fogantatás templom

Evangélikus templom

A falu központjától délkeletre, a forgalomtól távol fekvő, ligetes, csendes kis római katolikus temető fekszik. A síremlékek, lévén nemesi faluról van szó, a korszak átlagánál finomabb kivitelezésű darabok, a legrégebbi klasszicizáló jellegű, és az 1830-as évekből való, és Nagyalásnyi Barcza Imre táblabíró számára készült.

Rigács földrajzi elhelyezkedése és a paraszti kultúrából megmaradt népi építésze mostanában egyre inkább vonzza a városi értelmiséget, akik nem lebontják a régi házakat, s építenek helyébe újat, hanem igyekeznek megőrizni a kulturális örökséget és az építészeti hagyományt. Így a település egyre inkább skanzen-jellegű képet mutat. Az idáig egyre csak romló állagú öreg épületek nyaralóként, vagy lakóépületként kapnak ismét funkciót, tulajdonosaik konzervatív ízlésének köszönhetően eredeti szépségüket megőrizve.

Településünkön megvalósult pályázati fejlesztések:

	Pályázat neve	Pályázati támogatás összege	Megvalósítás éve
1	MFP - Elhagyott ingatlanok közcélra történő megvásárlása - 2020	3 970 650,- Ft	2021
2	MFP - Eszközfejlesztés belterületi közterület karbantartására - 2019	3 913 561	2020
3	MFP - Kistelepülések járda építésének, felújításának anyagtámogatása - 2019	3 999 976	2021
4	MFP – Közösségi tér ki-/átalakítás és foglalkoztatás - 2020	3 980 230	2022
5	MFP - Önkormányzati temetők infrastrukturális fejlesztése - 2022	8 999 599	2022
6	MFP - Önkormányzati tulajdonú ingatlanok fejlesztése, önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó beszerzések - 2024	5 991 690	2024
7	TOP_PLUSZ-2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése - 2022	84 999 516	2024
Összesen		115 855 222,- Ft	

Szent Ferenc Misszió Alapítvány támogatásai

A Magyar Falu Program Falusi Civil Alap keretében „civil közösségi tevékenységek és feltételeinek támogatása” (2021.) – gépjárműbeszerzés **4 000 000,- Ft**

A Magyar Falu Program Falusi Civil Alap keretében „civil közösségi tevékenységek és feltételeinek támogatása” (2022.) – ingatlanfelújítás **6 000 000,- Ft**

Nemzeti Együttműködési Alap “Civil szervezetek működésének biztosítására vagy szakmai programjának megvalósítására és működésének biztosítására fordítható összevont támogatás” (2022.) – fejlesztőház üzemeltetése **150 000,- Ft**

Nemzeti Együttműködési Alap – Társadalmi felelősségvállalás kollégium “Adományok után járó normatív kiegészítésen alapuló támogatás civil szervezetek részére” (2022.) – élelmiszermentés **750 000,- Ft**

Nemzeti Együttműködési Alap “Civil szervezetek működésének biztosítására vagy szakmai programjának megvalósítására és működésének biztosítására fordítható összevont támogatás” (2023.) – fejlesztőház üzemeltetése **150 000,- Ft**

A Magyar Falu Program Falusi Civil Alap keretében „civil közösségi tevékenységek és feltételeinek támogatása” (2023.) – eszközbeszerzés **1 500 000,- Ft**

Nemzeti Együttműködési Alap “Civil szervezetek működésének biztosítására vagy szakmai programjának megvalósítására és működésének biztosítására fordítható összevont támogatás” (2024.) – fejlesztőház üzemeltetése **1 400 000,- Ft**

Az Európa Tanács (Strasbourg) „Kiváló Kormányzás” díját vehette át 2023. november 20-án Rigács Község polgármestere Dr. Kertész-Bakos Ferenc.

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

A lakónépesség számának változása (%) számítási módja: pl.: (2021 -es "fő" adat osztva a 2020 -as "fő" adattal) × 100 vagy 2022-es "fő" adat osztva a 2021 - es "fő" adattal×100. Ez a számadat, illetve a változás aránya megmutatja, hogy az adott településen mekkora lakónépességre vonatkoztatva kell áttekinteni az esélyegyenlőség megvalósulását.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	183	bázis év

2018	187	102,19%
2019	190	101,60%
2020	201	105,79%
2021	212	105,47%
2022	198	93,40%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti táblázat alapján elmondható, hogy a lakónéesség 2020-2021. években emelkedést, majd folyamatos csökkenést mutat. Ez magyarázható a településen és annak vonzáskörzetében a munkahelyek megszűnésével, a születések számának és a bevándorlások csökkenésével, az elvándorlás emelkedésével. A településen emelkedő tendenciát mutat a külföldi családok ház vásárlása. A lakosságcsökkenés csak úgy állítható meg, ha a településen vagy annak vonzáskörzetében munkahelyeket létesítenének, vagy megoldottá válik a távolabbi munkahelyekre az eljutás.

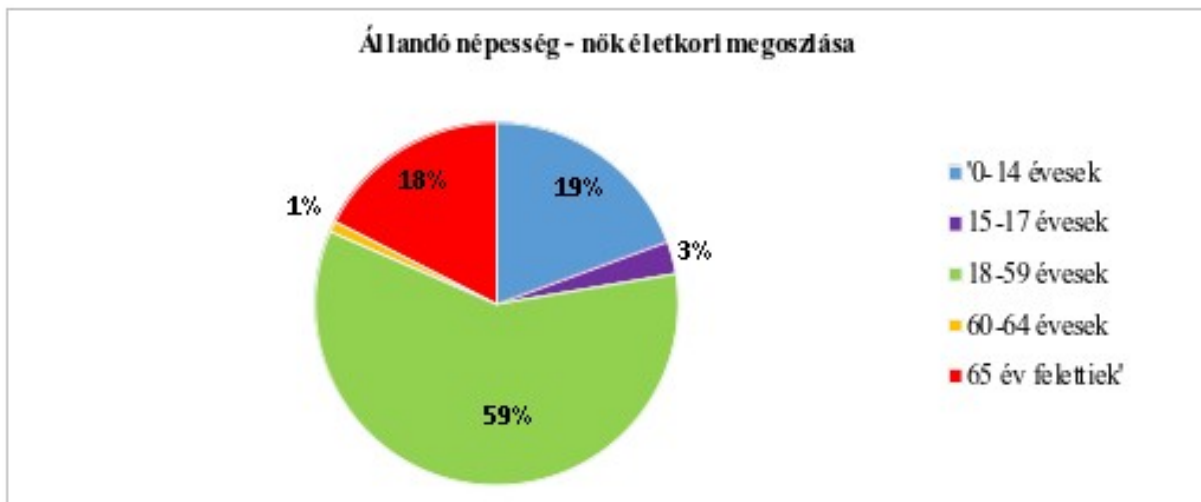
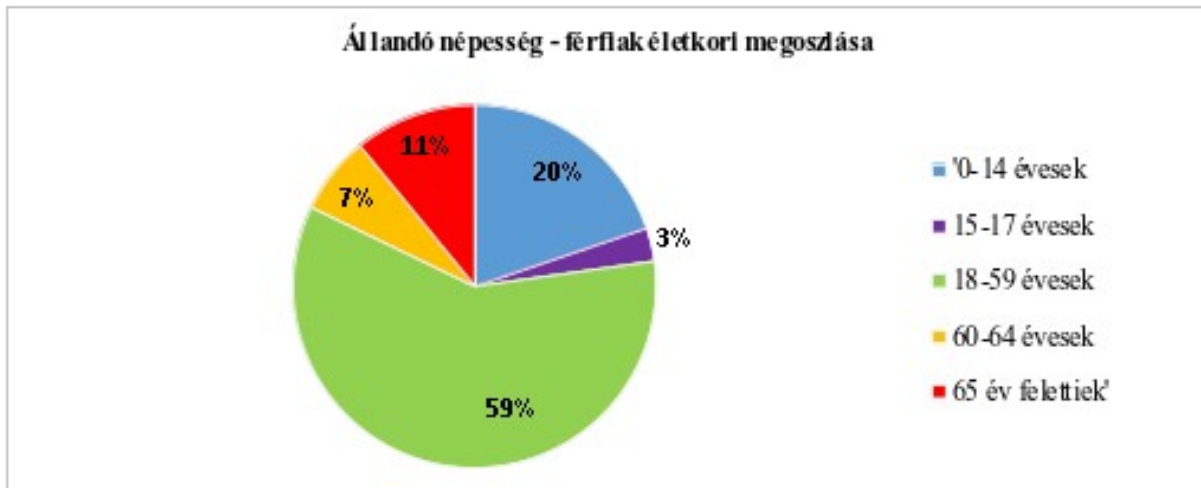
Állandó lakosság számba számítanak azok, akik településünkön létesítettek állandó lakcímet. Ez az adatsor inkább deklaratív jellegű, mintsem szociológiai, viszont az önkormányzat költségvetési tervezés, a pályázati tevékenység hivatalos és mérvadó viszonyzáma.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	101	103	204	49,51%	50,49%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			8	3,92%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	20	20	40	9,80%	9,80%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	3	3	6	1,47%	1,47%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	60	61	121	29,41%	29,90%

60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	7	1	8	3,43%	0,49%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	11	18	29	5,39%	8,82%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2020. évben az állandó népesség vizsgálata alapján a nemek szerinti megoszlás közel azonos minden korcsoportban.

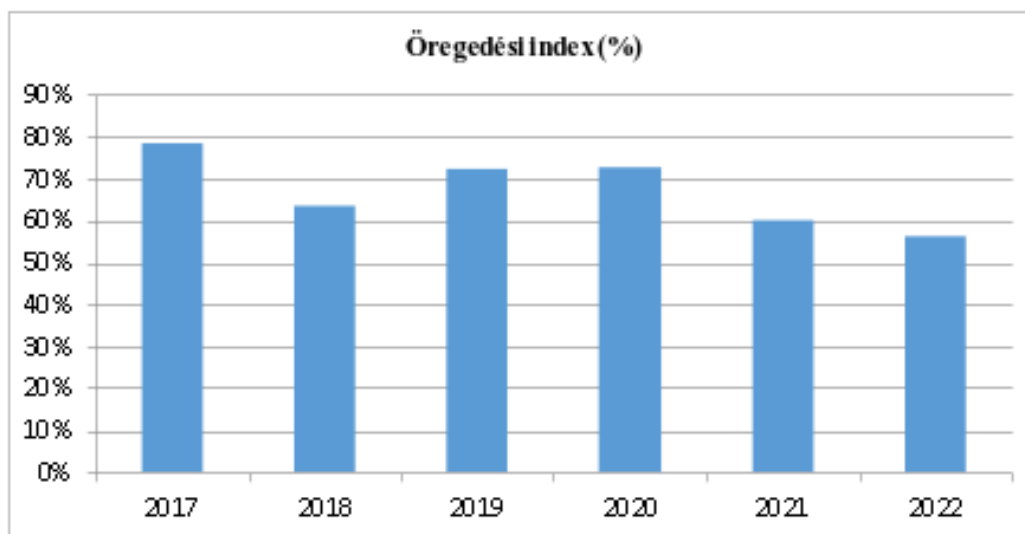
Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

Ez a táblázat is jól mutatja azt, hogy a településen élők 22 % (nők), illetve 23 %-a (férfiak) tartozik a 0-17 éves korosztályba, a legnagyobb számban a 18-59 évesek vannak, mind a nőknél, mind a férfiaknál. A diagram jól szemlélteti, hogy a 18-59 éves korosztály tekintetében a férfiak állandó népességhez viszonyított aránya 59 %, ugyanez az érték a nőknél is. Ilyen jelentős különbség a két nem korcsoportos megoszlása között a 65 év feletieknél tapasztalható, itt a nők száma a magasabb, a teljes népesség 18 %-át teszi ki ez a korcsoport, míg ugyanez az arány a férfiaknál csupán 11 %.

A gyermekek alacsony számát mindkét nem tekintetében jól mutatja a diagram. A legkisebb számban a népesség összetételét tekintve a 15-17 évesek találhatóak, férfiaknál és nőknél is 3 % a teljes népességhez viszonyítva az arány. A 0-14 éves korosztályt illetően a nők 19 %, a férfiak korosztálynak a képviselői 20%-ot tesznek ki. Az adatokból megállapítható, hogy az idős lakosság, a 65 év felettek, a nyugdíjasok tekintetében több a nő, ezt mindenképpen érdemes figyelembe venni mind a nők, mind az idősek, mint esélyegyenlőségi célcsoport tekintetében.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	29	37	78,38%
2018	26	41	63,41%
2019	26	36	72,22%
2020	29	40	72,50%
2021	27	45	60,00%
2022	27	48	56,25%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Az öregedési indexet úgy számítjuk ki, hogy a 65 év felettieket elosztjuk a 0-14 évesekkel, és ezt megszorozzuk százzal. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiak vannak többen, és a település előregedő. Tekintettel arra, hogy az öregedési index 100 feletti értéket mutat, megállapítható, hogy a település előregedő, ez azt jelenti, hogy az időseknek fokozottabb ellátására van szükség, azonban ez nem jelenti azt, hogy esélyegyenlőség szempontjából a gyermekeket – mivel kevesebben vannak – nem kell figyelembe vennünk.

Rigács településről elmondható, hogy nem előregedő, mivel a kiskorú lakosok száma magasabb a 65 év feletti állandó lakosság számánál. A születések száma nő.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	16,67
2018	59,46
2019	-5,31
2020	51,15
2021	67,80
2022	32,26

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

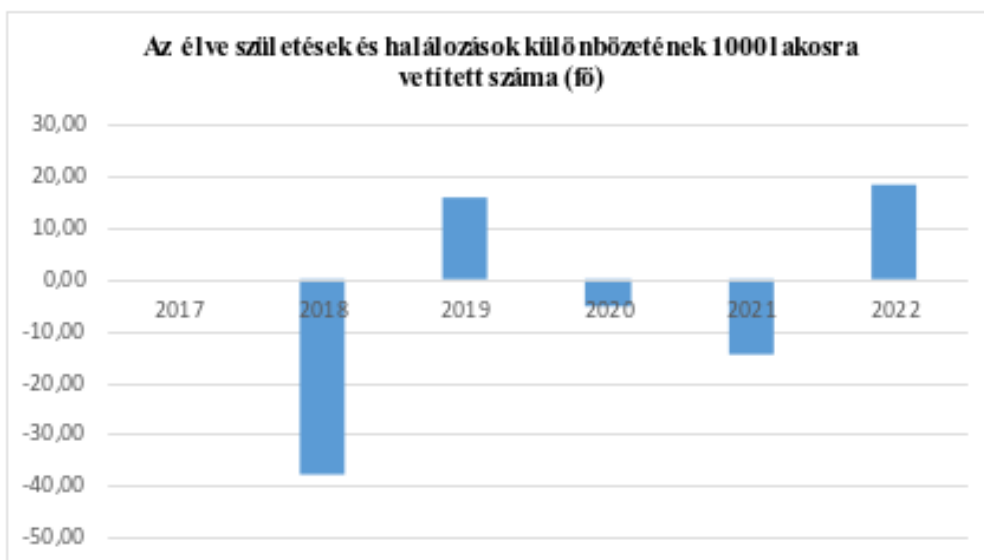

A belföldi vándorlásokra vonatkozó adatok a település „vonzerejét” mutatják meg: ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző.

2019 – 2021. évek között jelentős volt a településen letelepedő lakosok száma. A 2022. évi adatok csökkenést mutatnak. Jelenleg a településre való költözés a jellemző, több külföldi állampolgár vásárol ingatlan a településen, bár önkormányzatunk célja, hogy a településünkön egyre több család telepedjen le a gyermeklétszám emelkedjen, intézményeink stabil működése biztosított legyen hosszútávon. A táblázatból és a diagramból is jól látható, hogy a településen nagy a népesség mozgása.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	0,00
2018	9,46
2019	-9,72
2020	-3,47
2021	-14,04
2022	-3,41

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás egyenlege a település vitalitását mutatja. A vizsgált időszakban sajnos gyarapodó év nem volt, minden évben magasabb a halálozások száma, mint a születéseké. A természetes szaporodás negatív értéket mutat, a halálozások száma szinte minden évben magasabb, mint az élve születések száma, ez szintén a lakosság elöregedésére enged következtetni. Kiugróan negatív ez az érték a vizsgált 6 év közül a 2021. évben volt. Rigácsrólról is mint az országról összességében elmondható, hogy hosszú évek óta folyamatosan fogy a népessége.

Értékeink, küldetésünk

Rigács Község Önkormányzat Képviselő-testülete Rigács Község Önkormányzata 2019-2023 időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját (a továbbiakban: HEP) az 24/2019. (03.05.) számú határozatával fogadta el, majd a felülvizsgálatokat az 8/2021. (02.26.) számú határozatával fogadta el.

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat vizsgálja felül a helyi esélyegyenlőségi programot.

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az elmúlt évtizedekben az ország különböző régiói, kistérségei, települései között egyre nagyobb gazdasági, foglalkoztatási és szociális különbségek jöttek létre. Ahol a társadalmi különbségek érezhetőbbé váltak, ott a helyi szociális rendszer iránti szükségletek is megnövekedtek. A rendelkezésre álló erőforrások azonban sok helyen kevésnek bizonyulnak, és csak a szükséges jogszabályban előírt minimális ellátásokra korlátozódnak.

Településünknek törekednie kell az egyenlőtlenségek leküzdésére, gazdasági és szociális kohézió erősítésére. A partnerség, együttműködés, az együttgondolkodás mindannyiunk feladta azért, hogy a megfogalmazott célok ne csak innovációs lehetőségek legyenek, hanem összefogással megvalósulhassanak. Ahhoz, hogy a település esélyegyenlőségi tervében megfogalmazott célok megvalósuljanak, szükség van a folyamatos tervezésre, a változó körülményekhez való alkalmazkodásra, melyhez elengedhetetlen a területen dolgozó szociális szakemberek, a mindennapi ellátásban dolgozók és a helyi önkormányzat folyamatos párbeszéde, partnersége, közös nyelve.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Rigács Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket,
- a köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Az esélyegyenlőségi program célja, hogy Rigács olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztal hátrányos megkülönböztetést és minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve.

Az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosításán túl egyes társadalmi csoportok esetében, olyan támogató lépések megtételére van szükség, melyek az esélyegyenlőség előmozdítását szolgálják, így különösen a:

- mélyszegénységben élők, romák
- gyerekek
- nők
- fogyatékos személyek
- idősök tekintetében.

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat:

- mini bölcsőde,
- óvoda,
- általános iskola,
- gyermekorvos,
- háziorvos,
- fogorvos,
- védőnő,
- rendőrség,
- szociális ügyintéző,
- szociális alapszolgáltatási intézmény, gyermekjóléti szolgálat,
- civil szervezetek,
- alapítványok
- falugondnok.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Általános fogalomértelmezés az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény meghatározása alapján:

Hátrányos megkülönböztetés

Közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzetiséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, családi állapota, anyasága (terhessége) vagy apasága, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása, vagyoni helyzete, foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre

irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, érdekképviselőhez való tartozása, egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

Közvetett hátrányos megkülönböztetés

A közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzetiséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, családi állapota, anyasága (terhessége) vagy apasága, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása, vagyoni helyzete, foglalkoztatási jogviszonyának meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne.

Előnyben részesítés

Nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését az a rendelkezés, amely egy kifejezetten megjelölt társadalmi csoport tárgyilagos értékelésen alapuló esélyegyenlőtlenségének felszámolására irányul, nem sérthet alapvető jogot, nem biztosíthat feltétlen előnyt, és nem zárhatja ki az egyéni szempontok mérlegelését.

Szegregátum

A térben elkülönülten és koncentráltan, egy tömbben élő hátrányos helyzetű személyek, akik többszörösen ki vannak téve a társadalmi kirekesztődés mechanizmusának.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) már differenciáltabb szabályozást ad:

Fogyatékos személy

Az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

Az akadálymentesség

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. §-ának 1. pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő épített környezet. Az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.

Az egyenlőesélyű hozzáférés

A szolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele – az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal – mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető. Az épület egyenlő eséllyel hozzáférhető, ha mindenki, különösen a mozgási, látási,

hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók.

Az információ egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha az mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető, az ahhoz való hozzájutás pedig az igénybe vevő számára akadálymentes.

Közszolgáltatás

Az állam által fenntartott intézmény által nyújtott közszolgálati médiaszolgáltatás, továbbá oktatási, közművelődési, közgyűjteményi, kulturális, tudományos, szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, egészségügyi, sport-, ifjúsági, foglalkoztatási, közlekedési szolgáltatás, ellátás, illetve tevékenység.

A helyi és nemzetiségi önkormányzat hatásköre gyakorlása során kifejtett minden tevékenység – ideértve különösen a hatósági és egyéb közigazgatási tevékenységet –, valamint a helyi önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat, a nem állami, helyi önkormányzati vagy nemzetiségi önkormányzati fenntartó és az egyházi jogi személy által fenntartott, közfinanszírozásban részesülő intézmény által nyújtott *fb*) alpont szerinti szolgáltatás, ellátás, tevékenység,

Minden ügyfélszolgálati rendszerben működtetett szolgáltató tevékenység, továbbá, minden olyan hatósági engedély vagy hatósági kötelezettség alapján végzett nyilvános szolgáltató tevékenység, amely település vagy településrész közellátását szolgálja, használata nem korlátozott, illetve nem korlátozható.

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv) rendelkezik.

Az Mötv. 13. § (1) bekezdése értelmében a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

1. településfejlesztés, településrendezés;
2. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
4. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások;
5. környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágszálóirtás);
6. óvodai ellátás;
7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
8. gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- 8a. szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
9. lakás- és helyiséggazdálkodás;

10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
12. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
13. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
14. a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
15. sport, ifjúsági ügyek;
16. nemzetiségi ügyek;
17. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
18. helyi közösségi közlekedés biztosítása;
19. hulladékgazdálkodás;
20. távhőszolgáltatás;
21. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

(2) Törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó más helyi önkormányzati feladatot is megállapíthat.

(3) Az (1) bekezdés 18. pontja szerinti helyi közösségi közlekedési feladatellátás forrása helyi önkormányzatnál a helyi iparüzési adóból származó bevétel, a fővárosi önkormányzat esetében elsőként a külön törvény alapján a fővárosi önkormányzatot osztottan megillető adóbevétel.

Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a Képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közzolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti.

Rigács Község Önkormányzat Képviselő-testülete elkötelezett az esélyegyenlőség mellett, ezért helyi rendeleteivel is az a célja, hogy javítsa az esélyegyenlőségi célcsoportok társadalmi helyzetét és elősegítse ezen csoportok felzárkózását.

Rigács Község Önkormányzat Képviselő-testületének az alábbi rendeletei születtek e tárgyhoz kapcsolódóan:

- a szociális és gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról szóló 4/2021. (V.26.) számú önkormányzati rendelet,
- az egészségügyi alapellátás körzeteinek kialakításáról szóló 8/2016. (VIII. 12.) számú önkormányzati rendelet,
- Rigács Község településképeről szóló 10/2017. (XII.31.) számú önkormányzati rendelet,
- a helyi közművelődési feladatok ellátásáról szóló 10/2020. (XII.30.) számú önkormányzati rendelet,
- tárgyévi költségvetési rendeletek.

Fentiekén túl Rigács Község Önkormányzat Képviselő-testülete Rigács Község Önkormányzata 2019-2023 időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját az 24/2019. (03.05.) számú határozattal fogadta el.

Helyi szinten Rigács Község Önkormányzat Képviselő-testületének döntésein keresztül fejezi ki elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén, hiszen a jogszabályokban meghatározott, célirányos kötelező feladatok ellátásán túl a társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházakkal, önszerveződésekkel, társulásaival, sportegyesületével törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

Az önkormányzat az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is.

Fontos megemlíteni az önkormányzat költségvetési koncepcióját, közmunkaprogramját, valamint településrendezési tervét, melyek, jóllehet egy- egy szektor konkrét célkitűzéseit és terveit határozzák meg, mégis szervesen és elválaszthatatlanul kapcsolódnak az esélyegyenlőség kérdésköréhez.

Az esélyegyenlőség területén kiemelt jelentőséggel bír a településünk székhelyén működő Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermejjóléti Intézménye, melynek a hátrányos célcsoportok közül a gyermeki jogok védelme, időskorúak, fogyatékkal élők támogatása és a megfelelő családi környezet megteremtésének biztosítása a fő feladatuk a szolgáltatásaik révén.

A szociális és gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról szóló 5/2021. (V.26.) számú önkormányzati rendelet célzottan a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, illetőleg mélyszegénységben élőkre vonatkozóan rendelkezik a pénzbeli és természetbeni települési támogatások köréről:

- a) általános települési támogatás,
- b) rendkívüli települési támogatás,
- c) születési települési támogatás,
- d) iskolakezdési és óvodáztatási települési támogatás,
- e) temetési települési támogatás,
- f) köztemetés,
- g) tüzelőanyag települési támogatás.

Személyes gondoskodás keretében nyújtott természetbeni szociális és gyermekvédelmi ellátások:

- a) étkeztetés,
- b) házi segítségnyújtás,
- c) családsegítés,
- d) gyermekjóléti szolgáltatás,
- e) gyermekétkeztetés,
- f) falugondnoki szolgáltatás.

Az esélyegyenlőség eszméjének egyre mélyebb és szélesebb körű társadalmi tudatosulása következtében Rigács Község Önkormányzata a következőkben felvázolt települési esélyegyenlőségi programot alkotja meg.

Az Szt. változásáról a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek.

A helyi önkormányzatok felelőssége növekszik a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában. A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg.

Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- gyermekek otthongondozási díja,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj,
- közgyógyellátás,
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Egyéb támogatás biztosításáról a települési önkormányzatok döntenek.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Rigács Község Önkormányzatának elsődleges célja, hogy minden embert egyenlőnek kell tekinteni a településen. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politikai alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió is.**

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző által előkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési rendelet-tervezetet a polgármester február 15-éig, ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a központi költségvetésről szóló törvény hatálybalépését követő negyvenötödik napig nyújtja be a képviselő-testületnek, melyet a Képviselő-testület rendelet formájában hagy jóvá.

Gazdasági program – az Mötv. 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

A települési önkormányzat az épített környezet, a település tervszerű alakítása és védelme érdekében e törvény és végrehajtási rendeleteinek keretei között településfejlesztési és településrendezési feladatokat lát el.

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 10. §-a alapján a településfejlesztési tervben foglaltakkal összhangban, az abban meghatározott településfejlesztési célok megvalósítása érdekében önkormányzati rendeletként a települési önkormányzat képviselő-testülete helyi építési szabályzatot fogad el.

A településrendezési terv csak a településfejlesztési tervvel összhangban készülhet. A településrendezési terv módosításával egyidejűleg a képviselő testület dönt, hogy a településfejlesztési tervet változatlan tartalommal fenntartja, vagy a településrendezési tervre tekintettel módosítja.

Településszerkezeti terv – A településszerkezeti terv a település általános rendezési tervét határozza meg.

Településfejlesztési terv - az 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. § értelmében a települési önkormányzat a település tervszerű, fenntartható, valamint gazdaságos fejlesztése és üzemeltetése érdekében, a település egészére integrált, stratégiai és területi alapú, a környezeti, társadalmi és gazdasági adottságokra alapozott – a településrendezést elősegítő – településfejlesztési tervet készít.

A településfejlesztési tervben az önkormányzat a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével rövid, közép- és hosszú távra rendszerbe foglalja településfejlesztési szándékait, ennek keretében

- a) meghatározza a település jövőképét,
- b) a jövőkép megvalósítása érdekében meghatározza az integrált stratégiai fejlesztési célokat és a célok elérését szolgáló feladatokat,
- c) az egyes integrált stratégiai fejlesztési célokhoz és a feladatokhoz rögzíti a fejlesztési céladatokat és a fejlesztési akcióterületeket, egyben javaslatot tesz – a település térbeli, fizikai rendszerébe illesztve – az akcióterületek hasznosításának jellegére és módjára, a megőrzendő és a fejlesztési célokat szolgáló egyéb területek meghatározásával együtt,
- d) meghatározza térbeli, időbeli és gazdasági rendszerét.

Szolgáltatástervezési koncepció elkészítése folyamatban van a Marcal vidéki Önkormányzatok Szociális Társulás Szociális és Gyermekejóléti Intézménye révén.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

2013. január 1. napjától Rigács Község Önkormányzata létrehozta Bazsi, Dabronc, Gógánfa, Hetyefő, Megyer, Rigács, Sümegprága, Ukk, Zalaerdőd, Zalagyömörő, Zalameggyes községek önkormányzataival – 11 önkormányzattal - a Gógánfai Közös Önkormányzati Hivatalt.

A Gógánfai Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó 11 település (Bazsi, Dabronc, Gógánfa, Hetyefő, Megyer, Rigács, Sümegprága, Ukk, Gógánfa, Zalagyömörő, Zalameggyes) 2015. január 1-jével létrehozta a Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása Szociális és Gyermejköltségi Intézményét Ukk székhellyel.

A Sümegi Kistérségi Többcélú Társulás fenntartásában – amelynek Rigács is tagja - 21 településen biztosított a szakorvosi járóbeteg szakellátási feladatok ellátása a Sümegi Kistérségi Egészségügyi Szolgálat Közhasznú Nonprofit Kft. által. 2024. július 1-től a jogszabály változások következtében a költségvetési szerv kerül létrehozásra a feladatellátásra vonatkozólag.

Rigács Község Önkormányzata az egészségügyi alapellátás tekintetében tagja a Ukki Házi Orvosi körzetnek.

A védőnői ellátás 2023. július 1. napjával átalakult, működtetését a Veszprém Vármegyei Csolnoky Ferenc Kórház látja el Sümeg településen.

A fogorvosi alapellátást a Sümegi székhelyű Dr. Jova Zoltán területi ellátási kötelezettséggel látja el Sümegen.

Rigács Község területén MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. végzi a szemétszállítást. Zalaipai Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás tagja a település.

A Nemzeti Vízművek Zrt. látja el az ivóvíz szolgáltatást Rigács községben.

A TÖOSZ-nak és az Éltes Balaton Felvidékért Egyesületnek tagja Önkormányzatunk.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TeIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze, felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs, és nem is lehet, ott a 2022. évi népszámlálás adataiból indultunk ki. Főleg a fogyatékkal élők és a romák adatainak meghatározása ütközött nehézségekbe: a fogyatékkal élőkről nagyon kevés statisztikai adat ismert, a romáknál pedig települési szinten nincs, aki romának vallja magát, így őket nem lehet ebbe a csoportba sorolni.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

A mélyszegénység összetett, több kritérium szerint meghatározott helyzet. Legalább két kritérium alapján sorolható mélyszegénységbe a személy, vagy család. Ezek: - legalább három éve munkanélküliek, - legfeljebb az általános iskola 8. osztályát, illetve a 9-10. osztályt végezték el, - az aktív korúak inaktívak, ami a munkaerőpiacon történő részvételt illeti, - kettőnél több gyermeket nevelnek. A roma népességre vonatkozóan kevés hivatalos adat áll rendelkezésünkre. A népszámlálási adatok azért nem adnak reális képet, mert a legtöbb roma származású ember nem

vallja magát romának. Rigácson becsülhetően nagyszámú a roma népesség, az idős- és középkorú generációra az alulképzettség a jellemző. Az önkormányzat arra törekszik, hogy ösztöndíjjal támogassa a felsőoktatásban részt vevő hallgatókat is (Bursa Hungarica ösztöndíj).

Az Szt. meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvánosságára vonatkozó szabályokat.

- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.

- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.)** célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása.

- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény** célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe, mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdése alapján

- a) jövedelem:** – az (1a) bekezdésben foglalt kivétellel, valamint figyelemmel az (1b) és (1c) bekezdésekben foglaltakra – az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett
- aa)** a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó – megszerzett – vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és
- ab)** azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;

b) **vagyon**: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, továbbá pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt – jövedelemként figyelembe nem vett – összeg, amelynek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy

bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű;

A családok, háztartások életkörülményeit elsősorban a havi nettó jövedelem nagysága határozza meg. Az egy főre jutó jövedelmet nagymértékben befolyásolja, hogy az együtt élő családtagok közül hányan tartoznak a keresők és hányan az eltartottak közé. Ezen belül az eltartottak életkora, egészségi állapota is meghatározó lehet. A továbbtanulással, a képzések fontosságának előtérbe kerülésével egyre nagyobb számban maradnak eltartottak a 18 év feletti gyermekek is.

A társadalmi szegénységben élő családok egyik csoportjára általában jellemző az anyagi és tárgyi szűkösség, de a szülők egészségesek, dolgoznak, megfelelően szervezik a család életét, érzelmi kötődéseik szorosak. Rugalmasan tudnak alkalmazkodni a változó körülményekhez, értékrendjükben a társadalmi normákhoz igazodnak. Bár intellektuális területen általában hátrányt szenvednek, de életvezetésükben jellemző a céltudatosság, a küzdeni akarás, ezért erősen motiváltak.

A szegénységben élők másik csoportjára jellemző, hogy nagyon alacsony a jövedelmük, ezért anyagi és tárgyi ellátottságuk csekély, a létminimum alatt élnek. Életvezetési zavarai miatt még a kevés jövedelmet is rosszul osztják be. A családtagok egymáshoz való kötődése bizonytalan, labilis, önálló életvezetési képességük csökkent.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek, és a romák.

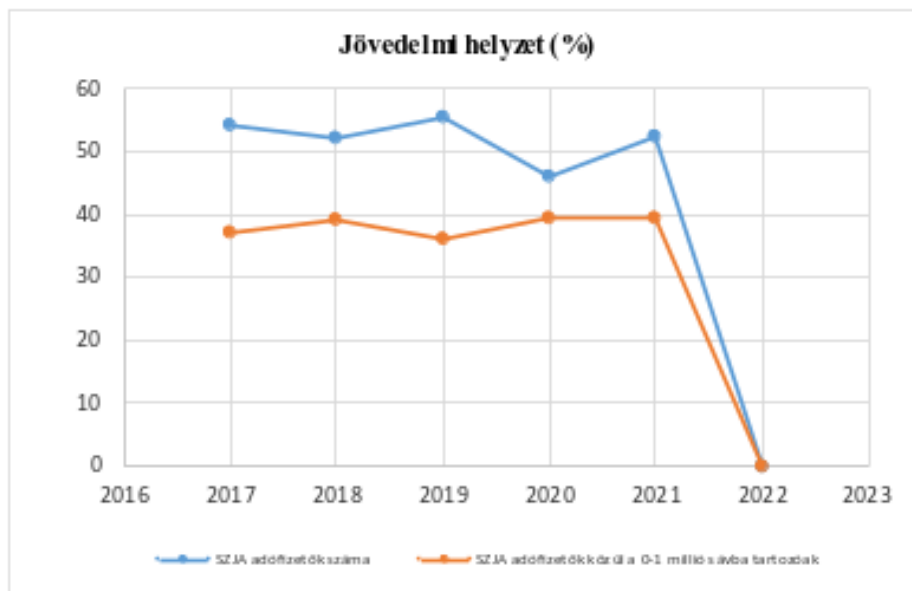
A településen az a tapasztalat, hogy a munkaerő-piacra jutás fő akadályai az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák, a társadalmi előítélet jelenléte.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	54,21	37,07
2018	52,09	39,29
2019	55,50	36,04
2020	46,08	39,36
2021	52,40	39,45
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Európai Bizottság az Európa 2020 Stratégia néven meghatározta a szegénység csökkentési

célját. Az uniós cél, hogy 20 millió fővel csökkenjen a szegénységben és kirekesztettségben élők száma. Az ehhez kapcsolódó magyar vállalat szerint Magyarország 2020-ra mintegy félmillió fővel kívánja csökkenteni a szegénységben élők számát. A vállalatok meghatározásához az Eurostat három mutatószámot használt: a jövedelmi szegénységben élők számát, a rendkívül alacsony munkaintenzitású háztartásokban élők számát, valamint az anyagi deprivációban élők számát.

Az SZJA adófizetők aránya az állandó népesség %-ában 42,2 – 49,14 érték között mozgott, csekély mértékű csökkenés tapasztalható. Ekkor a csökkenést az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók (az szja adófizetők %-ában) számának csökkenése adta.

A társadalmi szegénységben élő családok egyik csoportjára általában jellemző az anyagi és tárgyi szűkösség, de a szülők egészségesek, dolgoznak, megfelelően szervezik a család életét, érzelmi kötődéseik szorosak. Rugalmasan tudnak alkalmazkodni a változó körülményekhez, értékrendjükben a társadalmi normákhoz igazodnak. Bár intellektuális területen általában hátrányt szenvednek, de életvezetésükben jellemző a céltudatosság, a küzdeni akarás, ezért erősen motiváltak.

A szegénységben élők másik csoportjára jellemző, hogy nagyon alacsony a jövedelmük, ezért anyagi és tárgyi ellátottságuk csekély, a létminimum alatt élnek. Életvezetési zavarai miatt még a kevéske jövedelmet is rosszul osztják be. A családtagok egymáshoz való kötődése bizonytalan, labilis, önálló életvezetési képességük csökkent.

Azok a családok, akik láthatóan jobb életkörülmények és kedvezőbb anyagi feltételek között élnek, nagyobb számban sorolták magukat a társadalom alsó rétegébe, és érzik magukat szegénynek, mint azok, akik napi anyagi nehézségekkel küzdenek, esetleg még tartozásuk is van.

Azokban a családokban, melyekben a jövedelmi viszonyaik alapján a középrétegbe sorolták magukat, nagyobb számban érzik szegénynek magukat a családtagok, melynek okaként legtöbbször a jövedelem hiányát vagy alacsony mértékét jelölték meg.

Ezen adatok alátámasztják, hogy a családok szegénységhez való attitűdje nagyon szubjektív. A helyi segítő szervezeteknek ott van nagy szerepe, amikor a halmozottan hátrányos helyzetben élők nem ismerik fel reális társadalmi helyzetüket, nem tudnak, és nem akarnak változtatni sorsukon. Fontos e családok, személyek támogatása, motiválása, önismeretük, helyzetük, saját sorsuk iránt érzett

felelősségük felerősítése. Ez amiatt is fontos, mivel a halmozott hátrányok közt élő, támogatás nélküli szülők újabb problémákat generálnak, gyermekeik ugyanezzel a kötelesség- és felelősségtudat hiányával találkozhatnak, ezt generációkon keresztül továbbörökítik.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A helyi esélyegyenlőségi programunk adatai tartalmazzák az önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mötvt-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

Az életszínvonal emelkedésének legmeghatározóbb tényezője a munkaerő-piacon való részvétel, hiszen a jövedelemszerzés legáltalánosabb formája a munkavégzés. Így azoknak a családoknak, amelyekben a háztartásban munkanélküli vagy inaktív személyek élnek, nagy az esély a szegénnyé válásra.

A helyi önkormányzat a Mötvt. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén

Az Ebktvt. 21. § - 23. § alapján az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében stb.

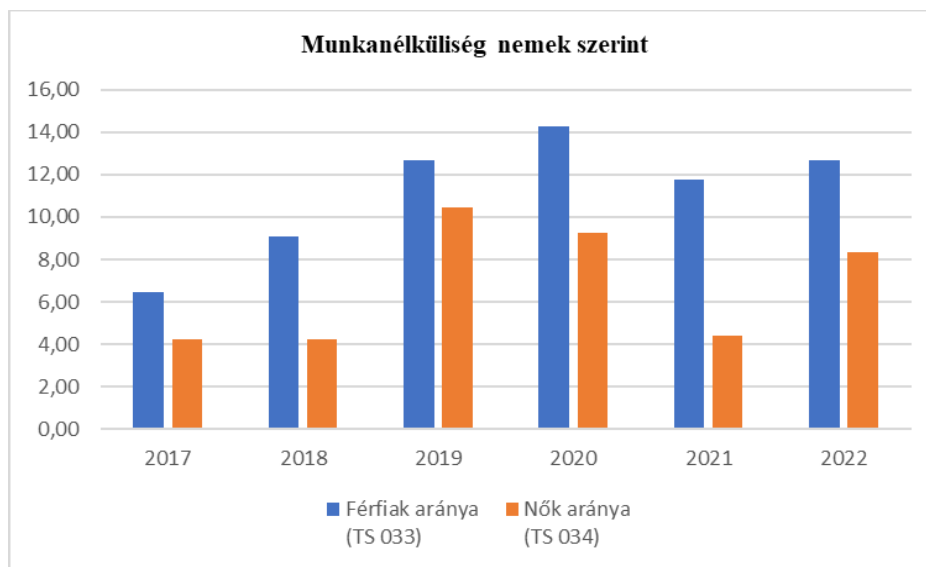
Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktvt. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Az alábbi adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	6,49	4,23	5,36%
2018	9,09	4,23	6,66%
2019	12,68	10,45	11,57%
2020	14,29	9,23	11,76%
2021	11,76	4,41	8,09%
2022	12,68	8,33	10,51%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

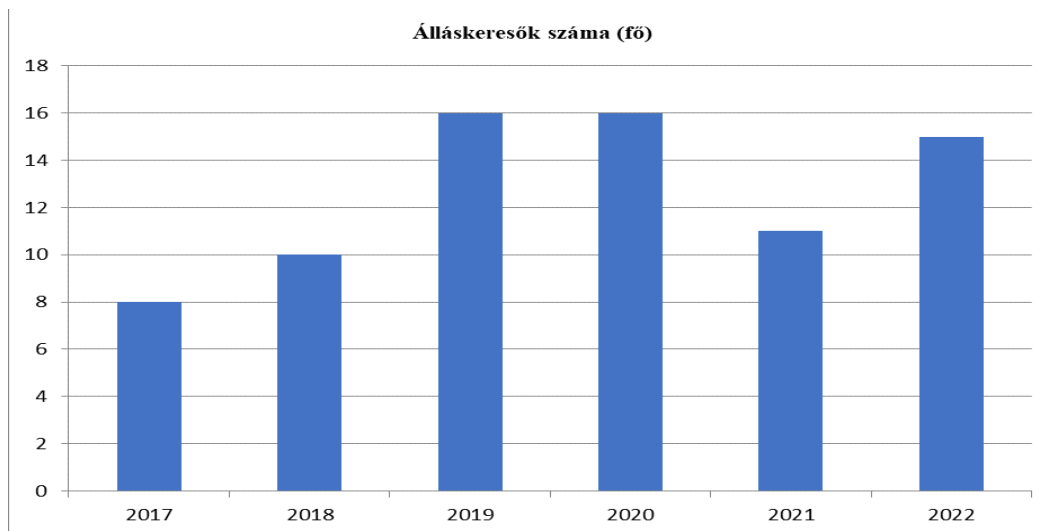

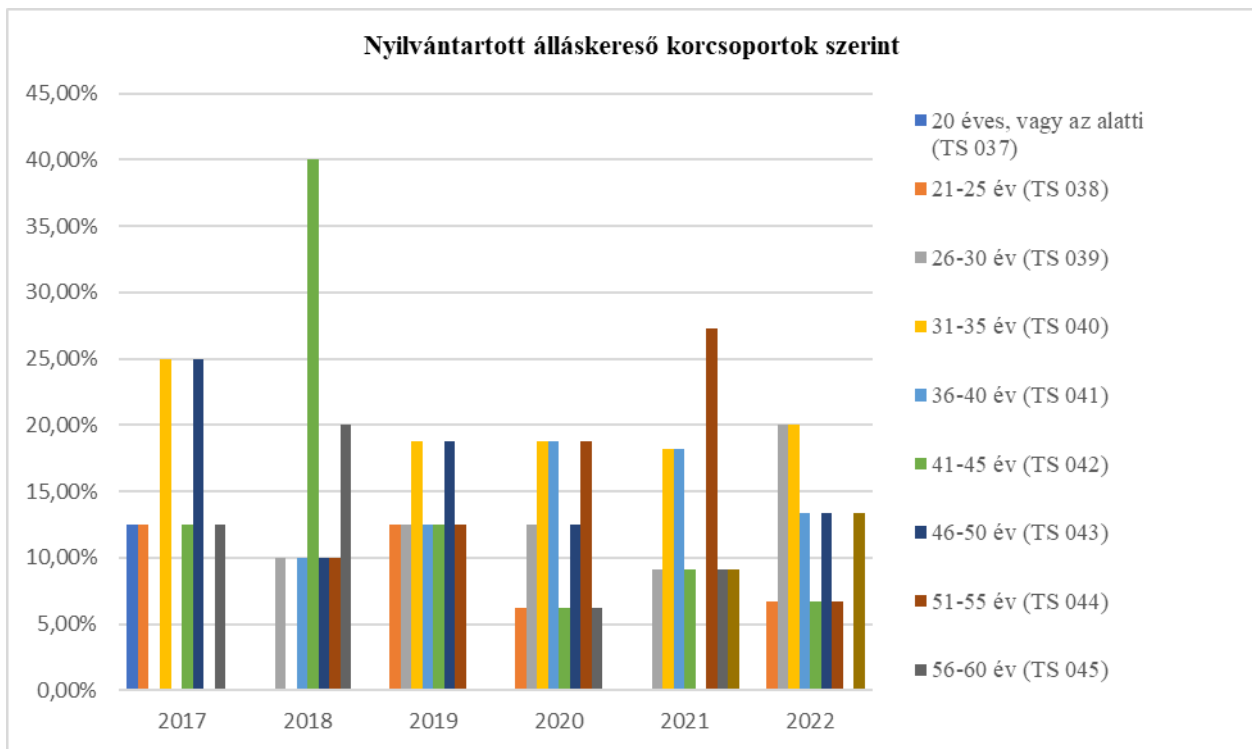
A vizsgált 2017-2022 évek során a nemek szerinti vizsgálattal megállapítható, a férfiak magasabb aránya a nyilvántartott álláskeresők körében.

A nyilvántartott álláskeresők száma tekintetében megállapítható, hogy a lakónépességhez viszonyított számuk a vizsgált időszakban átlagban 11 % körüli értéket mutat. A nyilvántartott álláskeresők száma a 15-64 év közötti lakónépesség, tehát az aktív korú népességhez viszonyítva alacsonynak mondható. Az adatok alapján megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma a 2020-ban a pandémia következtében növekvő tendenciát mutatott. A koronavírus okozta járvány gazdasági következményeinek hatására 2020 során a hazai munkaerőpiacon jelentős változások következtek be nőtt a munkanélküliek száma, a foglalkoztatás korábbi növekvő trendje megtört, szűkült az elsődleges munkaerőpiac, módosult a foglalkoztatottak ágazati szerkezete, megváltoztak a foglalkoztatás és munkavégzés körülményei, teret nyertek a különböző, atipikus foglalkoztatási formák, növekedett a részmunkaidőben dolgozók száma és aránya, megugrottak a munkaerőpiaci távollétek, és ezzel párhuzamosan a munkával töltött idő lecsökkent. A gazdasági növekedés beindításával a nyilvántartott álláskeresők száma is növekedett 2021. évben, bár 2022. évtől ismét csökkenés tapasztalható.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	8	10	16	16	11	15
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	12,50%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	0,00	2,00	1,00	0,00	1,00
	%	12,50%	0,00%	12,50%	6,25%	0,00%	6,67%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	1,00	2,00	2,00	1,00	3,00
	%	0,00%	10,00%	12,50%	12,50%	9,09%	20,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	2,00	0,00	3,00	3,00	2,00	3,00
	%	25,00%	0,00%	18,75%	18,75%	18,18%	20,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	1,00	2,00	3,00	2,00	2,00
	%	0,00%	10,00%	12,50%	18,75%	18,18%	13,33%
41-45 év (TS 042)	Fő	1,00	4,00	2,00	1,00	1,00	1,00
	%	12,50%	40,00%	12,50%	6,25%	9,09%	6,67%
46-50 év (TS 043)	Fő	2,00	1,00	3,00	2,00	0,00	2,00
	%	25,00%	10,00%	18,75%	12,50%	0,00%	13,33%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	1,00	2,00	3,00	3,00	1,00
	%	0,00%	10,00%	12,50%	18,75%	27,27%	6,67%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	2,00	0,00	1,00	1,00	0,00
	%	12,50%	20,00%	0,00%	6,25%	9,09%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	2,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	9,09%	13,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

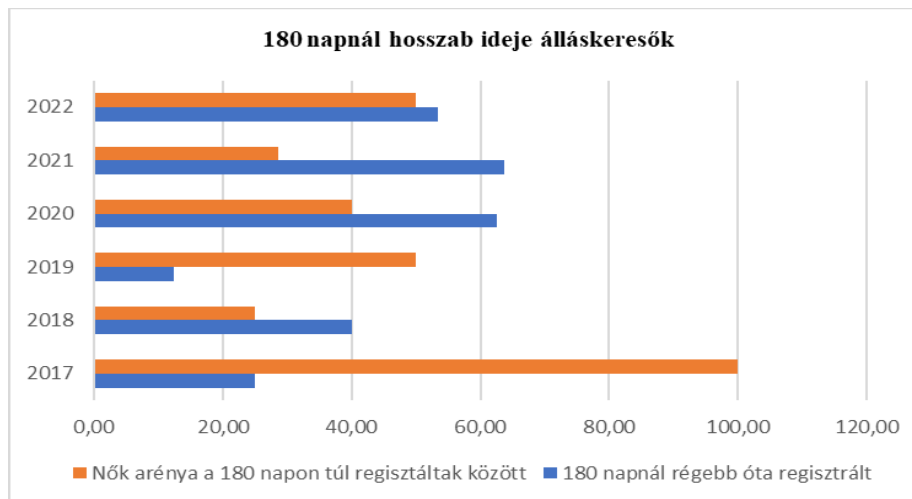

A nyilvántartott álláskeresők száma 8-16 fő között mozgott a vizsgált években. 2017-ben volt a legalacsonyabb 8 fő és 2019. és 2020-ban a legmagasabb 16 fő. A korcsoportos megoszlás tekintetében az látszik, hogy a regisztrált munkanélküliek legnagyobb számban a 41-45 év közötti korosztályban 40 %-ban, és az 51-55 év közöttiek korosztályában, 27,27 %-ban találhatóak. Ezen korosztályokból sokan egészségi problémákkal küzdenek, valamint végzettségük sem piacképes. A 20 éves és fiatalabb korosztály tekintetében alacsonyak a számok. Mindezekből jól látható, hogy a munkanélküliség minden korcsoportot veszélyeztet kisebb nagyobb mértékben. Ennek kiküszöbölésére az átmeneti időszakban megoldást jelenthet a közfoglalkoztatásban valló aktív részvétel, majd az esetleges képzéseken/átképzéseken és álláskeresési tanácsadáson való részvételt követően a tartós munkavállalás.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	22,22	100,00
2018	53,85	42,86
2019	44,44	25,00
2020	66,67	50,00
2021	42,86	50,00
2022	80,00	25,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat rámutat, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. A táblázatban szereplő adatok azonban nem pontos mutatói a munkanélküliek számának, hiszen azok csak az egy adott év során nyilvántartásba kerülő, illetve szereplő személyek számát mutatják. A szociális területen dolgozók tapasztalatai szerint még mindig és nem kevés számban vannak olyanok, akik tartósan munkanélküliek, de a nyilvántartásban nem jelennek meg. Településünkön a vizsgált időszakban 2017 és 2021. években kiugróan magas volt a regisztrált munkanélküliek száma.

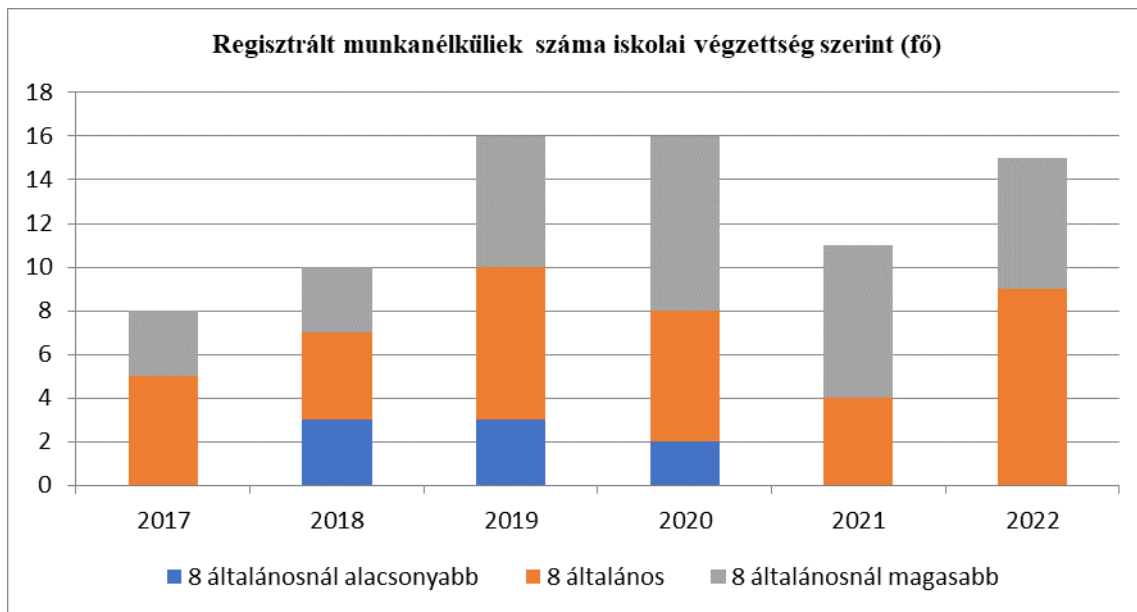
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A rendelkezésünkre álló adatok szerint a 8. osztályt elvégzett lakosság aránya mindkét nemnél növekedett, de a nők iskolázatlansága magasabb. Figyelemmel arra, hogy ez az adat országos, a helyi viszonyokra vonatkozó speciális következtetés nem lehet levonni, továbbá a településen nem lehet kimutatni az ezzel összefüggésbe hozható magasabb női munkanélküliséget.

A regisztrált munkanélküliség és az iskolai végzettség összefüggéseinek értékelésénél általánosságban figyelembe kell venni, hogy az alapfokú iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma nem számottevő, ezért körükben a regisztrált munkanélküliség sem lehet meghatározó. Ha helyben, illetve napi bejárással elérhető közelségben valós megélhetési perspektívát nyújtó munkalehetőség nincs, más belföldi települések és külföld elszívó hatása fokozottan érvényesül.

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	8	0	0,00%	5	62,50%	3	37,50%
2018	10	3	30,00%	4	40,00%	3	30,00%
2019	16	3	18,75%	7	43,75%	6	37,50%
2020	16	2	12,50%	6	37,50%	8	50,00%
2021	11	0	0,00%	4	36,36%	7	63,64%
2022	15	0	0,00%	9	60,00%	6	40,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Általános és középiskolai felnőttoktatás a településen nincsen. Arról, hogy más településen hány lakosunk vett részt ilyen oktatásban, nem rendelkezünk adattal.

A regisztrált munkanélküliek száma növekedést, majd csökkenést mutat a vizsgált évek alatt. A 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya is csökkent a 2022. évre 23,64 %-kal az előző évhez képest.

A regisztrált munkanélküliek iskolai végzettségét illetően elmondható, hogy a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek száma az összes nyilvántartott álláskeresőhöz viszonyítva alacsony. A 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők képviselik a legnagyobb arányt. Általánosságban elmondható, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül a szakképzettséggel nem rendelkezők aránya közel 3 fő körül mozog.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. Az aktív kor fogalma az egyes évjáratok eltérő nyugdíjba vonulási szabályai miatt relatív, ezért a 18-59 életévet tekintjük annak. A közfoglalkoztatottak száma 6-11 fő volt a vizsgált időszakban. A közfoglalkoztatottak a közmunka programban és hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásban dolgoznak, valamint településüzemeltetési feladatokat ellátását segítik.

Az egyéb munkáltatónál alkalmazott közfoglalkoztatottak számáról (Bakonyerdő stb.) adattal nem rendelkezünk.

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Ft. 8. § (4) bekezdése értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során - külön jogszabályban meghatározott közfoglalkoztatást szervez, - figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását, - döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során

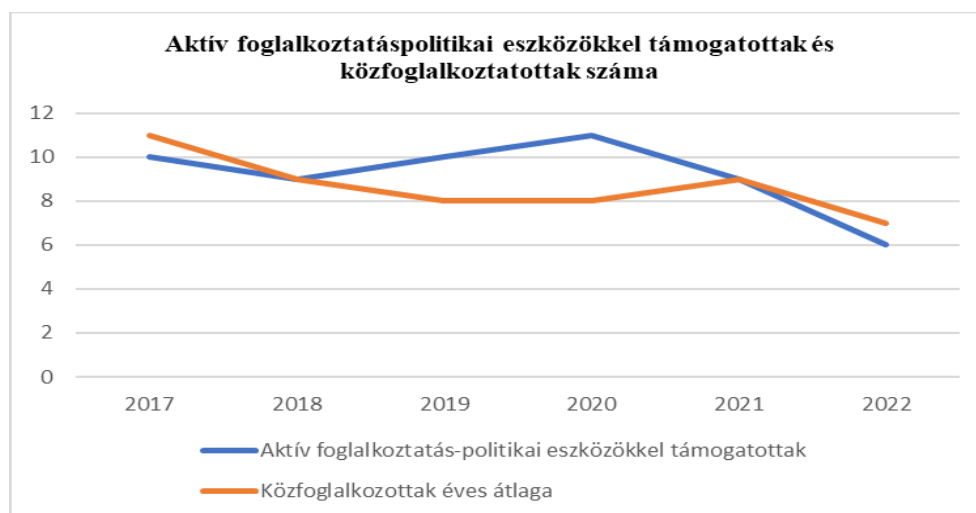
figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit, - az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat az Möt. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását. Az önkormányzat igyekszik élni mindazokkal a lehetőségekkel, amelyek biztosítják a munkanélküliek, illetve az inaktív munkaerőpiacra történő visszakerülését, így a közfoglalkoztatással, illetve a képzéssel egybekötött foglalkoztatással.

Az Önkormányzat a foglalkoztatás javítása érdekében folyamatosan együttműködik a Veszprém Vármegyei Kormányhivatallal. A közfoglalkoztatásban való részvétel alapvetően az együttműködési készség egyik kifejezési formája. A foglalkoztatott részére segély helyett bérjövédelmet jelent.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	10	11
2018	9	9
2019	10	8
2020	11	8
2021	9	9
2022	6	7

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közmunka nem cél, hanem eszköz a foglalkoztatás bővítésére. Az elmúlt években a hátrányos helyzetűek, inaktív munkaerőpiacra történő visszakerülése érdekében az önkormányzat közfoglalkoztatás keretén belül igyekszik segíteni a munkavégzéshez kapcsolt, munkajövédellel járó foglalkoztatást. A közfoglalkoztatottak száma évről-évre csökken. Az alacsony bérezés miatt sokan nem vállalják el a munkát.

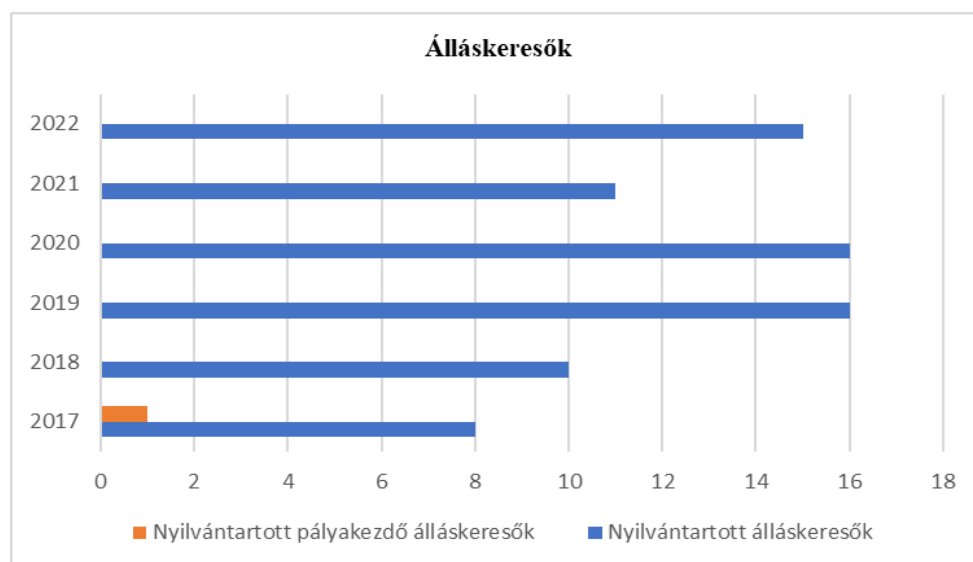
d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A település foglalkoztatottságának alakulását döntően a környező települések munkaerő-felvevő képessége befolyásolja. Helyben működő, nagy létszámot foglalkoztató munkáltató nincs a településen, ezért a munkavállalók egy része ingázni kényszerül. Leginkább 20-50 km távolságra járnak az aktív korúak vagy buszjáratokkal, vagy saját gépjárművel. A nagyobb cégek, vállalatok saját autóbusszal biztosítják a dolgozók szállítását. A távolsági közlekedés (helyközi autóbuszjárat) nagyon ritkán, naponta két-három alkalommal közlekedik.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	8	1
2018	10	0
2019	16	0
2020	16	0
2021	11	0
2022	15	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fiatalok foglalkoztatását elősegítő, illetve megkönnyítő programok nincsenek a településen.

A nyilvántartott álláskeresők száma változó képet mutat. A nyilvántartott álláskeresők közül a pályakezdő álláskeresők száma hasonlóan változó képet mutat az évek során. A foglalkoztatottság

növelése a társadalmi felzárkózás kulcseleme. Az alacsony iskolai végzettségű munkanélküliek számára célzott programokkal kell elérhetővé tenni a munkába álláshoz szükséges munkaerő piaci szolgáltatásokat, foglalkoztatási támogatásokat, a szak- és felnőttképzési programokon keresztül a képzettség megszerzésének lehetőségét.

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők tekintetében a vizsgált 6 éves időtartamban az utóbbi 3 évben csökkenés figyelhető meg. A pályakezdők, fiatalok kiemelt hátrányos helyzetű csoportként vannak definiálva az Unióban és Magyarországon egyaránt. Ez kiemelt figyelmet és elbánást jelent adott esetben. Azaz a munkaerő-piaci programokon belül külön célcsoportként vannak jelen, a foglalkoztatási támogatásokban a pályakezdőknek külön támogatás áll rendelkezésre.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A település felnőttképző programjait túlnyomó részben Járási Startmunka mintaprogram és a Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás határozza meg. Ezen programok a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya szervezi és tartja nyilván, így az ehhez kapcsolódó adatok tekintetében csak ők tudnak segítséget nyújtani.

A célcsoportok társadalmi befogadásához kell segítséget nyújtani, mely az oktatásban való részvételük elősegítése mellett/után a munkaerőpiacon való sikeres helytállásukhoz nyújtott támogatással válik teljessé. A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok foglalkoztatási esélyegyenlőségének javítása érdekében fel kell térképezni azokat a tényezőket, melyek a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok foglalkoztathatóságát akadályozzák. A foglalkoztatási esélyegyenlőség szempontjából hátrányos helyzetű személyek munkaerőpiaci (re)integrációját elősegítő program célja, hogy a foglalkoztathatóságot javító ismeretbővítéssel, készség- és képességfejlesztéssel javítsuk a célcsoportok elhelyezkedési esélyeit. Rigácson nincs középfokú oktatás. A legközelebbi városokban: Sümegen, Tapolcán, Celldömölkön, Keszthelyen, Zalaegerszegen van lehetőség középszintű oktatásban való részvételre.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A szegénység és mélyszegénység fogalmát az alábbiak szerint határozzák meg: Az Európai Unió Bizottsága 2001. decemberében Laeken-ben tartott ülésén fogadta el a szegénység és társadalmi kirekesztődés mérésére vonatkozó indikátorokat. A tagállamokra vonatkozó egységes mutatórendszer kialakításának az volt a célja, hogy európai szinten összehasonlíthatóvá váljon a szegénység és a szociális kirekesztődés sokdimenziós jelensége.

Mivel a szegénység kizárólag jövedelmi helyzet alapján történő definiálása nem ad átfogó képet az egyén, valamint a háztartás társadalmi helyzetéről, így a kezdetekben alapvetően a jövedelmi szegénységre fókuszáló mutatók köre 2006-ban kibővült a szociális védelem területére, azon belül is a társadalmi befogadás, a nyugdíjak, valamint az egészségügyi ellátás átfogó és egységes mérésére szolgáló jelzőszámrendszerrel.

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag

munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal.

A KSH legfrissebb, 2022. évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 145.000 Ft-ot.

A szegénység és a társadalmi kirekesztődés mérése igen összetett, sokdimenziós vizsgálatot igényel, ennek megfelelően a mutatók köre is sokrétű. Tartalmaz anyagi, valamint nem anyagi típusú indikátorokat is. A társadalmi kirekesztődés a szegénység fogalmánál tágabb, nemcsak jövedelemhiányt jelent, hanem társadalmi elszigetelődési folyamatot, szociális hátrányok sorozatát is.

Azon személyek vannak kitéve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztettség kockázatának, akik esetében az alábbi három tényező közül legalább az egyik fennáll:

1. Relatív szegény: Azon személyek tartoznak a relatív jövedelmi szegények csoportjába, akik olyan háztartásban élnek, ahol a háztartás jövedelme nem éri el a medián ekvivalens jövedelem 60%-át (relatív szegénységi küszöb).
2. Súlyosan deprivált: Azok a személyek, akik meghatározott kilenc fogyasztási tétel (hiteltörlesztéssel vagy lakással kapcsolatos fizetési hátralék; váratlan kiadások fedezetének hiánya; anyagi okból nincs telefonja; anyagi okból nincs színes televíziója; anyagi okból nincs mosógépe; anyagi okból nincs személygépkocsija; évi egyhetes üdülés hiánya; kétnaponta húsételfogyasztás hiánya; lakás megfelelő fűtésének hiánya) közül legalább négyről anyagi okból lemondani kényszerülnek.
3. Nagyon alacsony munkaintenzitású: Azok tartoznak ebbe a csoportba, akik olyan háztartásban élnek, ahol a munkaképes korú (18 és 59 év közötti) személyek az előző évben a lehetséges munkaidejük kevesebb, mint 20%-át töltötték munkával.

Rigács Község Önkormányzata évente átlagban 8 főt foglalkoztat közfoglalkoztatásban. Sem a jelenlegi, sem a leendő dolgozók származásáról, jövedelmi és vagyoni helyzetéről adatgyűjtés, nyilvántartás nem készül. A munkavállalók alkalmazása során nem a származás a lényeg, hanem a felkészültség.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Rigács olyan település, ahol nincs megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nem, kor és származás miatt. Minden állampolgár számára – aki dolgozni akar - egyenlő esélyt biztosítunk a foglalkoztatáson belül.

Az esélyegyenlőséget megerősítő pozitív intézkedések azért is szükségesek, mert a nyilvántartásból kiszoruló csoportok a munkaerő-piacon összetett szemléletbeli hátrányokkal küzdenek, így aktív támogatásban a munkanélkülieken belüli arányuknál kisebb százalékban vesznek részt. Ahhoz, hogy minél többen dolgozzanak, szükséges, hogy minél többen legyenek jelen a munkaerő-piacon, a munkavállalás szempontjából inaktív népesség rétege szűküljön. Ennek egyik eszköze az aktivitás növelése. A gazdasági aktivitás növelése egyrészt a munkanélküli és inaktív emberek munkavállaláshoz szükséges tudásának és készségének fejlesztése útján, másrészt az aktív munkaerő-piaci politikák (állami és a nem állami szereplők által nyújtott szolgáltatásokat egyaránt beleértve) összehangolt működésével lehetséges.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek számos lehetősége van jelen napjainkban. A felnövekvő nemzedék már tantervi oktatás keretében elsajátítja a számítógép, valamint az alapvető programok használatát (szövegszerkesztő, internetböngésző stb.). A fiatalok digitális ismeretére alapozva a helyi Könyvtár lehetőséget biztosít a közösségi szolgálatot teljesítő diákok bevonásával személyre szabott digitális oktatás biztosítására is. Célunk olyan oktatások szervezése, ahol az idősebb korosztály is szert tehet alapvető digitális ismeretek megszerzésére.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az Szt 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzübeli és természetbeni ellátási formák adhatóak:

Az önkormányzat a szociális törvényben leírt kötelezettségeinek eleget tesz. A családsegítést, a gyermekjóléti szolgáltatást, a házi segítségnyújtást, étkeztetést jelenleg a helyben működő Marcal Vidéki Önkormányzati Szociális Társulás által fenntartott intézmény Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény fenntartásával biztosítja. A falugondnoki szolgálatot Rigács Község Önkormányzata tartja fenn.

Étkeztetés: (Szt. 62. §) keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségeik, szenvedélybetegségeik, vagy hajléktalanságuk miatt.

Házi segítségnyújtás: (Szt. 63. §) keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.

Családsegítés: (Szt. 64. §) a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A család és gyermekjóléti szolgálat ellátja a családsegítés feladatait, valamint a gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (továbbiakban: Gyvt.) meghatározottak alapján **Gyermekjóléti szolgáltatás (Gyvt. 39. §)** olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Család- és gyermekjóléti szolgálat (Gyvt. 40. §) Gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató – a család- és gyermekjóléti szolgálat keretében működtethető.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakult. A helyi önkormányzatok felelőssége növekszik a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában. A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg.

Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- gyermekek otthongondozási díja,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj,
- közgyógyellátás,
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

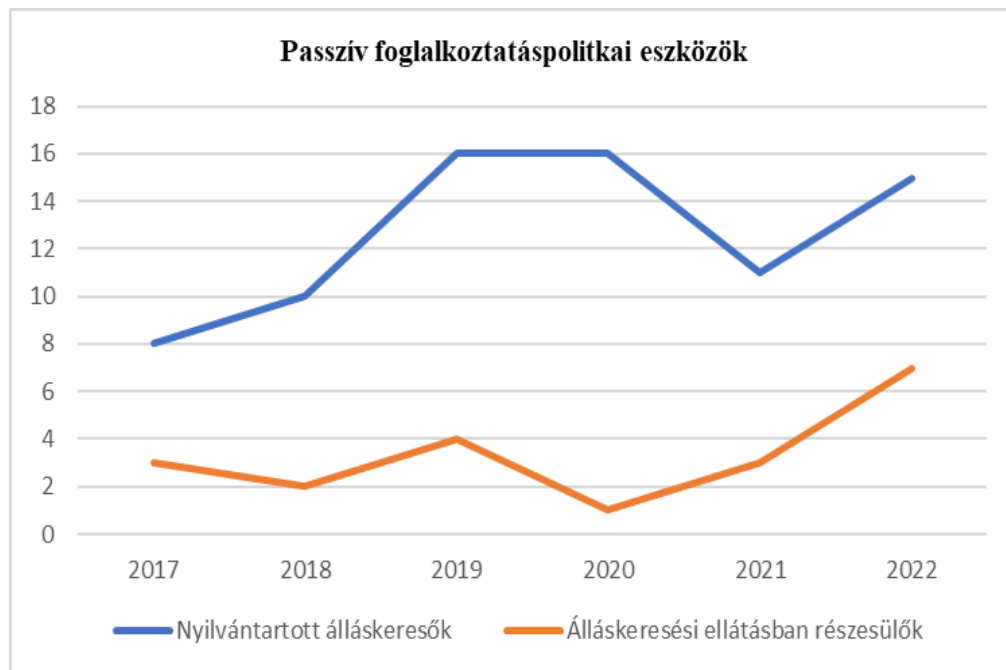
Az Önkormányzat szociális igazgatási feladatait a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, valamint ezen törvény végrehajtására alkotott kormányrendeletek és Rigács Község Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális és gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról szóló 4/2021. (V.26.) önkormányzati rendelete alapján végzi.

Az Szt. célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

A helyi önkormányzatok a törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak. A szociális ellátás feltételeinek biztosítása az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata. Az önkormányzat a települési támogatásokról helyi rendeletet alkot és az ott felsorolt támogatásokat részben állami normatívából, részben saját költségvetése terhére biztosítja. A szociális kiadások fedezete az éves költségvetésben kerül meghatározásra. Az önkormányzat pénzbeli és természetbeni ellátásokat nyújt, továbbá intézményein keresztül látja el kötelező feladatait.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	8	6,84%	3	37,50%
2018	10	8,33%	2	20,00%
2019	16	12,50%	4	25,00%
2020	16	12,12%	1	6,25%
2021	11	7,86%	3	27,27%
2022	15	12,20%	7	46,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

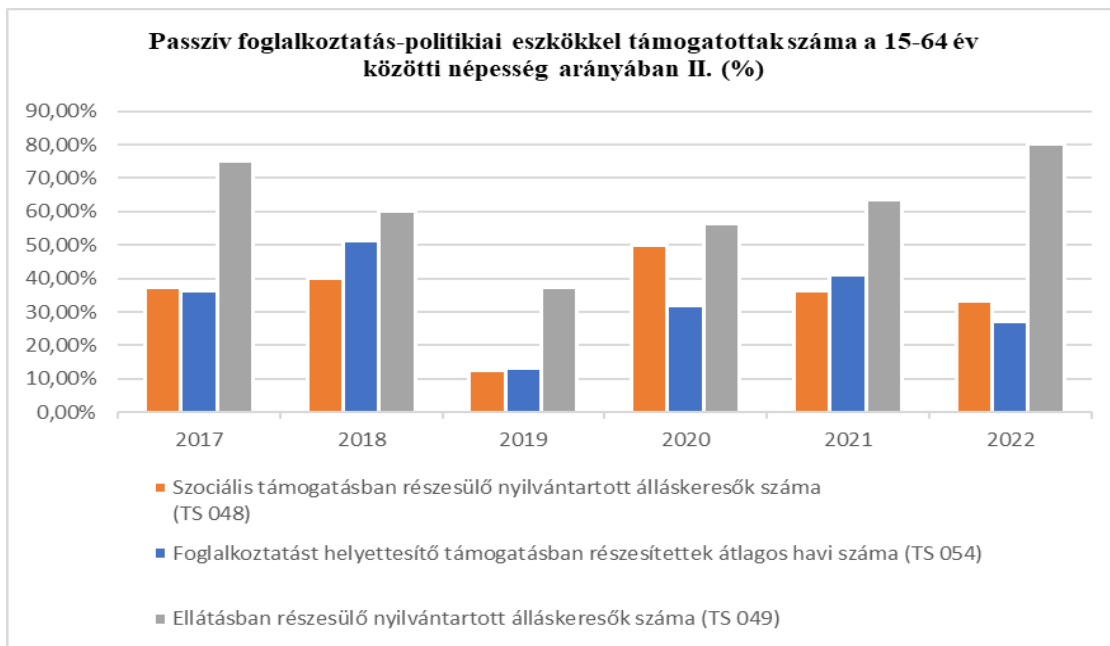

A fenti táblázatból megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma változó tendenciát mutat. A 15- 64 év közötti népesség esetében a nyilvántartott álláskeresők aránya 2019. és 2022. években a legmagasabb, ez mellett az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők aránya a vizsgált évben 2017. évhez képest közel 5,36 %-al emelkedett.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	3	37,50%	3	36,25%	6	75,00%
2018	4	40,00%	5	51,40%	6	60,00%
2019	2	12,50%	2	13,25%	6	37,50%
2020	8	50,00%	5	31,81%	9	56,25%
2021	4	36,36%	5	41,18%	7	63,64%
2022	5	33,33%	4	27,00%	12	80,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Szociális támogatásban és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek szám a vizsgált időszakban 6-12 fő között volt.

Az aktív korúak ellátásai járási hivatali hatáskörbe kerültek.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban Rigácson 2017-2021 közötti időszakban nem volt ellátást igénybevevő.

Az állami felelősségi körben nyújtott, és 100%-ban központi költségvetési forrásból kifizetett szociális ellátásokon túl más ellátások nyújtásáról, jogosultsági feltételeiről az önkormányzatok döntenek az ún. települési támogatás keretében.

A módosítás az alábbi ellátásokat érinti, ezekre vonatkozóan az Szt. 2015. március 1-jétől nem tartalmaz részletes szabályozást:

- lakásfenntartási támogatás,
- adósságkezelési szolgáltatás,
- méltányossági ápolási díj,
- méltányossági közgyógyellátás.

A fentieken túl az önkormányzati segély is átalakult: a rendkívüli élethelyzetre tekintettel is a települési támogatás keretében nyújtható támogatás.

Települési támogatás

Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-jétől egységesen települési támogatás.

E támogatás keretében az önkormányzatunk támogatandónak ítélt, rendeletben szabályozott élethelyzetekre nyújt támogatást. Az önkormányzat kötelezettsége abban áll, hogy a települési támogatásról rendeletet alkosson. Annak eldöntése, hogy e támogatás keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik. Az Szt. által szabott egyetlen kötelezettség az, hogy a Képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A létfenntartást veszélyeztető élethelyzet, a létfenntartási gond meghatározása az önkormányzat jogosultsága, hasonlóan az ilyen helyzetekben nyújtandó támogatás összegének meghatározásához.

Rigács Község Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális és gyermekvédelmi ellátások helyi szabályozásáról szóló 4/2021. (V.26.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: ÖR) tartalmazza a Rigács lakó családok, személyek részére adható pénzbeli és természetbeni juttatásokat.

Az ÖR alapján az alábbi ellátások vehetőek igénybe:

- a) általános települési támogatás,
- b) rendkívüli települési támogatás,
- c) születési települési támogatás,
- d) iskolakezdési és óvodáztatási települési támogatás,
- e) temetési települési támogatás,
- f) köztemetés,
- g) tüzelőanyag települési támogatás.

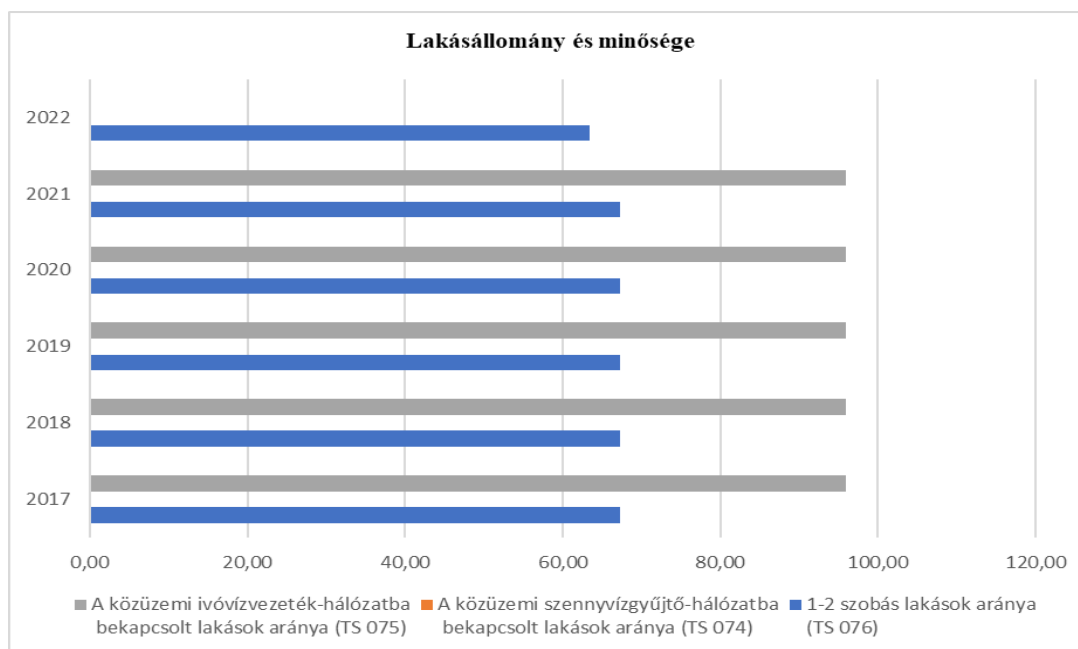
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Helyi adatgyűjtésből megállapítható, hogy a családok saját tulajdonú családi házban élnek. A településre jellemzőek az előregedett egyszemélyes háztartások. A községben az építkezés ritka, régi házak felújítása és a letelepedések az utóbbi időben növekedtek.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	98	0	0,00	67,35	0,00	95,92
2018	98	0	0,00	67,35	0,00	95,92
2019	98	0	0,00	67,35	0,00	95,92
2020	98	0	0,00	67,35	0,00	95,92
2021	98	0	0,00	67,35	0,00	95,92
2022	93	0	0,00	63,44	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás állomány

Rigácson nincsen bérlakás.

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	171	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	171	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	172	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	172	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	172	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	151	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Rigácson szociális lakásállomány nincs a településen. Fokozott igény lenne az alacsony rezsiköltségű, kisebb, egy-két szobás lakásokra.

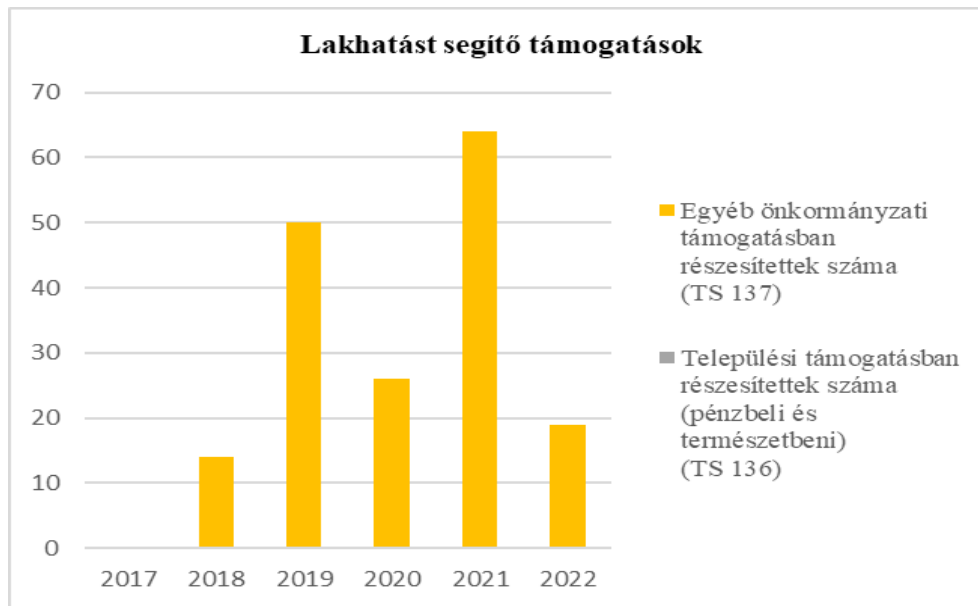
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Rigács lakáscélra használt, nem lakás céljára szolgáló ingatlan nincs.

d) lakhatást segítő támogatások

Az önkormányzat a szociális rendelet keretében lakáscélú települési támogatással segíti a községben letelepedni kívánó, első lakáshoz jutókat kívánja anyagilag támogatni, lakásépítés, vásárlás, felújítás tekintetében.

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	3
2018	n.a.	35
2019	n.a.	45
2020	n.a.	39
2021	n.a.	42
2022	n.a.	45

A lakásfenntartási támogatás a településen 2015. évtől megszűnt.

A településen életveszélyes állapotú lakott épület nincs, hajléktalan a településen nem él. Az egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma folyamatos emelkedést mutat.

Az önkormányzat adósságcsökkentési támogatást nem nyújt, tekintettel az Szt. szabályaira. A lakásfenntartási támogatás az Szt. változásának következtében 2015. március 1. napjától megszűnt.

f) eladósodottság

Közműdíj-, illetve lakáshitel tartozások, hátralékok felhalmozódásáról nem rendelkezik adattal az önkormányzat.

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számának megállapításához nyújt segítséget ez a táblázat. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Az elmúlt évekhez viszonyítva valamennyi közüzemi szolgáltatás felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt. Pontos adattal a hátralékosok esetében nem rendelkezünk, ugyanis a szolgáltatók nem adnak tájékoztatást az adósságállományról.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A falu közművel, úthálózattal rendelkezik, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított. Külterületi lakóövezet nincs.

A település rendelkezik kábeltelevízió-hálózattal, telefonvonallal, valamint internettel. A vezetékes ivóvízhálózat, a földgázvezeték és a szennyvízhálózat is kiépítésre került. A szervezett szemétszállítást a tapolcai székhelyű NHSZ Tapolca Kft. végzi.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület: szegregációs mutatóval lehatárolt olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges; szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a településrendezés során figyelemmel kell lenni arra, hogy a rendezés az érintett lakosság életkörülményeiben, értékrendjében és szociális helyzetében hátrányos következményekkel ne járjon. Ennek érdekében biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét.

A KSH által végzett népszámlálás adatai alapján azokat a területeket nevezzük szegregátumoknak, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők, valamint a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya magasabb, mint 50 százalék (mindkét mutató esetében). Azok a területek, ahol a lakosok számának legalább 40 százaléka a fent említett mutatók szerint alacsony státuszú, veszélyeztetett területnek minősülnek. Olyan területekről sincs tudomásunk, melyek a szegregációval veszélyeztetettek lennének.

Rigács közigazgatási területén telep/szegregátum lakókörnyezet nincs.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény, mely előírja, hogy a települési önkormányzat feladatai az egészségügyi alapellátás körében:

- a) házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- b) fogorvosi alapellátás,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátás.

A települési önkormányzat a környezet- egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) köztisztaságról,
- b) települési környezet tisztaságának biztosítása,
- c) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- d) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén - lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik,

vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,

- e) együttműködik a lakosságra, községekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítanak. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat, melyek közül a településen a falugondnoki szolgáltatás, szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás és a társulásban működtetett családsegítés nyújt támogatást.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A községben 1 fő háziorvos heti öt alkalommal látja el a mind a felnőtt, mind a gyermek betegeket. Gyermekorvos a településen nincs. A legközelebbi városban Sümegen található 2 gyermekorvos. Az orvosi ügyeleti ellátás Ajkán vehető igénybe Orvosi ellátást még Balatonfüreden, Pápán, Tapolcán, Várpalotán, Veszprémben és Zircen igénybe vehetnek településünk lakosai. A szakellátások jelentős része Sümegen működik, de van olyan szakrendelés, például a tüdőszűrés, ami csak Tapolcán érhető el. Fogorvosi ellátást Sümegen lehet igénybe venni.

A fekvő-beteg ellátás és további egészségügyi szakellátás az Ajkai Magyar Imre Kórházban érhető el.

Rigács Község Önkormányzata a Sümegi Kistérségi Többcélú Társulás fenntartásában 21 településen biztosítja a szakorvosi járóbeteg szakellátási feladatok ellátását a Sümegi Kistérségi Egészségügyi Szolgálat Közhasznú Nonprofit Kft. által.

2023. július 1-től a védőnői feladatok ellátása a Veszprém Vármegyei Csolnoky Ferenc Kórházhoz kerültek át a védőnői körzetet továbbra is a korábban a településen dolgozó védőnő látja el.

A településen biztosított a falugondnoki szolgáltatás, családsegítés, házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés. A településünkön gyógyszertár nem működik, így a falugondnoki szolgálat által a gyógyszerek kiváltása megoldott, illetve az idősebbek szállítása a szakrendelésekre, prevenciós és szűrőprogramokhoz való hozzáférés a területi ellátásért felelős Ajkai Magyar Imre Kórházba a falugondnoki busz igénybevételevel történik.

A fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a gyermek fogorvosok végezik az oktatási intézményekkel (más településen) történő megállapodások alapján. A fejlesztő és rehabilitációs ellátások igénybevétele Sümegen, illetve a környéki településeken vehető igénybe. Megállapítható, hogy az egészségügyi helyzet mutatói közül nagyon kevés az, amelyről pontos információval, nyilvántartással rendelkezik a település. Közétkeztetést a gyermekek Ukkon, illetve Gógánfán az óvodában veszik igénybe, ahol az egészséges táplálkozás szempontjait figyelembe véve történik az ellátás.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi és csecsemőkorai szűrővizsgálatok minden, a településen lakó számára elérhető. A csecsemőkorai szűrővizsgálatokon történő megjelenés mindenképp fontos, főleg a nehéz helyzetben lévő, nem megfelelő lakáskörülményekkel rendelkező roma családok esetében. A védőnőnek és háziornosnak nagy szerepe van abban, hogy hozzájárulnak a prevenció jellegű szűrővizsgálatok megszervezésében.

Tüdőszűrésre minden évben van lehetőség szűrőbusz segítségével, valamint a 45 év feletti nők számára megoldott a mammográfiai vizsgálat, igaz csak 2 évente Veszprémben, de az ingyenes szállítást biztosítja az önkormányzat.

Gyermekkorai szűrésekre abban a kórházban van lehetőség, ahol a gyermek született.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A házi orvos a lakosság részére elérhetővé teszi az ajánlott és kötelező szűréseken való részvételt, évente több alkalommal szerveznek prevenció és szűrőprogramokat, valamint biztosítják a fejlesztő és rehabilitációs ellátásokhoz való hozzáférést

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetés, melyet a településen működő Gógánfai Főzőkonyháról biztosítjuk a településen élők részére – szociális étkeztetés – megfelel az egészséges táplálkozás jogszabályban meghatározott feltételeinek.

A közétkeztetést szabályozó jogszabályok meghatározzák az étlaptervezés szempontjait, az adható ételféleségek összetételét, mennyiségét, gyakoriságát, a diétás étkeztetés szabályait, melyet a szakhatóságok folyamatosan ellenőriznek.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A minden évben megrendezésre kerülő falunapot sportprogramok színesítik.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermejkölési Intézmény biztosítja a szolgáltatásokhoz való hozzáférést: családsegítés, étkeztetés, házi segítségnyújtás. Az intézményben működő szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak a lakosság önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Önkormányzatunk fenntartásában falugondnoki szolgálat működik. Időskorúak nappali ellátása nem működik a településen.

g) drogrevenziós szolgáltatások;

Rigácson a Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermejkölési Intézmény munkatársai nyári tábor keretében prevenciós előadások szervezésével segítik a tájékoztatást. Az iskoláskorú gyermekek a köznevelési intézményekben folyamatosan részt vesznek prevenciós előadásokon.

Önkormányzatunk Bűnmegelőzési Konceptióját 2015. évben fogadta el, melynek felülvizsgálata folyamatban van.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az egyenlő bánásmód követelményei biztosítottak, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben hátrányos megkülönböztetés nem tapasztalható. Az önkormányzattal szemben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése miatt szankciót nem állapítottak meg.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

2013. január 1-től a közgyógyellátásra, illetve ápolási díjra való jogosultság alanyi jogcímen történő megállapításának hatásköre átkerült a Járási Hivatalokhoz. A közgyógyellátási igazolvány által biztosított közgyógyellátási jogosultsághoz való hozzájutás folyamatosan jelen van a településen, de nem vált tömegessé.

Rigácson a pozitív diszkrimináció az idősek étkeztetése, illetőleg rászorulásági alapon rendkívüli települési támogatások természetbeni nyújtásában (pl. téli időszakban szociális célú tűzifa formájában), a Bursa Hungarica ösztöndíj, valamint a települési támogatások formájában jelentkezik. Az étkezést – amely napi legalább egyszeri meleg ételmezést jelent – a Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermejkölési Intézménye biztosítja a falugondnoki szolgálattal együttműködve.

Népkonyha nem működik a településen.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

Rigácson évente több rendezvényt szerveznek pl. falunap, gyermeknap, idősök napja, karácsony előtti adventi hétvégék, anyák napja, hadifogoly temetői megemlékezés.

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

A településen az önkormányzat a jogszabályi előírásoknak megfelelően legalább évente egyszer közmeghallgatást tart. A település lakosságának a közügyekbe történő bevonását szolgálja a falugyűlés intézménye. A közösségi élet szinterei közül kiemelendők azok a rendezvények, amelyek szervezése a civil egyesületek, természetes személyek révén valósul meg.

Művelődési ház és a könyvtár, jó idő estén a sportpálya és a pihenőhely a közösségi élet szinterei. A településen hagyománnyá vált a falunapi-, gyermeknapi, idősök napi, illetve karácsonyi rendezvények megszervezése.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportesernok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsonzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	nem	20	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A közösségi együttélés példaértékű, etnikai konfliktusok nincsenek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Adományozási feladatokat a Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermejjóléti Intézményünk biztosít. A rászorulókat a szomszédok, ismerősök, valamint településünkön működő alapítvány is segíti.

Nagy hangsúlyt fektetünk a hátrányos helyzetű lakosság támogatására, ezért a Szent Ferenc Misszió Alapítvány, a Fejlesztőház, valamint a Jótékonyha szervezetek segítik a településünkön élő rászoruló családokat.

Szent Ferenc Misszió Alapítvány

Az alapítvány tevékenysége:

Az alapítvány feladata, hogy tevékenységében az evangéliumi kinyilatkoztatás emberképét mutassa fel, amely minden, Isten képére és hasonlatosságára teremtett emberi lénynek nemre, bőrszínre, műveltségre, társadalmi rangra tekintet nélkül egyenlő emberi méltóságot biztosít.

Ennek mentén:

- szociális és/vagy kulturális szempontból kirekesztett rétegek körében végzett tehetséggondozás;
- a hátrányos helyzetű, de tehetséges fiataloknak alap-, közép-, vagy felsőfokú tanulmányok folytatására való komplex felkészítése a leendő kistéleplési, vidéki értelmiség kinevelése érdekében, különös tekintettel a roma társadalom értelmiségképzésére;
- részvétel kirekesztett csoportok integrációját szolgáló munkahelyteremtő, településfejlesztő, tudományos és oktatási együttműködésekben;
- tudományos igényű elemzések közzététele, szaktudományi fórum működtetése;
- felnőttképzés;
- szakkönyvkiadás;
- érintettek részére jogsegély és jogi tanácsadás nyújtása;
- településfejlesztés, az épített és természetes környezet védelmét szolgáló kezdeményezések támogatása;
- közösségi, kulturális hagyományok és értékek megőrzése, fejlesztése;
- hátrányos helyzetű családok életmódja javítását szolgáló kulturális célok támogatása.

Fejlesztőház

A Fejlesztőház működési területe Rigács község közigazgatási település.

A Fejlesztőház általános célja: A szociokulturális hátrányokkal küzdő, elsősorban hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési lemaradását kompenzáló, a szülői kompetenciákat erősítő, a szülő és a gyermek számára együttesen biztosított társadalmi felzárkózást segítő prevenció szolgáltatás biztosítása.

A Fejlesztőház fő célkitűzése:

- szociális és érzelmi fejlődés elősegítése;
- egészségi állapot javítása;
- tanulási képességek javítása, nyelvi képességek fejlesztése;

- a családok és a közösségek erősítése;
- szülői készségek, képességek fejlesztése;
- kríziskezelés.

Tevékenységeiben a Fejlesztőház a lakhatásukat veszített, vagy válsághelyzetben lévő családok átmeneti elhelyezését biztosítja, elősegítve a gyermekek családban történő nevelését, a családból történő kiemelés megelőzését azon családok esetében, akiknél az átmeneti elhelyezés és gondozás hiányában a gyermekeket el kellene választani családjuktól. Ezzel párhuzamosan biztosítja a bentlakó családok gyermekei számára a képesség-kibontakoztató foglalkozást, állapotfelmérést, fejlesztést. A szülőknek a gyermekkel együtt történő részvételét a foglalkozásokon, a szülők számára személyiség- és kompetenciafejlesztést célzó, valamint egyéb preventív célú programokat, a helyi és pillanatnyi szükségleteknek megfelelően a szülők és gyermekek részére védőnői, orvosi, dietetikusi, egyéb külsős meghívott szakemberek általi tanácsadásokat.

A Fejlesztőház programja és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások a településen élő kisgyermek és szülei valódi és aktuális szükségleteire irányulnak, segítve a szegénységből kivezető út hatékony keresését. A családok támogatása révén a különböző társadalmi és egyéni okok miatt kialakult méltánytalanságok és akadályok megszüntetését célozza, kezeli a család életében jelen lévő problémákat, konfliktusokat és válsághelyzeteket.

A Fejlesztőház nem teremt új, párhuzamos ellátórendszert, hanem a helyi intézményes ellátásokhoz való kapcsolódásával valósítja meg szakmai céljait. A Fejlesztőház tehát nem önálló ellátás, hanem ellátási, együttműködési filozófia.

A Fejlesztőház működése szakmaközi, mert programjának megvalósításában támogatja

- a bölcsődék, családi napközik gondozói, óvónők;
- a területen dolgozó védőnők, gyermekorvosok;
- a gyermekek életkori fejlettségét figyelemmel kísérő és korrigáló, fejlesztést végző szakemberek, pszichopedagógusok és fejlesztőpedagógusok;
- a családok szociális és életviteli problémáit segítő családsegítő szolgáltatást nyújtók;
- a gyermekek veszélyeztetettségét megelőző és megszüntető gyermekjóléti szolgáltatók család gondozói;
- valamint közösségi, kulturális programokat szervező közművelődési szakemberek intézményes munkáját.

A Fejlesztőház folyamatos munkarend szerint működő, a beköltöző családokkal ingatlanhasználati szerződésen alapuló átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, amelyben a családok a Fejlesztőház minden programját, szolgáltatását térítésmentesen vehetik igénybe, ugyanakkor kötelesek a bentlakással járó és felmerülő havi rezsiköltségek folyamatos megtérítésére. A szülők és gyermekeik együttes ellátása során a Fejlesztőház programszerű segítséget nyújt a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez, biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást, közreműködik – a család-és gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

A Fejlesztőházban minden hétnek előre megtervezett menete van, aminek fő vezérfonala, hogy a hasonló területeket érintő tevékenységek azonos napokra kerüljenek, ezzel is erősítve a gyermekekben a rendszerességet, a szülőkben pedig a kiszámíthatóságot.

Irányított foglalkozások rendje

Hétfő: hagyományos gyermekdalok éneklése és az azt kísérő mozgásformák gyakorlása, ezzel fejlesztve a gyermekek ritmus érzékét, hallását, egyensúlyérzékét. Megfelelő idő után a család tagjainak hangszeres bevonása, hogy alkotóivá váljanak a foglalkozásnak.

Kedd: nagymozgásos foglalkozások udvaron, játszótéren.

Szerda: mondóka, mesemondás. A mesével, mondókával kísért mozgásformák serkentik a gyermekek testséma tudatát, értelmi és érzelmi fejlődését, az anya-gyermek kapcsolatot, a kötődést.

Csütörtök és péntek: kreatív, manuális foglalkozások, népi hagyományok ápolása. A finommotorikát érintő tevékenységek az alkotás öröme túl élményt és tapasztalatot nyújtanak a különböző textúrájú és színű anyagok használatával mind a szülők, mind a gyermekek számára. A foglalkozások tartalmazzák a pracli festést, ecset és nyomda használatot, a gyurmával történő alkotást, tépést, ragasztást, olló használatot, színezést, fűzést. A néphagyományokhoz, ünnepekhez, a családon belüli születésnapokhoz köthető játék- és díszkészítés.

A szülők számára szervezett tevékenységek szakmailag alapvető fontosságúak, hiszen a korai gyermekkorban a szülői minta meghatározó hatású, elsődleges forrás. A Fejlesztőház törekszik a szülői szerep megerősítésére, a megfelelő minta nyújtására.

Mindennapos tematika a gyermekek fejlődésével együtt járó életkori sajátosságok megállapítása, a fejlesztési lehetőségek, szülői szerepek, szobatisztaság, dac korszak, étkezési alapelvek és szokások, higiéniai normák, testvérféltékenység, kötődés-leválás stb. kezelése. A háztartási ismeretek keretében az édesanyák megtanulják a kézi és gépi varrás, javítás, játékkészítés fortélyait.

Heti két nap napközi foglalkozáson: sütés-főzés, elsajátítva ezzel a különböző konyhai technikákat, tartósítási eljárásokat. Célja, hogy az édesanyák egészséges, olcsó, változatos, könnyen elkészíthető ételeket ismerjenek meg, és ezeket beépítsék a család táplálkozási szokásai közé. Az egészséges táplálkozás szokásának kialakítása, a gyermekek étkezésében a zöldségek, gyümölcsök rendszeresítése.

Számítógép, internet használat, és ügyintézés, személyre szabott jogi és ügyviteli tanácsadás a családjogi, munkajogi, társadalombiztosítási jogi, munkavállalással, alkalmazással, esetlegesen vállalkozóvá válással összefüggő, adójogi területeken felmerülő, továbbá ingatlanadás-vétellel, kapcsolatos kérdések.

Életvezetési, pénzkezelési, gazdálkodási ismeretek keretében a szülők felkészítése folyik az önálló élet képességének elsajátítására.

A Szent Ferenc Misszió a Magyar Élelmiszerbank Egyesület partnerszervezete.

A Magyar Élelmiszerbank Egyesület non-profit szervezet. Célunk, hogy kapcsolatot teremtsünk az országunkban felhalmozódó élelmiszerfeleslegek és az arra rászorulóknak között. Elősegítjük az élelmiszerpazarlás és a nélkülözés csökkenését Magyarországon, hozzájárulva egyben az élelmiszerek megsemmisítése okozta környezetterhelés csökkentéséhez.

A Magyar Élelmiszerbank 2005 óta működik Magyarországon az Európai Élelmiszerbankok Szövetségének tagjaként.

Missziójuk

Felkutatjuk és összegyűjtjük az élelmiszerfeleslegeket, hogy eljuttassuk azokat a rászorulókhöz, csökkentve ezáltal az élelmiszerpazarlást és a nélkülözést.

Víziójuk

Elérjük, hogy az élelmiszerlánc szereplői a náluk képződött felesleget – Élelmiszerbankkal vagy nélküle – megsemmisítés helyett rászorulóknak élelmezésére fordítsák.

Mivel a rászorulóknak segélyezése mellett az élelmiszerek megmentésével a megsemmisítésük által felhasznált energiák és kibocsátott káros anyagok felhasználását, termelését is megelőzzük, tevékenységünkkel egyaránt szolgálunk szociális és környezetvédelmi célokat. Az Élelmiszerbank tehát egyszerre zöld- és segélyszervezet is.

A Szent Ferenc Misszió a Magyar Élelmiszerbank Egyesület partnerszervezeteként a sümegi járás területén végzi minden nap a szervezett élelmiszermentés és a rászorulóknak történő élelmiszerosztás feladatát.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Rigácson nem működik nemzetiségi önkormányzat.

e) helyi lakossági önszerveződések.

Rigács lakosságához viszonyítva fejlett társadalmi-kulturális élete révén egész évben folyamatosak a közösségi programok, lakossági önszerveződések.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező es önként vállalt feladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011.évi CLXXIX. törvény 115-116. §-ai rögzítik.

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.

A helyi nemzetiségi önkormányzat önként vállalt feladatot láthat el különösen a nemzetiségi oktatási és kulturális öngazgatással összefüggő ügyekben, a társadalmi felzárkózás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás es a közfoglalkoztatás területén, valamint településüzemeltetési es településrendezési feladatok körében.

Roma nemzetiségi önkormányzat Rigács Község tekintetében nem releváns.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. A szakképzettség és a digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerőpiacon történő elhelyezkedését.	Piacképes képzési lehetőségek kihasználása, munkaerő támogatási programban való részvétel. Digitális írástudás elősegítése.
2. Munkanélküliség miatti kialakuló mentális és egészségügyi problémák.	Egészségtudatos életmódra nevelés.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek jogairól szóló egyezmény egy nemzetközi egyezmény, ami 1990. szeptember 2-án lépett hatályba, majdnem egy évvel azután, hogy 1989. november 20-án az ENSZ Közgyűlése elfogadta.

Az egyes gyermek nevelhetőségi feltételeihez való alkalmazkodás a 19-20. század fordulója óta jelen van a pedagógiai gondolkodásban, erkölcsi-szakmai követelésből jogi követeléssé azonban csak 1989. november 20-án vált, amikor is New Yorkban az Egyesült Nemzetek Szervezetének Közgyűlése elfogadta a Gyermekek Jogairól Szóló Egyezményt, amelyet azóta az USA és Szomália kivételével minden államban ratifikáltak.

A Gyermekjogi Egyezmény egy olyan nemzetközi megállapodás, ami azért jött létre 1989-ben, hogy a világ minden országában ugyanazokat a gyerekjogokat tartsák be. Magyarország 1991-ben aláírta az egyezményt és megalkotta a Gyermekek jogairól szóló 1991. évi LXIV. törvényt. Magyarország Országgyűlése 2007. május 31-én elfogadta a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032 sz. 47/2007. (V. 31.) Országgyűlési határozatot. A „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia elindításának három fő indoka van. Minden szegénység szenvedést okoz, de a gyermekek szegénysége elviselhetetlen. Fontos feladat a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége. Közös érdek az ország fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődése. Ehhez a gyermekek esélyeinek közelítése, piac- és lehetőleg versenyképes felkészültségük, munkához jutásuk általános biztosítása, a ma növekvő társadalmi szakadékok szűkítése szükséges. A fenntartható és harmonikus gazdasági fejlődés alapja a fenntartható társadalmi fejlődés, az egészséges, összetartozó, békés társadalom.

A szociális biztonság megrendülése miatt a lakosság széles rétege nem megfelelő anyagi viszonyok között él. Az elszegényedett, szociálisan ellehetetlenült lakosságra a romló egészségi állapot, a családok stabilitásának csökkenése jellemző. Ha a család megszűnik a nevelés elsődleges színtereként működni, kialakulnak a deviáns magatartási formák, ezzel párhuzamosan növekszik az erőszak szerepe a családi konfliktusok megoldásában. A problémákat elszenvedik a családon belül a gyermekek is, akik ezáltal veszélyeztetetté válnak. A veszélyeztetettség kialakulásában számos tényező játszik szerepet a szülő, a környezet vagy éppen maga a gyermek részéről.

A lakáshiány, a válások tartósan magas és növekvő aránya, az elkötelezettséget nem deklaráló élettársi kapcsolatok, a társadalmi együttélési normákat sértő szülői magatartás a gyermekkori veszélyeztetettség legsúlyosabb következményeit idézhetik elő.

Az okok többféleképpen csoportosíthatók. Kiemelten súlyos veszélyeztető tényező a fizikai bántalmazás, a szexuális zaklatás vagy a felügyelet nélkül hagyás 14 éves kor alatti gyermek esetében. Ennél enyhébb, de még mindig súlyos probléma a tankötelezettség megszegése, a szenvedélybeteg családtag vagy egy elhúzódó, problémás válás.

Anyagi veszélyeztetettségről akkor beszélünk, ha a családban a szülő nem képes biztosítani gyermeke számára a megfelelő táplálkozást, higiéniát, ruházkodást a nagymértékű anyagi

nehézségek miatt. Ennek háttérében általában a szülők alacsony jövedelme, munkanélkülisége vagy munkaképtelensége áll.

A Gyvt. hatályba lépése előtt anyagi veszélyeztetettség miatt sok gyermek került állami gondozásba. A Gyvt. 7. § (1) bekezdése úgy fogalmaz, hogy a gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani, melynek következtében csökkent az intézménybe kerülő gyermekek száma. Ezzel párhuzamosan viszont megnőtt az anyagi szempontból veszélyeztetett gyermekek száma a családoknál és az elhanyagolás.

Környezeti okból veszélyeztetett a gyermek, ha a családban, családi környezetben, vagy a családon kívüli környezetben negatív nevelési-gondozási hatások érik. A környezeti okokat is az esetek többségében összetett okoknak lehet kezelni. Leggyakrabban a szülők következtelen vagy elhanyagoló nevelése, életmódja – szenvedélybetegsége, bűnözése – miatt alakulhat ki.

A szenvedélybeteg, pszichiátriai beteg szülők gyermekei anyagilag bizonytalan, kiszámíthatatlan, kiszolgáltatott helyzetbe kerülnek. Az elemi életfeltételek hiánya megnehezíti testi-lelki fejlődésüket. Az alkoholista szülők megfosztják gyermekeiket a védelmet, bizalmat, a testi-lelki összetartozást adó harmonikus családi együttélés élményétől.

Súlyos veszélyeztető tényező a bűnözés, különösen azokban a családokban, ahol e jelenség generációs mintaként átvél. Komoly gondot jelentenek a gyermekvédelemben azok az esetek is, amikor a szülők vagy valamelyik családtag, a gyermek sérelmére követi el a bűncselekményt.

A gyermek saját maga is lehet veszélyeztetettségének forrása. Deviáns viselkedésformája, továbbá gátlásossága, szorongása, értelmi, érzelmi visszamaradottsága által is veszélyeztetetté válhat.

Az egészségi okból kialakuló veszélyeztetettségről beszélhetünk a családi környezet egészségromboló hatása miatt, és ez előfordulhat a gyermek saját betegsége által is. A krónikus betegségek, fogyatékoságok a gyermek mindennapi életvitelét, életminőségét, iskolai és társadalmi teljesítményét is nagymértékben befolyásolhatják. Az esetek jelentős részében az okok együttesen jelentkeznek. Például a rossz anyagi körülmények egészségi problémákhoz vezethetnek, a táplálkozás vagy a higiéné hiánya miatt és fordítva. A tartósan beteg gyermek kezelési és gyógyszerköltségei anyagi nehézségeket okozhatnak a családban. Nehezebb a veszélyeztetettséget megítélni, ha a család működési zavara rejtettebb, külsőségekben nem nyilvánul meg, bár következményei a gyermek személyiségfejlődése szempontjából súlyosak lehetnek.

A SARS COVID-19 világjárvány okán vélelmezhető a szenvedélybetegek és a pszichiátriai betegek, illetve a mentális problémákkal küzdők magas látenciája, melyek döntően kihatnak a gyermekek egészséges fejlődésére.

A veszélyforrások megjelenésével egyidejűleg a gyermekvédelemnek meg kell kezdenie szakszerű tevékenységét, ugyanis a zavarok elmélyülésével csökken a beavatkozás hatékonysága.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	165	162	327	50,46%	49,54%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)				2,14%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	21	28	49	6,42%	8,56%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	3	4	7	0,92%	1,22%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódó definíciók és szabályozások.

Veszélyeztetettség: a Gyvt. 5. § n) pontja szerint olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A **védelembe vétel** a Gyvt. 68. § (1) bekezdése alapján gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság intézkedik a gyermeket azonnal végrehajtható határozatával a védelembe vételről.

A gyámhivatal a jogszabályban meghatározott szervek, személyek jelzése, kezdeményezése, javaslata alapján folytatja le a védelembe vétel iránti eljárást. Az eredménytelen védelembe vételek esetén a gyámhatóságnak kezdeményeznie kell a gyermek gyermekvédelmi szakellátásba történő kerülését, amennyiben a védelembe vétel megszüntetésére nem kerülhetett sor.

Hátrányos helyzetű gyermek: a Gyvt. 67/A. §- (1) bekezdése értelmében

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról –

önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: a Gyvt. 67/A. §- (2) bekezdése értelmében

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

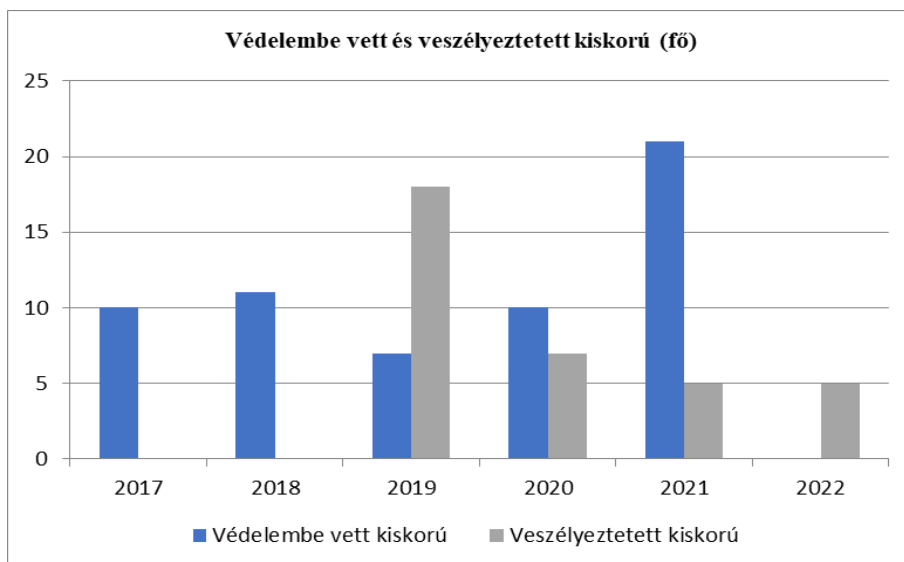
c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A településen élő gyermekek megfelelő körülmények között nevelkednek, védelembe vételre 2020. évben 3 gyermek esetében került sor.

2018-2020 években a védelembe vett kiskorú gyermekek száma 2-3 fő a településünkön. Viszont a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 3-6 fő. A veszélyeztetettség fő okaként többnyire a nevelési probléma, a szülők, családok életvitele, a családi konfliktus és elhanyagolás, a tankötelezettség szabályainak be nem tartása, iskolai magatartási problémák, korai várandósság jelenti.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	0	n.a.
2018	2	n.a.
2019	2	3
2020	3	6
2021	0	4
2022	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

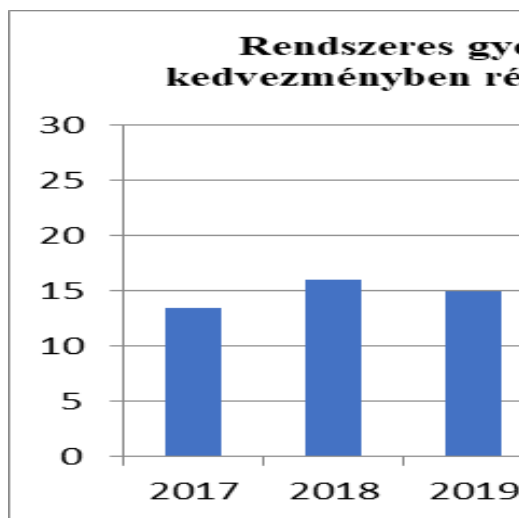
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre, egyéb feltétel teljesülése esetén a szünidei gyermekétkeztetésre, természetbeni támogatásra (augusztus, november hónapban), egyéb kedvezmény igénybevételére (pl. ingyenes tankönyv). A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt – a Gyvt. alapján – egy évre lehet megállapítani. A tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én jogosultsággal rendelkező gyermekek alkalmanként (azaz évente kétszer) természetbeni ellátásként 6.000,-Ft, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 6.500,- Ft összegű támogatásban részesülnek.

A jegyző, mint gyámhatóság rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg azon gyermek részére, ahol a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a szociális vetítési alap 165 %-át (47.025,- Ft), illetve a szociális vetítési alap 180 %-át (51.300,- Ft), - amennyiben a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, - vagy a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, - illetve a nagykorú gyermek részére: ha nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét nem töltötte még be, vagy felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét nem töltötte még be, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön számítva a szociális vetítési alap hússzorosát (570.000.- Ft), vagy együtt számítva a szociális vetítési alap hetvenszörösét (1.995.000.- Ft). A jogosultak köre a korábbi időszak emelkedése után folyamatosan csökken. 2022. évben Rigács községben 12 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	16
2018	20
2019	20
2020	13
2021	18
2022	12

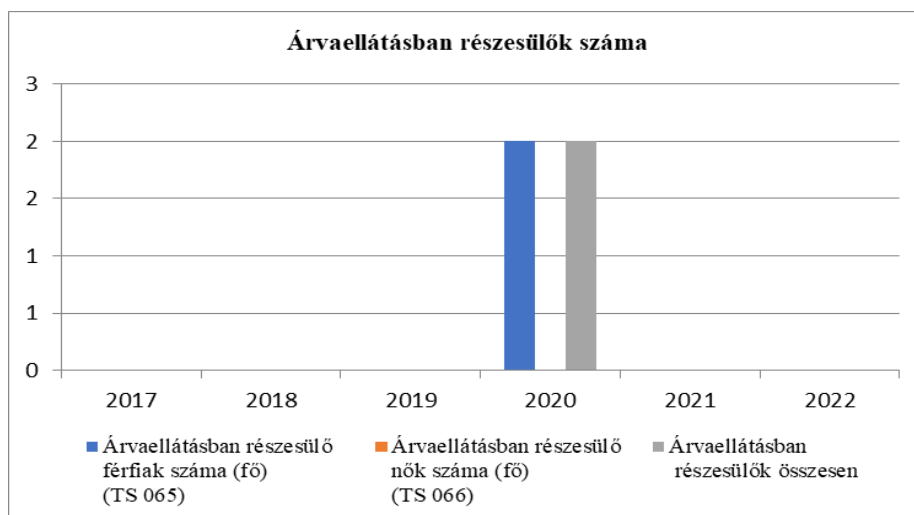
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	0	0	-
2018	0	0	-
2019	0	0	-
2020	2	0	2
2021	0	0	-
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Árvaellátásban teleülésünkön 2020. évben 2 fő részesült.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. Nagy jelentőséggel bír az önkormányzat által fenntartott intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen étkezik, a három és többgyermekes családok, valamint a tartósan beteg és fogyatékkal élő gyermekek 50 %-os kedvezményt kapnak.

A jelenlegi szabályozás alapján az 1-9. évfolyamon minden diák térítésmentesen juthat hozzá a tankönyvekhez, ahogy a gyógypedagógiai vagy nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő diákok is.

Térítésmentes a tankönyvellátás, ha a diák tartósan beteg, a sajátos nevelésű igényű (mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral rendelkezik, pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott), három- vagy többgyermekes családban élő, nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesül.

Az ingyenes vagy kedvezményes étkeztetésben részesülő gyermekek száma tág határok között mozog, akár évről évre változó. Az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést igénybevevők valamennyien hátrányos helyzetűek, illetve halmozottan hátrányos helyzetűek. Településünkön 2017. óta évente átlagosan 15 gyermek részére biztosítja alkalmanként az önkormányzat az évközi és az iskolai szünet munkanapjain a napi egyszeri étkeztetést.

Rigácson a szociális étkeztetésben részesülők étkeztetését a Gógánfai Főzőkonyháról biztosítjuk.

A Gógánfai Fekete István Általános Iskola gógánfai székhellyel és dabronci telephellyel működik. Gógánfa település az alsó tagozatosok részére biztosít férőhelyet, míg a felső tagozatosok Dabroncon és Sümegen tanulhatnak.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Településünkön magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Településünkön magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A 3.5 pontban leírtak szerint Rigács településen a telep/szegregátum nem található.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások biztosítása:

A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

a) a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,

- b)* a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájárulás megszervezése,
- c)* a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájárulásának szervezése,
- d)* a szabadidős programok szervezése,
- e)* a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatást a fenntartó (helyi önkormányzat, helyi önkormányzatok társulása társulása, egyházi fenntartó, egyéni vállalkozó, magyarországi székhelyű jogi személy és egyéni cég, nem állami fenntartó) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermeket, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

- a)* a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- b)* a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- c)* a jelzőrendszer tagjaival való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- d)* tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít.

Az Möt.v. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások, óvodai ellátás, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg, a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása, sport és ifjúsági ügyek a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok körébe tartoznak.

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény, mely előírja, hogy a települési önkormányzat feladatai az egészségügyi alapellátás körében:

- a, háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- b, fogorvosi alapellátás,
- c, az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátás.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői álláshelyek száma állandó valamennyi vizsgált évben 1 fő a településen, az egy főre jutó gyermeklétszám 2020. évtől felére csökkent. A védőnő által végzett tevékenységgel kapcsolatban fontos kiemelni, hogy részvételük a gyermekvédelmi jelzőrendszerben jelentős, hiszen már az anya várandósságától kezdve kapcsolatban állnak a szülőkkel, így a gyermekeket érintő veszélyeztetettségi okokról pontos képet tudnak adni a gyermekjóléti szolgálat munkatársai számára, eszerint a veszélyeztetettség okai a legtöbb esetben egészségügyi és szociális okokra vezethetők vissza.

A védőnői munka színterei:

- a tanácsadó helyiségében folyó gondozó-tanácsadó tevékenység várandós anyáknak és kisgyermekes családoknak,
- családlátogatásokon adott tanácsadás, elvégzett gondozás, anyai tevékenységre oktatás,
- nevelési-oktatási intézményben történő szűrés, egészségnevelés.
- A védőnői szolgálat kiemelt feladata a minden korosztályra kiterjedő preventív ellátás.

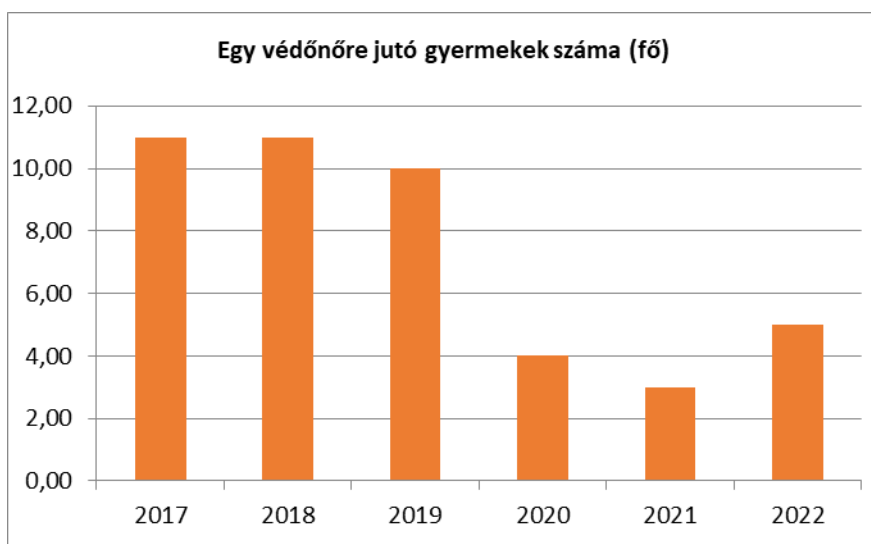
A védőnő Sümeg székhellyel 2023. június 30-ig látta el a védőnői szolgálatát.

2023. július 1-től a védőnői feladatok ellátása a Veszprém Vármegyei Csolnoky Ferenc Kórházhoz kerültek át a védőnői körzet továbbra is a régi rend szerint megmaradt.

A védőnői szolgálat kiemelt feladata a minden korosztályra kiterjedő preventív ellátás. A védőnő Sümegről érkezik, ő látja el a várandós anyákat és kisgyermekeket.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	11	11,00
2018	0	11	11,00
2019	0	10	10,00
2020	0	4	4,00
2021	n.a.	3	3,00
2022	0	5	5,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A házi orvosi ellátásnál már említettük, hogy a településen nincs gyermekorvos, 1 fő felnőtt házi orvos látja el a gyermekorvosi feladatokat is. Arról viszont nincs adatunk, hogy a Sümegben működő 2 házi gyermekorvosi ellátást hányan veszik igénybe.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermek korai fejlesztése és rehabilitációja két csoportra osztható: a társulási keretek között (mini bölcsőde, óvoda) biztosított ellátásra és a nevelési központban biztosított ellátásra.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások rendszerét a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szabályozza.

A gyermekjóléti alapellátások célja:

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást – lehetőség szerint – a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása,
- d) gyermekek esélynövelő szolgáltatásai (Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda).

A gyermekek és családok kiemelt támogatása érdekében a 2016. évtől átszervezésre került az eddigi alapszolgáltatási rendszer és integrált szervezeti egységek jöttek létre a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatások együttes biztosításáról.

Két új intézményi forma jött létre: a család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint a család- és gyermekjóléti központ.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése.

Család- és gyermekjóléti szolgálat

A család- és gyermekjóléti szolgálatot minden települési önkormányzatnak kötelezően biztosítania kell a szociális, mentálhigiénés problémákkal küzdő vagy egyéb krízishelyzet megoldásához segítséget igénylő gyermekek, egyének, családok számára.

Családsegítés keretében biztosítani kell: szociális, életvezetési, mentálhigiénés tanácsadást, családgondozást, a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működtetését, közösségfejlesztő, egyéni, csoportos terápiás programokat és szolgáltatásokat.

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. Család- és gyermekjóléti központ A család- és gyermekjóléti központ egy adott

járás területén működik és a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések tartoznak a feladatkörébe. Továbbá a járás család- és gyermekjóléti szolgálatainak szakmai munkáját támogatja és a gyermekek védelmére irányuló tevékenységek ellátására egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat szervez.

A család- és gyermekjóléti szolgálat biztosítását a településünkön székhellyel működő Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézménye. A család- és gyermekjóléti központ feladatait a Sümegi Család és Gyermekjóléti Központ látja el.

Biztos Kezdet gyerekház és Tanoda nem működik a településen.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái

a bölcsődei ellátás,

b) a napközbeni gyermekfelügyelet, és

c) az alternatív napközbeni ellátás (játsszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás).

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Dabronc településen 2024. május 15. napjától működik a Gógánfai Tündérgert Óvoda és Mini Bölcsőde Pöttömsziget Mini Bölcsődéje, 8 engedélyezett férőhellyel Dabronc, Gógánfa, Hetyefő, Rigács, Ukk, Zalaerdőd és Zalameggyes települési önkormányzatok közigazgatási területén.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerült gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- gyermektartásdíj megelőlegezése
- otthonteremtési támogatás
- gyermekétkeztetés.

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- gyermekek napközbeni ellátása,
- gyermekek átmeneti gondozása,
- Biztos Kezdet Gyerekház.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások

- otthont nyújtó ellátás,
- utógondozói ellátás,
- terület gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések

- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- védelembe vétel,
- családbafogadás,
- ideiglenes hatályú elhelyezés,
- nevelésbe vétel,
- nevelési felügyelet elrendelése,
- utógondozás elrendelése,
- utógondozói ellátás elrendelése,
- megelőző pártfogás elrendelése.

A gyermekekkel nap, mint nap foglalkozó gondozók, óvónők, pedagógusok sokat tehetnek a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzésében. Fontos követelmény, hogy amint észleli a gyermekkel foglalkozó személy a veszélyhelyzetet, haladéktalanul tegye meg a szükséges jelzéseket és intézkedéseket a jelzőrendszer tagjai számára.

A szakemberek közötti együttműködés erősítése, közösségfejlesztés, befogadó közeg kialakítása, a demokratikus együttélés szabályainak közvetítése mind a gyerekek, mind a szülők, mind a szakemberek felé. Kiemelt fontosságú a gyermekvédelem területén tevékenykedő állami és civil szervezetek, továbbá magánszemélyek együttműködésének megfelelő összehangolása a még magasabb szinten történő megvalósítás érdekében.

A gyermekek védelmének egyik legfontosabb eszköze a prevenció, amelyhez a legfontosabb egy jól működő jelzőrendszer, melynek tagjai folyamatosan kapcsolatban állnak egymással. A prevenciós tevékenység a gyermekjóléti alapellátásban a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzését szolgálja, ennek keretében a gyermek számára olyan szabadidős programokat kell szervezni, amelyek a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítését célozzák, illetve megszervezése a rossz szociális helyzetben lévő szülők aránytalan nehézséget okozna.

A gyermekvédelmi munka nem látványos tevékenység. Az e területen dolgozók napi szinten tesznek meg mindent azért, hogy megóvják a gyermekeket a környezet által gerjesztett veszélyektől vagy éppen önmaguk önpusztító viselkedésétől, életmódjától. A gyermekek védelme olyan – a családok és társadalom számára is – kiemelt jelentőségű terület, melynek folyamatos korszerűsítése, fejlesztése és alakítása minden gyermekvédelmi szakember legfontosabb ügye.

A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, és fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai folyamatosan együttműködnek és segítik egymás munkáját és a hátrányos helyzetű családok, gyermekek ellátását. Az egyes szolgáltatások alanyi jogon járnak (óvoda, általános iskola) a gyermekek részére, más ellátások szociális rászorultság alapján.

A gyermekvédelmi feladatok a településen a településünkön székhellyel működő Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermejjóléti Intézmény révén biztosítottak.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Településünkön a Szent Ferenc Misszió Alapítvány segíti:

- szociális és/vagy kulturális szempontból kirekesztett rétegek körében végzett tehetséggondozás;
- a hátrányos helyzetű, de tehetséges fiataloknak alap-, közép-, vagy felsőfokú tanulmányok folytatására való komplex felkészítése a leendő kistélepülési, vidéki értelmiség kinevelése érdekében, különös tekintettel a roma társadalom értelmiségképésére;
- részvétel kirekesztett csoportok integrációját szolgáló munkahelyteremtő, településfejlesztő, tudományos és oktatási együttműködésekben;
- tudományos igényű elemzések közzététele, szaktudományi fórum működtetése;
- felnőttképzés;
- szakkönyvkiadás;
- érintettek részére jogsegély és jogi tanácsadás nyújtása;
- településfejlesztés, az épített és természetes környezet védelmét szolgáló kezdeményezések támogatása;
- közösségi, kulturális hagyományok és értékek megőrzése, fejlesztése;
- hátrányos helyzetű családok életmódja javítását szolgáló kulturális célok támogatása.

2020. és 2024. között 18 hátrányos helyzetű gyermek segítségét, a családok mindennapi támogatását látta el az alapítványunk.

A krízishelyzetbe került családok számára igénybe vehető szolgáltatások helyben nem, hanem a vármegyeszékhelyen működő Családok Átmeneti Otthonában Veszprémben érhető el, továbbá a Dunántúl területén, ezek anyaothton, illetve családok átmeneti otthonai. Gyermek átmeneti otthona Zala vármegyében a Magyar Vöröskereszt fenntartásában biztosított.

Országos szinten a krízisközpontok és a titkos menedékházak a kapcsolati erőszak áldozatainak nyújtanak segítséget és biztonságot a bántalmazott gyermekek, családok számára.

Krízishelyzetben segítségért a jelzőrendszer tagjait és a Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény munkatársaihoz fordulhatnak a gyermekek és a szülők.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény minden nyáron az ellátási területén lévő gyermekek részére napközis tábort szervez. A táborban diszkrimináció mentesen nem csak a gyermekjóléti ellátásban részesülő gyermekek vehetnek részt ezzel is erősítve az esélyegyenlőséget a településeken.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A közétkeztetés – óvoda, iskola – megfelel az egészséges táplálkozás jogszabályban meghatározott feltételeinek. Szünidei gyermekétkeztetés a településen 2016. év óta működik, meghatározott célcsoport részesülhet az ingyenes étkeztetésben: hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek. Hétfégi gyermekétkeztetésre nincs igény, mivel nincs rászoruló.

Az ingyenes tankönyv ellátás – a jelenlegi jogszabályok alapján – a 1-9. évfolyamot érinti. Az önkormányzat minden évben beiskolázási segéllyel segíti a családokat.

Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető. Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át (172 900,- Ft) vagy - nevelésbe vették.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani:

- az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára,
- ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben, továbbá
- azon tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, aki nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

A települési önkormányzat a szüneti gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

Az önkormányzat további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

A szüneti gyermekétkeztetést az önkormányzat a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére

a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Nincs rendelkezésre álló adat.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzat minden esetben törekszik az egyenlő bánásmódra, ezért a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Az önkormányzat a korábbi pontokban említett eszközökkel – Bursa Hungarica ösztöndíj, települési támogatások, szociális célú tűzifa, szabadidős programok – igyekszik a hozzájárulni az esélyegyenlőség biztosításának megteremtése érdekében.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

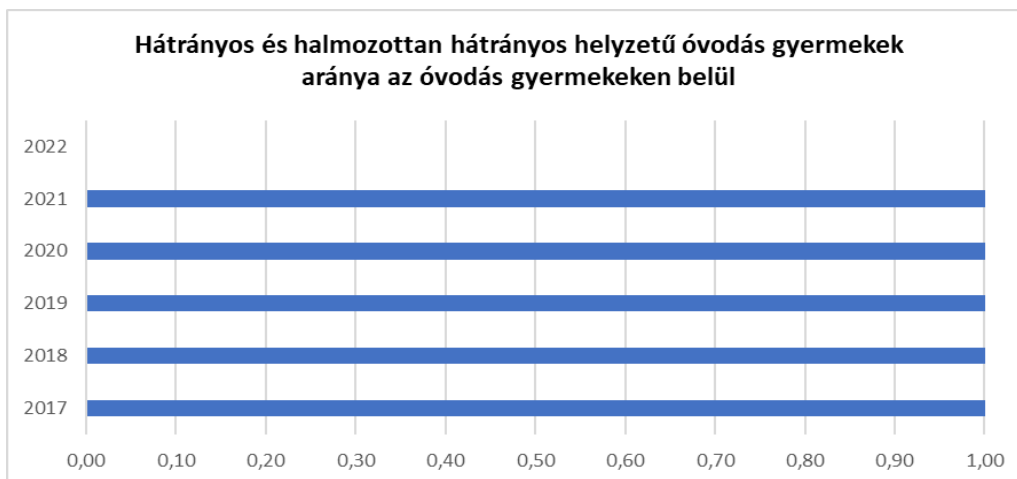
a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Önkormányzatunk kiemelkedő figyelmet fordít a hátrányos, a halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek ellátására, nevelésére.

A hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek mini bölcsődei ellátása Dabroncnon, óvodai és általános iskolai ellátásuk Ukkon és Gógánfán biztosított. A jelenleg a tankerület fenntartásában és működtetésében lévő Gógánfai Fekete István Általános Iskola nemcsak Gógánfáról, hanem más környező településekről is járnak gyermekek. A fejlesztő foglalkozások az általános iskolákban zajlanak. A Veszprém Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat keretein belül működik a nevelési tanácsadás, a logopédiai szakszolgálat, a korai fejlesztés és fejlesztő felkészítés.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	26	4	15,38
2018	26	10	38,46
2019	26	9	34,62
2020	23	5	21,74
2021	25	6	24,00
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	0	n.a.
2018	n.a.	0	n.a.
2019	n.a.	0	n.a.
2020	n.a.	0	n.a.
2021	n.a.	0	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma folyamatos emelkedést mutat 2018-tól. 2022. évre nem állnak rendelkezésre adatok, de a gyermekjóléti szolgálatnál felmerülő esetszámok és az önkormányzatnál beadott települési támogatások iránti kérelmek, valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők emelkedő számából arra következtethetünk, hogy a rászorulóknak száma folyamatosan emelkedik.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	5	0
2018	12	0
2019	13	0
2020	11	0
2021	15	0
2022	5	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A sajátos neveléshez és oktatáshoz szükséges feltételek közé tartozik a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatása, a neveléshez és oktatáshoz szükséges speciális tanterv, tankönyv és más segédletek megléte. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált neveléséhez fejlesztő pedagógusok szükségesek.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG - 2024.04.01. Gógánfai Tündéerkert Óvoda és Mini Bölcsőde		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	3	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	8	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	90	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje	07.00	16.00
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	8 nap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	2
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	2
Gyógypedagógusok létszáma	1	
Dajka/gondozónő	4	
Kiegészítő személyzet	4	

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A Gógánfai Tündéerkert Óvoda és Mini Bölcsődét a fenntartó települési önkormányzatok 2007. és 2008-ban azzal a céllal hozták létre, hogy a gógánfai, zalaerdői és ukki óvodát társulási formában működtetve biztosítsák a térségben az óvodás korú gyerekek ellátását. Gógánfa székhely, Zalaerdődön és Ukkon pedig tagóvoda került kialakításra.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	11	1	30	1	26	0	0	26
2018	11	1	30	1	26	0	0	26
2019	10	1	30	1	26	0	0	26
2020	4	1	30	1	23	0	0	23
2021	3	1	30	1	25	0	0	25
2022	5	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A Gógánfai Tündérvásár Óvoda és Mini Bölcsőde Gógánfán, Ukkon és Zalaerdődön biztosítja az óvodai nevelést és Dabroncon a mini bölcsődei ellátást.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés, intézmények közötti és az intézményeken belüli szegregációról nincs tudomásunk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az intézmények szűréseket-méréseket végeznek az óvodás és általános iskolás korosztály tekintetében. Ez egy tanév során több alkalommal történik, pl. az iskolaérettségi vizsgálat, kompetencia felmérés.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Ingyenes intézményi étkeztetés és tankönyvellátás, kedvezményes táboroztatás biztosított a rászoruló gyerekek számára. A család-és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevők száma 2018. évtől folyamatos emelkedést mutat.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	9
2018	n.a.	n.a.	n.a.	9
2019	n.a.	n.a.	n.a.	9
2020	n.a.	n.a.	n.a.	13
2021	n.a.	n.a.	n.a.	20
2022	n.a.	n.a.	n.a.	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Anyagi helyzet miatt nehéz a továbbtanulás (felsőoktatás).	Bursa Hungarica ösztöndíj.
2. Nincs megfelelő hely a gyermekek szabadidejének biztonságos eltöltéséhez.	Játszóter bővítése, felújítása.

3. Csellengő, utcán felnővő gyermekek.

Nyári napközis tábor megszervezése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők es férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megilletsek minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében

- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel es a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés es az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról es az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal es a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területen történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal es a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen es a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben levő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot es terhességet is.

A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni. Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen es a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot es terhességet is.

5.1 A nők gazdasági szerepe es esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás es munkanélküliség a nők körében

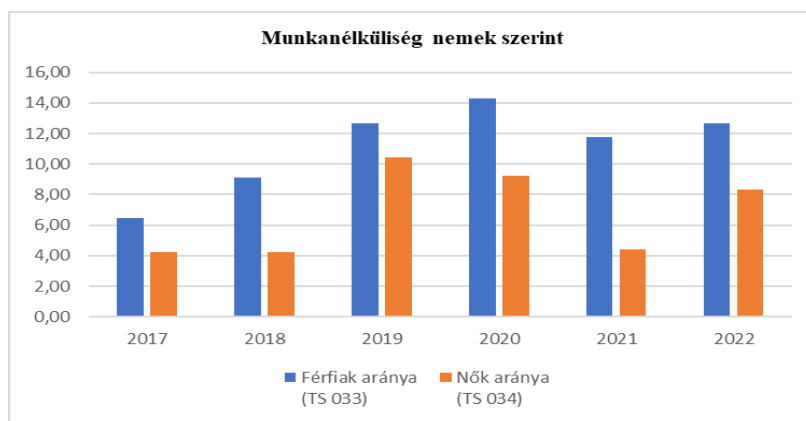
A nők foglalkoztatási szintje Magyarországon jelentős mértékben elmarad az Unió átlagától. Míg az Unió átlaga a nők foglalkoztatási arányát tekintve 58,2 %, addig Magyarországon 2009-ben már a nők kevesebb mint felének volt csak lehetősége dolgozni. 20 tagországban 2010-re elérték, hogy a nők foglalkoztatási szintje elérje a 60 %-ot, Magyarország jelentős mértékben elmaradt ettől a célkitűzéstől. 2010-től kormányzati céllá vált a foglalkoztatás javítása, hogy a munkaerőpiac családbarát jellege is javuljon.

2011-ben a nők 15-64 éves népességen belüli aránya 51 %-os, míg a foglalkoztatottakon belüli arányuk mindössze 46 %-ot tesz ki. Az aktív korú inaktívak körében a nők aránya 59 %-os, vagyis jelentősen meghaladta a férfiak reprezentáltságát. Míg a 15-64 éves népesség körében a férfiak foglalkoztatási rátája 60,4 % volt, addig a nőké csak 50,6 %. A 2014-es év a női foglalkoztatás kimagasló éve volt Magyarországon. 1992 óta az 55,9 %-os foglalkoztatási ráta a legmagasabb, amely 3,3 százalékponttal javult egy éven belül. Az Eurostat adatai szerint a női foglalkoztatás bővülés a legnagyobb volt az uniós tagállamok körében. A nők – köztük a kisgyermekesek – javuló munkaerőpiaci helyzete növelte hazánkban a családok biztonságérzetét

és a gyermekvállalási kedvet. Kimutatható, hogy a 2014-es születésszám-növekedés 92 %-a foglalkoztatott édesanyáknak köszönhető.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	6,49	4,23	5,36%
2018	9,09	4,23	6,66%
2019	12,68	10,45	11,57%
2020	14,29	9,23	11,76%
2021	11,76	4,41	8,09%
2022	12,68	8,33	10,51%

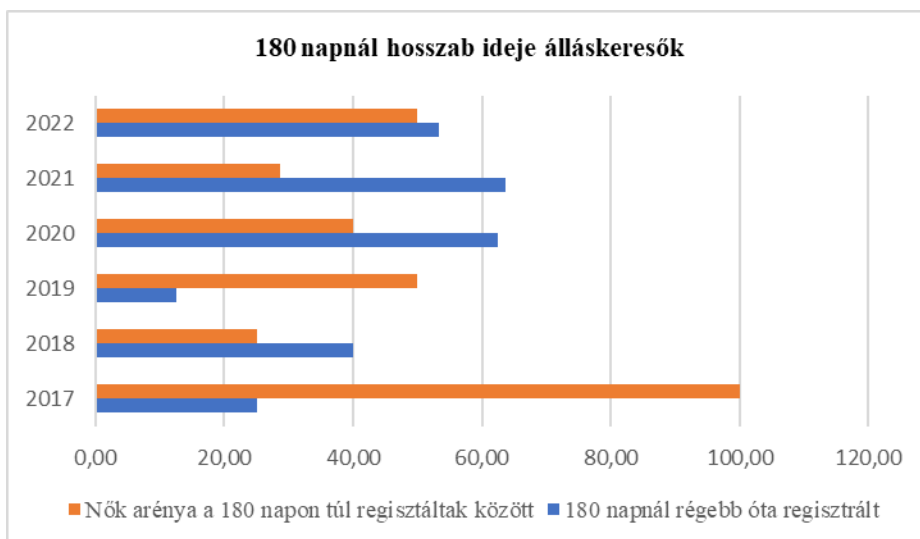
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön a nyilvántartott álláskeresők száma a férfiak, valamint a nők körében közel duplájára emelkedett. Férfiaknál 6,49 %-ról 12,68 %-ra, nőknél 5,36 %-ról 10,51 %-ra

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	25	100
2018	40	25
2019	12,5	50
2020	62,5	40
2021	63,64	28,57
2022	53,33	50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

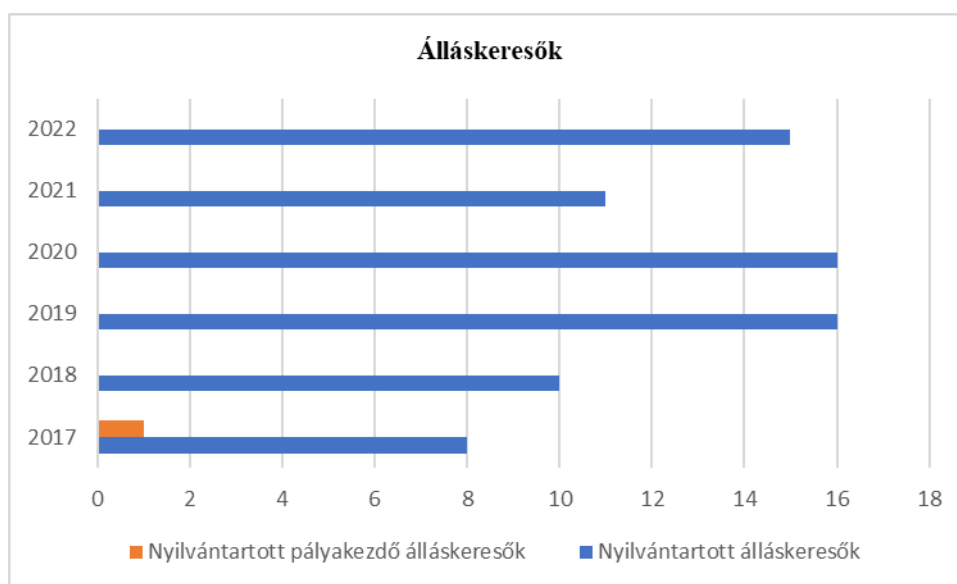

Településünkön a 180 napnál hosszabb ideje álláskeresők száma a 2021. évben jelentős emelkedést mutat. A nők körében 2017. évben volt a legmagasabb érték.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	8	1
2018	10	0
2019	16	0
2020	16	0
2021	11	0
2022	15	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Statisztikai adatok is igazolják azt, hogy a nők helyzete igencsak ellentmondásos ma Magyarországon, hasonlóan településünkön is. Míg az életésélyeik sokkal jobbak, mint a férfiaké, az oktatásban is sokkal aktívabbak, ugyanakkor jóval leterheltebbek, anyagilag jóval kevésbé elismertek, mint a férfiak. A nők munkaerő-piaci esélyeit jelentősen befolyásolják a családi kööttségeik, így részmunkaidős munkát zömében a kisgyermeket nevelő anyák vállalnak. A Kormány külön figyelmet fordít a nők foglalkoztatottságára, a munkahelyvédelmi akciótervben járulékkedvezményekkel ösztönzi a munkaadókat arra, hogy alkalmazzák a gyermekgondozási szabadságról visszatérőket.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nők foglalkoztatását elősegítő képzési programokról nem rendelkezünk információval.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők szegénységi kockázata lényegesen magasabb az átlagnál, körükben a tartós és passzív munkanélküliség is gyakori, sok esetben nem látnak reményt a munkára, ezért egy idő után már nem is keresnek, amely egyre jobban megnehezíti az elhelyezkedési lehetőségeiket. Településünkön nem mondható el, hogy az alacsony iskolai végzettség lenne az oka a munkanélküliségnek, mivel az álláskereső jelentős részét a szakiskolát/szakmunkás-képzőt végzetek teszik ki.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Mint azt már az előzőekben is láthattuk és le is írtuk, nincs hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén a férfiak és nők között, azonban Magyarországon az alkalmazásban álló férfiak és nők átlagos fizetése között mintegy 20-25 % bérkülönbség tapasztalható a férfiak javára. A munkahelyi lehetőségek egyenlőtlen volta nemcsak a jövedelmek terén, hanem a munkahelyi előmenetel kapcsán is jelentkezik.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A gyermekek napközbeni ellátásának formái – a gyermekek életkorának megfelelően – a bölcsődei ellátás, a napközbeni gyermekfelügyelet, és az alternatív napközbeni ellátás. Az önkormányzat e célból bölcsődét és óvodát tart fenn, továbbá két általános iskola működik a térségben.

Családbarát munkahelyi megoldásokról, rugalmas munkaidőről a térségben nincs adatunk.

Az óvodai feladatokat ellátása során szintén az a cél, hogy a férőhelyszám meghatározásakor valamennyi, az intézménybe jelentkező gyermek felvételére sor kerülhessen. Azonban nemcsak az a fontos, hogy a gyermekek az intézménybe felvételre kerüljenek, hanem, hogy ott olyan környezetben lehessenek, amely nevelésükről, gondozásukról a lehető legmagasabb szinten gondoskodik, ez nemcsak a megfelelő képzettséggel rendelkező szakemberek biztosítását, hanem megfelelő környezet kialakítását is jelenti.

Rigácson a területi feladatokat ellátó védőnő a vizsgált időszakban 7-12 gyermek védőnői ellátását, gondozását végezte.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	11	11
2018	0	8	8
2019	0	7	7
2020	0	10	10
2021	n.a.	11	11
2022	0	12	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Dabroncon 2024. május 15. napjától működik a Gógánfai Tündéerkert Óvoda és Mini Bölcsőde Pöttömsziget Mini Bölcsődéje, 8 engedélyezett férőhellyel Dabronc, Gógánfa, Hetyefő, Rigács, Ukk, Zalaerdőd és Zalameggyes települési önkormányzatok közigazgatási területén. Óvoda és családi napközi helyben nem biztosított a településen.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő feladata a családtervezés, anya- és gyermekgondozás. A leendő szülők számára a védőnők a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. A védőnő a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordít. Segítséget nyújt a szociális juttatások megismerésében is.

A munkahelyek általában nem tolerálják a nők gyermekvállalását, előfordul, hogy gyermekvállalás után ugyanazon munkahelyre nem tudnak visszamenni dolgozni, illetve a kisgyermekes anyák a munkaerőpiacon nehezen tudnak elhelyezkedni.

Rigácson a védőnő havonta egyszer érhető el, Sümegen folyamatosan áll az édesanyák rendelkezésére.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza.

A családon belüli erőszak megelőzése a nemzeti stratégia fontos része, a kormány számos külön intézkedést hozott ezen feladatok eredményes kezelése érdekében. A családon belüli gyermek vagy feleség bántalmazás legnagyobb része látens marad, legtöbbször ez pont a sértett-bántalmazott szégyenérzete miatt nem kerül nyilvánosságra vagy válik ismertté még a közeli hozzátartozók számára sem.

A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben levő nők számára nagyon fontos tényező az idő, ezért a várólistával működő szállók sok esetben nem tudnak azonnali segítséget nyújtani.

Sem a településen, sem a település 50 km-es vonzáskörzetében nem található anyaothton. Anyaothton Nágocson, Kaposváron, Pécsen továbbá Érden található. A krízishelyzetben lévő nő az anyaothtonnal való kapcsolatfelvételben a szociális alapszolgáltatási intézményt veheti igénybe. E szolgáltatás tekintetében nem rendelkezünk adatokkal.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A településen az öttagú képviselő-testületben három nő tevékenykedik, az egészségügyi dolgozók (asszisztensek, védőnő), és az önkormányzati intézmények alkalmazottjainak jelentős többsége is nő.

A helyi óvodában foglalkoztatott pedagógusok szintén nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Általánosságban elmondható, hogy a roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A település nem rendelkezik adattal a nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Gyermekvállalás után nehéz visszatérni a munka világába.	A nők foglalkoztatási esélyeinek növelése. Női szerepek erősítése.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

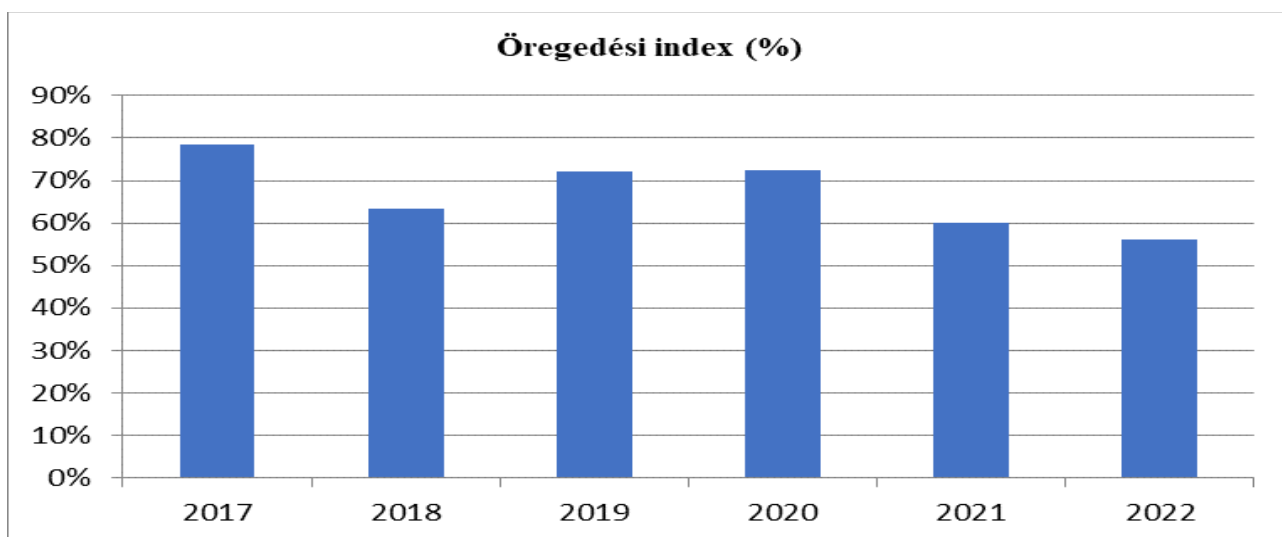
Magyarország népessége fogy, korösszetételében változik – idősödik. E változások ráirányítják a figyelmet a társadalmi szolgáltató és védelmi rendszerek hosszú távú pénzügyi fenntarthatóságára. Az ellátó szolgáltató rendszerek fejlesztése csak akkor lehet hatékony, ha sikeresen igazodik a társadalmi-családi strukturális változásokhoz, a szükségletekhez, a gazdasági adottságokhoz. Az idősebb emberek számának növekedését, az ebből következő kihívásokat érzékelve, szükség van a jelenlegi humánszolgáltatói hálózat átalakítására és modernizálására. Olyan flexibilis és hatékony időspolitika kialakítása szükséges, mely épít a társadalom, illetve a szolgáltató és humánvédelmi rendszerek résztvevőire, így a szolgáltatásokat igénylők szükségleteire és véleményére.

Az időskorú demográfiai folyamat: jellemzői:

- növekszik az idősök aránya országosan,
- az átlagéletkor várhatóan nő,
- a nők élettartama hosszabb, mint a férfiaké.

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	29	37	78,38%
2018	26	41	63,41%
2019	26	36	72,22%
2020	29	40	72,50%
2021	27	45	60,00%
2022	27	48	56,25%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen a 65 év feletti lakosok száma lassú ütemben, de folyamatosan csökken, ezáltal megállapítható, hogy a vizsgált időszakban az öregedési index is csökkenő tendenciát mutat.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer:

- saját jogú; és
- hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj,

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj,
- az árvaellátás,
- a szülői nyugdíj,
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások,
- e) az özvegyi járadék.

Időskorúak járadéka

Az Szt. 32/B. § alapján az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A járási hivatal időskorúak járadékában részesíti azt

a) a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 85%-át,

b) az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-át,

c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át.

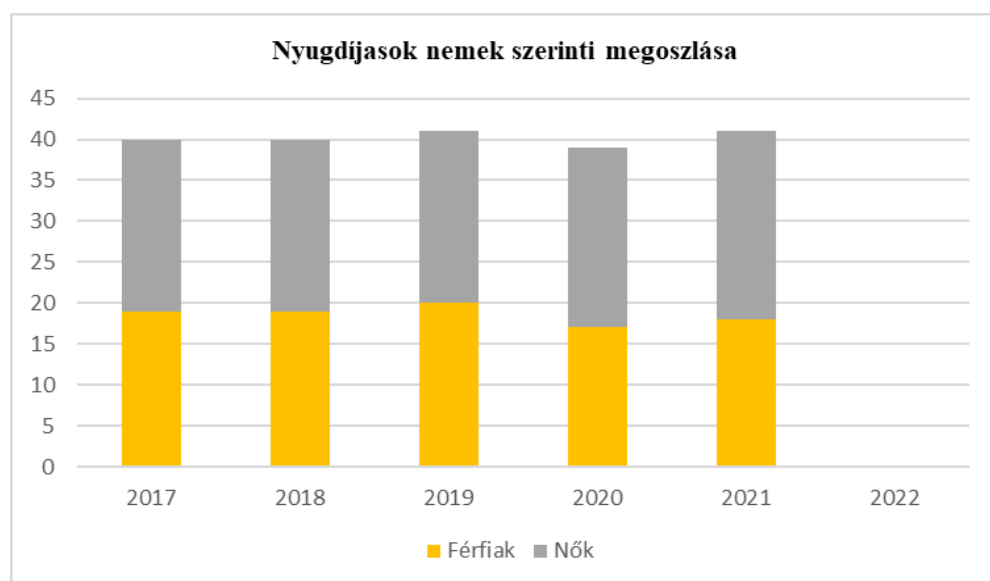
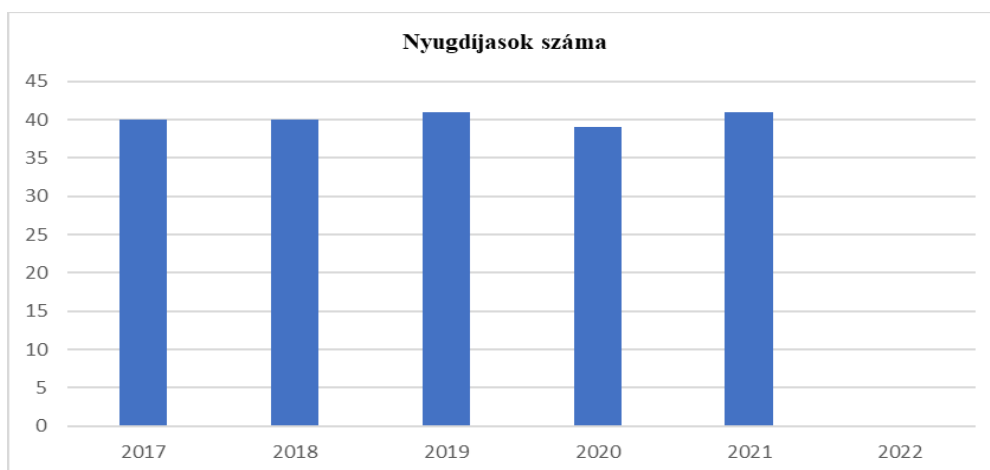
Az ellátások tekintetében a 2022. évre vonatkozóan nem rendelkezünk adattal. A táblázat adataiból jól látható, hogy a nyugdíjasok száma a teljes népesség arányához viszonyítva magas. Az előregedő lakosság miatt kiemelt figyelmet kell fordítani az idősekre és számba kell venni azt is, hogy a fiatalok elvándorlásával nő az egyedül élő idősök száma, akiknek egészségi állapota már nem megfelelő, folyamatos, illetve rendszeres orvosi ellátásra van szükségük, továbbá kiszolgáltatottabbak, ezért előbb válhatnak bűncselekmények áldozatává is, hiszen koruk, fizikai állapotuk miatt nem képesek megvédeni magukat.

A helyzetelemzés során nemcsak az otthon élő időseket kell figyelembe venni, hanem azokat is, akik intézményi ellátásra szorulnak. Az idősök részére nyújtott ellátások során fontos szempont, hogy korlátolt anyagi lehetőségeik miatt az ellátásokat ingyen, vagy lehetőség szerint olyan áron

kapják meg, amely megfizethető számukra. Fontos kiemelni, hogy a demográfiai trendek változásával az idősek ellátását szolgáló egészségügyi és szociális szolgáltatásokat szélesíteni kell, ez egyrészt férőhelybővítést jelent mind az intézményi, mind a nappali ellátás tekintetében, másrészt a már meglévő, működő szolgáltatások színvonalának megtartása, illetve az igényekhez való igazodása a cél.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	19	21	40
2018	19	21	40
2019	20	21	41
2020	17	22	39
2021	18	23	41
2022	n.a.	n.a.	-

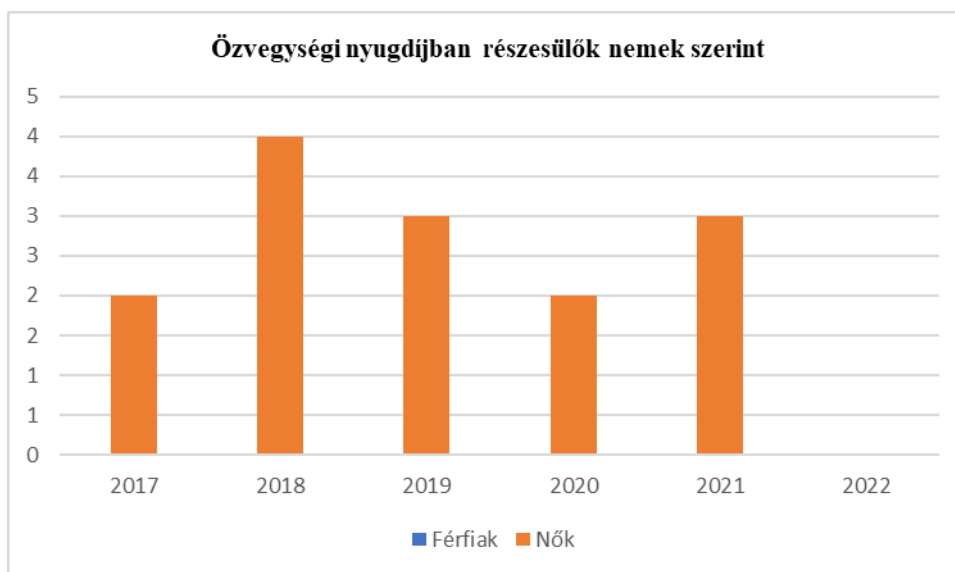
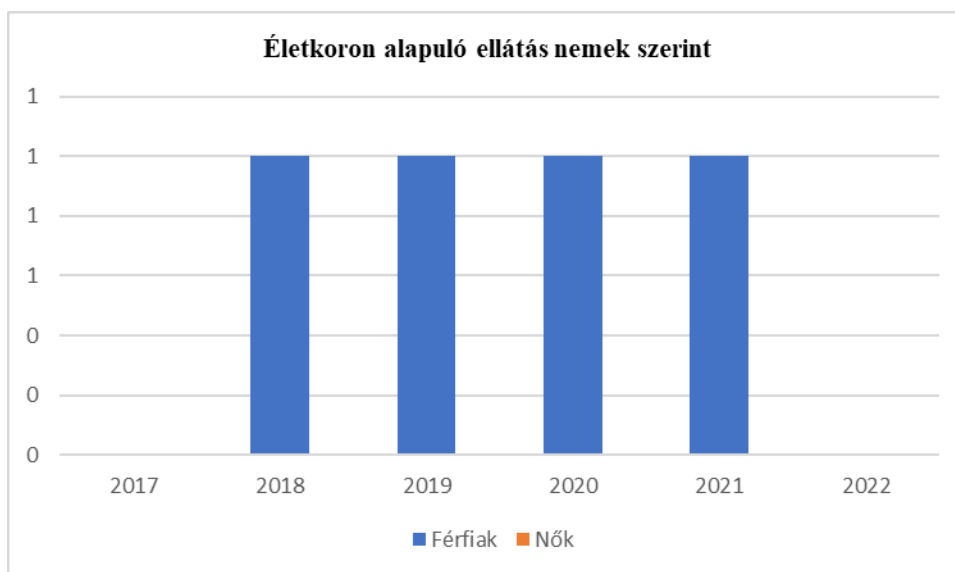
Forrás: TeIR, KSH Tstar

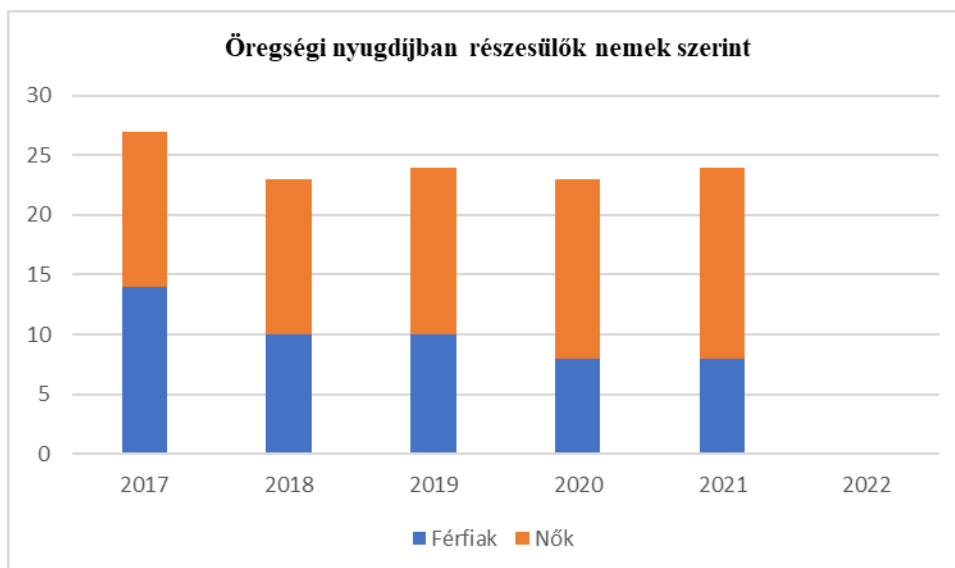

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	0	0	14	13	0	2	0
2018	1	0	10	13	0	4	0
2019	1	0	10	14	0	3	0
2020	1	0	8	15	0	2	0
2021	1	0	8	16	0	3	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Rigácson átlagban a vizsgált időszakban 8-16 fő időszerű részesült öregségi nyugdíjban. Özvegyi nyugdíjban 2017 – 2022. között 2-4 fő nő részesült.

A nyugdíjasok között a nők száma magasabb, de már az első táblázatokból is láthattuk, hogy a 60 év felettiek között a nők száma a magasabb, vagyis a férfiaknál rövidebb élettartam vélemezhető.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Ft. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az idős ember nem tekinthető csupán „tehernek” a társadalom számára, hanem olyan erőforrás is egyben, melynek kiaknázása kölcsönös haszonnal jár. Ez egyrészt értékteremtő a társadalom számára, másrészt az egyén lehetőséget kap további hasznos munkavégzésre. Mind a jövedelemszerző, mind az önkéntes munkavállalás elősegítése fontos feladat.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	8	10	16	16	11	15
41-45 év (TS 042)	Fő	1	4	2	1	1	1
	%	12,50%	40,00%	12,50%	6,25%	9,09%	6,67%
46-50 év (TS 043)	Fő	2	1	3	2	0	2
	%	25,00%	10,00%	18,75%	12,50%	0,00%	13,33%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	1	2	3	3	1
	%	0,00%	10,00%	12,50%	18,75%	27,27%	6,67%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	2	0	1	1	0
	%	12,50%	20,00%	0,00%	6,25%	9,09%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0	0	0	0	1	2
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	9,09%	13,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idős kor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közzintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A munkaerő-piaci részvétel tekintetében nemcsak a 60 éven felüli korosztály mondható problematikusnak, hanem az idősödő (50-60 év körüli) még aktív korú korosztályok is.

A munkaadók idős munkavállalót újként ritkán vagy nem alkalmaznak, noha a nyugdíjasok között vannak, akik jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen dolgoznának a jövedelem-kiegészítés érdekében. Erre akkor van esély, ha speciális tudással vagy gyakorlattal rendelkeznek. A nyugdíj mellett munkát végző idős népesség aránya Magyarországon 3 %, míg az EU-15-ök átlaga 8 %. Az idősek foglalkoztatása leginkább a fővárosban, pénzügyi és kereskedelmi területen mondható jelentősebbnek.

Időskorúak foglalkoztatására, továbbá a munkáltatók ez irányú befolyásolására az önkormányzatnak nincs lehetősége. A nyugdíjasok munkavállalásáról nem rendelkezünk adattal.

A településen élő idős korosztály aktívnak mondható, számos kezdeményezésben működnek közre. A közművelődési intézmény szolgáltatásait – könyvtár, tájékoztató előadások, rendezvények – folyamatosan, szervezeten veszik igénybe.

Az idős emberek igénylik az új információs és kommunikációs technikák elsajátításának lehetőségét, megőrizve és szinten tartva ezzel szellemi frissességüket, tájékozottságukat, életminőségük javulását, szabadidejük hasznos eltöltését. A sikeres öregedés egyik lehetőségét jelenti a kapcsolatrendszer kiszélesítése, az információ cseréje, felhasználása. Ezáltal fokozható a hasznosság érzése, olyan kapacitások kerülhetnek felszínre, amelyek az idős ember közérzetét, életminőségét javítják. Hangsúlyos szerepe van a modern technika, az okos telefon és tablet megismertetésének és megszerettetésének.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Az idősödő munkavállalók munkavállalással, munkavégzéssel kapcsolatos esélyegyenlőtlensége a romló egészségi állapotnak, az újabb típusú képzettségben, ismeretekben való hiányosságnak tulajdonítható, amely miatt alkalmazásuk problémásabb, mint a fiatalé.

Településünkön kevés a munkalehetőség az aktív korúak számára is, ezért a nyugdíjas korosztály foglalkoztatása nem jellemző.

Tartósan regisztrált munkanélküli (nyilvántartott álláskereső) az a személy, aki az utolsó 12 egymást követő havi zárás során minden alkalommal nyilvántartott álláskeresőnek lett minősítve. (A havi zárás a járási, fővárosi kerületi foglalkoztatási osztályi adatállományokon minden hónap 20-án lefutó számítógépes program, amely megállapítja azt, hogy az adott hónap zárónapján kik azok az emberek, akik regisztrált munkanélkülieknek, illetve nyilvántartott álláskeresőknek tekintendők.)

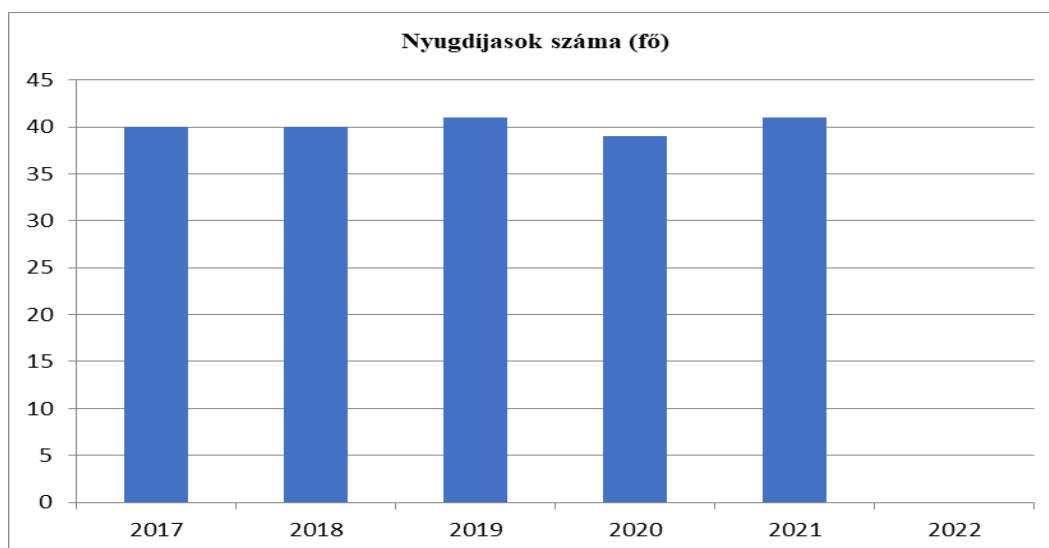
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A közszolgáltatások infó-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. A kormányablakok indításával és az ügyfélkapus ügyintézési rendszer kialakításával elindult az ügyintézés lakossági terheinek csökkentését, továbbá ügyintézését egyszerűsítő folyamat.

Az elektronikus ügyintézés ugyanebbe az irányba mutat. A számítógép-használatban alapszintű jártasságot mutató lakosság az ügyek egyre bővülő körében tud személyes hivatali megjelentés nélkül hozzájutni a közigazgatási szolgáltatásokhoz. Az önkormányzat, illetve a Gógánfai Közös Önkormányzati Hivatal saját honlapot üzemeltet, ahol a települést/eket érintő friss hírek, információk is elérhetőek.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	19	21	40
2018	19	21	40
2019	20	21	41
2020	17	22	39
2021	18	23	41
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön 2017 – 2021. időszakban a férfiaknál átlagban 19 fő, a nőknél átlagosan 22 fő részesült nyugdíjban és egyéb járandóságban. A nyugdíjasok nemek közötti bontását vizsgálva a nők száma jóval magasabb.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az idős embereknek az életkor előrehaladásából természetesen fakadó egészségügyi problémái különösen indokolják, hogy számukra kiemelten biztosított legyen az egészségügyi, ápoló-gondozó ellátásokhoz való hozzáférés. Az idős népesség növekedése az egészségügyi és szociális szolgáltatási rendszerre is nagy terhet fog jelenteni. Az idősök szolgáltatásokhoz való hozzáférést, különösen a bontal vagy más gyógyászati segédeszközökkel közlekedőket nagymértékben befolyásolja az épített környezet akadálymentessége.

Az egészségügyi, szociális szolgáltatások a település minden polgára részére biztosítottak, az önkormányzat eleget tesz minden kötelező alapszolgáltatási feladatának.

A házi orvos hétköznap biztosítja az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

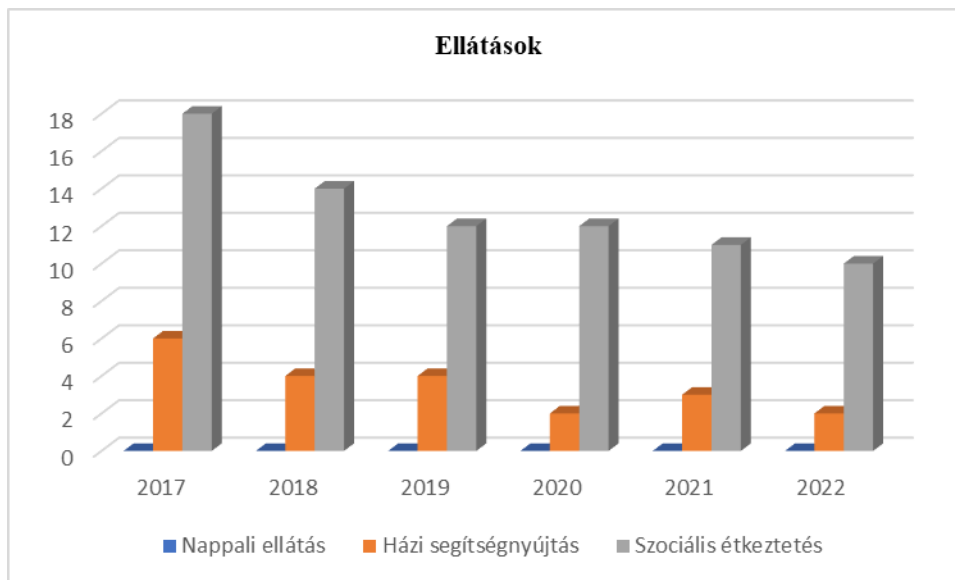
A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A Marcal Vidéki Önkormányzati Szociális Társulás Családsegítő és Gyermekjóléti Intézménye ellátja az étkeztetési és házi segítségnyújtással kapcsolatos feladatokat. A falugondnoki szolgálat folyamatosan segíti az ellátást igénybevevőket.

Időskorúak nappali ellátása nincs a településen.

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni. Időskorúak ápoló gondozó otthona legközelebb Sümegen és Türrén érhető el.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	29	0	6	18
2018	26	0	4	14
2019	26	0	4	12
2020	29	0	2	12
2021	27	0	3	11
2022	27	0	2	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen folyamatos csökkenés tapasztalható a házi segítségnyújtást és az étkeztetést igénybevevők körében a vizsgált időszakban. Az egyedül élő időskorúak nem tudnak önmagukról gondoskodni, de a szociális alapszolgáltatások biztosítása révén - falugondnoki szolgálat, házi segítségnyújtás, étkeztetés – tekintetében az alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális, közművelődési szolgáltatások egy része mindenki számára biztosított. Az idősek többségének a kultúrára, szórakozásra kevés pénze jut, ezért igyekeznek kihasználni az önkormányzat, civilszervezetek nyújtotta lehetőségeket, ahol ingyenesen jutnak hozzá.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártasságáról nincs adatunk, ilyen felmérés a településen nem volt.

d) a generációk közötti programok.

A települési programok, rendezvények a generációk közötti szakadék csökkentése érdekében, a különböző korosztályok összehozása céljából, a különböző hátrányos helyzetű csoportokkal szembeni érzékenyítés szem előtt tartásával kerülnek megrendezésre.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Hangsúlyt kell fektetni az alkalmoszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására, a népbetegségek számító betegségek kiszűrésére, különösen a vércukor, vérnyomás, koleszterin stb., védőoltások beadására (influenza ellen). Az idősek biztonságérzetének fontos eleme az otthonuk védelme, a lakásbetörések megelőzése. A bűnelkövetések fokozott veszélyének kitett csoportról van szó, áldozattá válásukat el kell kerülni. Részükre fontos a prevenciós ismeretek terjesztése: figyelemfelkeltő előadásokkal, ismeretterjesztő anyagokkal felhívni figyelmüket az őket fokozottan veszélyeztető bűncselekményekre.

A nyugdíjas korosztály a helyben tartott rendezvényeken, programokon részt vesz, azonban részükre rendszeres foglalkozás, klub nem érhető el a településen.

Az önkormányzat együttműködő partnerének tekinti az idősügyben szerepet vállaló civil és egyházi szervezeteket. Évente megünneplésre kerül a településen az Idősek Világnapja, ennek keretében színvonalas műsorral kedveskedünk a szépkorúaknak.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Értéktelenség érzése, elmagányosodás, egészségi állapot romlása.	Közösségi programok szervezése, egészségmegőrzést, prevenciót biztosító programok, szűrővizsgálatok.
2. Idősek elmagányosodása, a generációk elszakadása.	Idősek nappali ellátásának a kialakítása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos ügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket. Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékosügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti.

A „fogyatékossgal élők” fogalmának definiálása az elmúlt évtizedben nagyon sok változáson esett át, még sem alakult még ki egységes változat a nemzetközi szabályozásban. Ez részben annak tudható be, hogy nagyon heterogén társadalmi csoportról van szó, akik az integráció során teljesen más igényekkel, készségekkel és képességekkel rendelkeznek. Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A fogyatékossg nem zárja ki az egészséget, nem betegség! Egy testi vagy érzékszervi fogyatékos személy élhet teljes lelki és szociális jólétben, sőt a kieső képesség megfelelő kompenzálása (megmaradó képességek kihasználása, segédeszközökkel való ellátottság) esetén a testi jólét állapotában is. Egy testileg ép ember ugyanakkor szenvedhet súlyos lelki, szociális problémáktól.

A fogyatékossg egy élettapasztalat, amit bárki átélhet, amikor károsodott, vagy hiányos képességei korlátozzák tevékenységében, társadalmi életben való részvételében - az adott helyen és időben adott környezeti és társas feltételek között. Fejlesztési lehetőségük, munkavégzési képességük egyénfüggő, az egyes ember pontos állapotán, képességein múlik. Több országban bővebb kört tekintenek fogyatékossgal élőknek, így ott a pszichiátriai betegek és a krónikus betegek is annak számítanak. Nálunk ennek a fogalomnak leginkább a megváltozott munkaképességű felel meg. A fogyatékos személy számára – figyelembe véve a különböző fogyatékossgai csoportok eltérő speciális szükségleteit – biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását. A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja.

Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A 2022. évi népszámlálás időpontjában 289.795 fogyatékkal élő személy volt Magyarországon.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A történelem során eltérő korokban és eltérő helyeken újra és újra előkerült a testi és szellemi hiányokkal, fejlődési elmaradottsággal született emberekkel való foglalkozás kérdésköre. A XIX. század tendenciái újra kedvezni látszanak annak az egyébként több ezeréves gondolatnak, hogy a sérült emberek olyan teljes jogú tagjai a társadalomnak, akik a többségi társadalom tagjainak gondoskodására szorulnak. Emberi méltóságukat mindig, minden körülmények között tiszteletben kell tartani. Nem csak feladatunk, hanem erkölcsi kötelezettségünk felkarolásuk, és a társadalomba való befogadásuk elősegítése. A fogyatékossg, a valamiben való akadályozottság számos területen jelentkezhethet.

Az Európai Unióban a fogyatékossgal élő emberek, valamint a tartós egészségügyi problémákkal küzdők aránya eléri a 15%-ot. A fogyatékkal élők aránya a kor előrehaladtával egyre nő, így a 60 éven felüliek esetében közel 38%. Ez az arányszám nem tartalmazza a krónikus betegségekkel, és más súlyos egészségügyi problémákkal küzdők számát. A fogyatékossgot leginkább valamilyen tartós betegség idézi elő (43,3%-ban). A fogyatékos személyek 31,8%-a születése óta szenved fogyatékossgban” A fogyatékosok társadalmi rétegének túlnyomó részét a mozgássérültek alkotják.

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

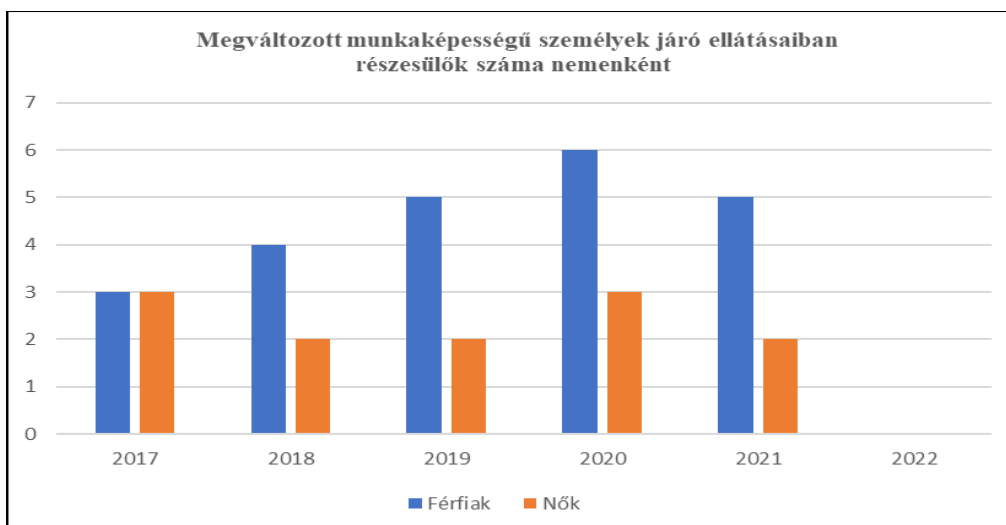
Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-en III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Flt. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök es feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére es helyére.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	3	3	6
2018	4	2	6
2019	5	2	7
2020	6	3	9
2021	5	2	7
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Rigácson a megváltozott munkaképességű személyek száma a nők körében 2-3 fő között volt a vizsgált időszakban, férfiak közül 3-6 fő részesült ellátásban.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A tartósan egészségkárosodottak, valamint a fogyatékkal élők elsődleges jövedelmi forrása a rokkantsági járadék vagy rokkantsági ellátás. Rokkantsági járadékra az jogosult, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 %-os és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadék megállapításának nem feltétele, hogy az igénylő szolgálati idő szerezzon. Ebben különbözik a rokkantsági ellátástól. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak.

Nappali ellátásban sem önkormányzati, sem egyházi, sem civil fenntartású intézményben nem részesül senki, vagyis nincs róla adatunk, így a Mellékletben található 7.1.2. számú táblázatban sem található adat.

A fogyatékkal élő személyek esetében is fontos szempont az integrált foglalkoztatás. A megváltozott munkaképességű/ fogyatékkal élő személyek foglalkoztatására az állam is ösztönzi a foglalkoztatókat. A rehabilitációs hozzájárulást, mint fizetési kötelezettséget, azzal a céllal vezették be, hogy a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását elősegítsék, rehabilitációjukat szolgálják.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a szociális foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés – jogszabályban meghatározottak szerint – támogatásban részesíti. A fogyatékosok nehezen találnak munkát, ezért legtöbbjük segélyből, rokkantsági, illetve egyéb nyugdíjszerű ellátásból kénytelen élni. A fogyatékoság szegénységhez vagy nyomorhoz vezethet.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Azon személyeknek, akik fogyatékoságuk jellegéből, mértékéből adódóan nem felelnek meg az elsődleges munkaerő-piacon támasztott követelményeknek, az akkreditált foglalkoztatóknál történő munkavállalás, illetve a szociális foglalkoztató lehet a megoldás. Lentiben fogyatékos személyek foglalkoztatását biztosító munkahelyen tudnak elhelyezkedni, ami az aprófalvas településekről nehezen megközelíthető.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fogyatékkal élő személyeknek elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket. A munkahelyek jelentős része fizikai és problémaérzékenységi szempontból egyaránt alkalmatlan a fogyatékos munkavállalók fogadására. A fogyatékos munkavállalók foglalkoztatási esélyegyenlősége sérül. Fenti indok miatt jelenleg e probléma településünkön nem jelentkezik.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Fogyatékos személyek nappali ellátása nincs a településen, legközelebb a Dákai székhellyel működő Bakony Integrált Szociális Intézmény Veszprém Vármegye szakosított ellátást nyújtó intézményében vehető igénybe. Támogató szolgálat nem működik a településen.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

- Fogyatékosági támogatás:

A fogyatékosági támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez. A támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, letelepedett, valamint hontalan jogállású, illetve hontalanként elismert.

- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett es nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

- Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, támogató szolgáltatás.

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- okosóra
- támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák:

- ápolást, gondozást nyújtó intézmények,
- fogyatékos személyek otthona,
- rehabilitációs intézmények,
- fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

Parkolási igazolvány:

Parkolási igazolvány a mozgáskorlátozott személyt vagy az őt szállító jármű vezetőjét jogosítja fel különböző kedvezmények igénybevételére.

Parkolási igazolványra jogosult az a személy:

- aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 2. § a) pont ac) alpontja értelmében közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
- aki a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet 1. §-ának (1) bekezdésének értelmében látási fogyatékosnak; (3) bekezdésének értelmében értelmi, fogyatékosnak; (4) bekezdésének értelmében autistának; illetve (5) bekezdésének értelmében mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
- akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról szóló 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek,
- aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESZCSM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak (K.1.), mozgásszervi fogyatékosnak (L), értelmi fogyatékosnak (M) vagy autistának (N.1.) minősül. Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele az állampolgárok – köztük fogyatékosággal élő emberek – az esélyegyenlőségének megteremtése a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használat, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök, megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. Ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseiről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §) A megfelelően hozzáférhető információ létrehozása olyan szakmai feladat, mely kezdetben nehézséget okozhat.

Egészségügy:

A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §).

Oktatás, képzés:

A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §). Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §)

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés:

A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

Közlekedés:

A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni (Fot. 8.- 10. §).

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

Helyben nem megoldott, Sümegen van rá lehetőség.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az akadálymentesítés definíciói:

- Komplexen akadálymentes, azaz teljeskörűen, az egész épületre kiterjedően a fizikai és az infó-kommunikációs akadálymentesítés megoldott. A fogyatékossgal élők bármelyike egyenlő eséllyel fér hozzá minden olyan szolgáltatáshoz, amelyet az intézmény nyújt, és amelyet a többség használat.
- Részben akadálymentes megjelölést akkor alkalmazunk, ha az épület nem komplexen akadálymentes, azonban vannak akadálymentes részelemai.
- Egyáltalán nem akadálymentesített.

Településünkön a közintézmények akadálymentesítése részben megoldott, az is a mozgáskorlátozottakra korlátozódik. (önkormányzat, orvosi rendelő, könyvtár) A cél valamennyi intézmény teljes akadálymentesítése. A fejlesztésekhez szükséges anyagi háttér jelenleg nem áll rendelkezésre.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékos emberek helyzetét különösen nehezíti, hogy az akadálymentes közlekedés, a hivatalok és szolgáltató szervezetek akadálymentes megközelítése, elérése, a szolgáltató infrastruktúra akadálymentessége az erőfeszítések ellenére sem megoldott.

A fogyatékos emberek helyzetét különösen nehezíti, hogy az akadálymentes közlekedés, a hivatalok és szolgáltató szervezetek akadálymentes megközelítése, elérése, a szolgáltató infrastruktúra akadálymentessége az erőfeszítések ellenére sem megoldott. Sajnos sem az önkormányzat, sem az intézményei nem rendelkeznek elég forrással ahhoz, hogy az intézmény belső terén túl annak közvetlen külső környezetét is akadálymentessé tegyék, így jelentős mértékben sérülhet a fogyatékos emberek esélyegyenlősége a szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén is.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Jogszabályban előírt kötelező feltétel az akadálymentesség biztosítása, amelynek betartása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásaként jelenjen meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

Tapasztalataink szerint a munkahelyek döntően nem akadálymentesítettek, akadálymentesítésre általában csak konkrét esetben kerül sor.

A nem önkormányzati foglalkoztatóknál, vállalkozóknál kialakított akadálymentesítésről adattal nem rendelkezünk.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedést a fogyatékkal élők (főként a mozgássérültek) csak korlátozottan tudják igénybe venni, mert a megállók és a járművek kialakítása azt nem teszi lehetővé. Az önkormányzati utak és járdák döntő többsége már most is akadálymentes, de az önkormányzat a járdák, parkok építése felújítása esetén minden esetben figyelembe veszi az akadálymentesítést.

f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye stb.);

Fogyatékos személyek nappali ellátása nincs a településünkön.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A fogyatékkal élők a hátrányuk részleges kompenzálása érdekében a fogyatékosági támogatásokat tudják igénybe venni. Az önkormányzatnak a fogyatékosokra szabott juttatása nincs.

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nem releváns.

7.5 A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1.Közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése nem teljes mértékű.	Közszolgáltatást nyújtó intézmények teljes akadálymentesítése.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Foglalkoztatottság. A tartós munkanélküliség Következménye az elszegényedés, valamint az értéktelenség érzése.	A munkanélküliség visszaszorítása érdekében a közfoglalkoztatás tovább folytatása.
2. A lakosság a kötelező egészségügyi vizsgálatokra nehezen motiválhatóak, közösségi programokba nehezen lehet bevonni őket.	Közösségi programok szervezése, egészségmegőrzést, prevenciót biztosító programok, szűrővizsgálatok.
3. Biztonságos közlekedés.	Utak, járdák, felújítása.
4. Nincs kiépített szennyvízhálózat.	Egyedi szennyvíztároló kiépítése.
5. Ár-, belvíz és helyi vízkár veszélyeztetettség.	Környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése.
6. Önkormányzati épületek folyamatosan romló állapota.	Önkormányzati tulajdonú épületek folyamatosan felújítása.
7. Rossz állapotú buszmegállók.	Buszmegállók felújítása.
8. Lakhatási problémák.	Családok otthonhoz jutásának segítése, támogatása
9. Falugondnoki gépjármű elhasználódása.	Falugondnoki gépjármű cseréje.
10. Informatikai eszközök elavultak.	Számítástechnikai eszközök fejlesztése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);
- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;
- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;
- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;
- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

Az önkormányzat az esélyegyenlőség biztosítása során figyelmet fordít a civil szervezetek támogatására. az

a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A közvetlen napi kapcsolat mellett, a civil szervezetek meghívottja a HEP előkészítő fázisainak, ill. annak végrehajtása során egy – egy mérföldkőnél végzett monitoring fontos partnerei.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. A szakképzettség és a digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerőpiacon történő elhelyezkedését.	Piacképes képzési lehetőségek kihasználása, munkaerő támogatási programban való részvétel. Digitális írástudás elősegítése.
	2. Munkanélküliség miatti kialakuló mentális és egészségügyi problémák.	Egészségtudatos életmódra nevelés.
Gyermekek	1. Anyagi helyzet miatt nehéz a továbbtanulás (felsőoktatás).	Bursa Hungarica ösztöndíj.
	2. Nincs megfelelő hely a gyermekek szabadidejének biztonságos eltöltéséhez.	Játszóter bővítése, felújítása.
	3. Csellengő, utcán felnövő gyermekek.	Nyári napközis tábor megszervezése.
Idősek	1. Értéktelenség érzése, elmagányosodás, egészségi állapot romlása.	Közösségi programok szervezése, egészségmegőrzést, prevenciót biztosító programok, szűrővizsgálatok.
	2. Idősek elmagányosodása, a generációk elszakadása.	Idősek nappali ellátásának a kialakítása
Nők	1. Gyermekvállalás után nehéz visszatérni a munka világába.	A nők foglalkoztatási esélyeinek növelése. Női szerepek erősítése.
Fogyatékkal élők	1. Közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése nem teljes mértékű.	Közszolgáltatást nyújtó intézmények teljes akadálymentesítése.
	1. Foglalkoztatottság. A tartós munkanélküliség Következménye az elszegényedés, valamint az	A munkanélküliség visszaszorítása érdekében a közfoglalkoztatás tovább folytatása.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	értéktelenség érzése.	
	2. A lakosság a kötelező egészségügyi vizsgálatokra nehezen motiválhatóak, közösségi programokba nehezen lehet bevonni őket.	Közösségi programok szervezése, egészségmegőrzést, prevenciót biztosító programok, szűrővizsgálatok.
	3. Biztonságos közlekedés.	Utak, járdák, felújítása.
	4. Nincs kiépített szennyvízhálózat.	Egyedi szennyvíztároló kiépítése.
	5. Ár-, belvíz és helyi vízkár veszélyeztetettség.	Környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztése.
	6. Önkormányzati épületek folyamatosan romló állapota.	Önkormányzati tulajdonú épületek folyamatosan felújítása.
	7. Rossz állapotú buszmegállók.	Buszmegállók felújítása.
	8. Lakhatási problémák.	Családok otthonhoz jutásának segítése, támogatása
	9. Falugondnoki gépjármű elhasználódása.	Falugondnoki gépjármű cseréje.
	10. Informatikai eszközök elavultak.	Számítástechnikai eszközök fejlesztése.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a hátrányos élethelyzetű lakosok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló javításának lehetősége javul.

Fontos számunkra a mélyszegénységben élők életminőségének folyamatos javítása.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi és lelki fejlődését, megfelelő és biztonságos környezetük kialakítását, megtartását és fejlesztését.

Folyamatosan odafigyelünk arra, hogy az idős személyek szociális, egészségügyi szolgáltatásait biztosítsuk, életminőségüket javítsuk, a tevékeny időskorra és a nemzedékek közötti szolidaritásra.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a szülő és a munkahelyi feladatok összeegyeztetését, az egyenlő esélyek érvényesülését.

Különös figyelmet fordítunk arra, hogy a fogyatékos emberek másokkal egyenrangú állampolgárokként, a közösség elismert tagjaiként élhessenek. A fogyatékkal élők integrációjára, az egyenlő esélyű hozzáférésre, az akadálymentesítésre.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

A	Intézkedés címe:	Piacképes képzési lehetőségek kihasználása, munkaerő támogatási programban való részvétel. Digitális írástudás elősegítése.
B	Feltárt probléma megnevezése	Életvezetési problémák, hiányos ismeretek, 8 általános, szakképzettség hiánya.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	8 általános iskolai végzettség megszerzése szakképzettség megszerzése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	kapcsolat felvétele, együttműködés kialakítása programok szervezése családok pénzügyi helyzetének javítása, öngondoskodás megtanulása végzettség megszerzése
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A célcsoport motiválása, alapfokú iskolai végzettség, szakképzettség megszerzése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: érdektelenség. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	A munkanélküliség visszaszorítása érdekében a közfoglalkoztatás tovább folytatása pályázati lehetőségek kihasználásával, új foglalkoztatási alternatívák keresése.
B	Feltárt probléma megnevezése	Közösségi kezdeményezések egyesületi formában való támogatása nem biztosított a településen.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Egyesület működésével támogatni a kulturális, közösségi programokat.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Egyesület létrehozása és működésének a biztosítása.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Egyesület működése révén a közösségi programok megvalósítása. Közösségfejlesztés.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: érdektelenség. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	Közszolgáltatást nyújtó intézmények teljes akadálymentesítése.
B	Feltárt probléma megnevezése	Közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése nem teljes mértékű.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Teljes akadálymentesítés kialakítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés Engedélyeztetés, átadás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Élhetőbb környezet, biztonságosabb közlekedés.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: pályázat eredménytelensége. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	Egészségtudatos életmódra nevelés
B	Feltárt probléma megnevezése	Mozgásszegény életmód, helytelen táplálkozás
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Egészségesebb lakosság, szabadidő hasznos eltöltése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	tájékoztatások, ismertető, foglalkozások pályázati lehetőségek feltárása programok szervezése egészségi állapot javítása, egészségtudatos életforma kialakítása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Résztevők száma. Sportolási lehetőségek kibővítése. Javuló egészségi állapot. Egészségtudatos életmód.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: érdektelenség. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	Közösségi programok szervezése, egészségmegőrzést, prevenciót biztosító programok, szűrővizsgálatok.
B	Feltárt probléma megnevezése	A lakosság a kötelező egészségügyi vizsgálatokra nehezen motiválhatóak, közösségi programokba nehezen lehet bevonni őket.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel magasabb száma, elmagányosodás csökkentése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogymatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	pályázatfigyelés szabadidős programok, szűrővizsgálatok szervezése.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Lakosság biztonságos szabadidő eltöltése, boldog, egészséges időskor megteremtése. Közösségfejlesztés.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: motiváltság hiánya.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	Családok otthonhoz jutásának segítése, támogatása
B	Feltárt probléma megnevezése	Sok az üres ingatlan, használaton kívüli önkormányzati ingatlan hasznosítása.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Önálló otthon létrehozása, annak fenntarthatósága.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Beszélgetések megszervezése. Eladó-vevő közelebb hozása.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	régi lakóépületek felújítása lakott ingatlanok számának emelkedése népességszám növekedés a településen
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: pályázat eredménytelensége. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	Önkormányzati tulajdonú épületek felújítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Az Önkormányzat tulajdonában lévő épületek folyamatosan romló állapota.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Településkép javítása, veszélyhelyzetek elkerülése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés Engedélyeztetés, átadás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése a környezettel, biztonságos, korszerű, akadálymentesített épületek.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: pályázat eredménytelensége. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	Számítástechnikai eszközök fejlesztése
B	Feltárt probléma megnevezése	Elavult informatikai eszközök.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Európai normáknak megfelelő informatikai eszköz álljon a lakosság rendelkezésére.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Eszközök beszerzése
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Korszerű számítástechnikai eszközpark növekedése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: korlátozott pályázati lehetőségek. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	Környezetvédelmi infrastruktúra kiépítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az éghajlatváltozás miatt ár-, belvíz és helyi vízkár veszélyeztetettség.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Környezeti káresemények megelőzése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Csapadékvíz elvezető rendszer kiépítése Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Engedélyeztetés, átadás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Felújított vízvezető árkok hosszának növekedése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: pályázat eredménytelensége. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	Egyedi szennyvíztároló kiépítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Szennyvízelvezetés nem biztosított a településen.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Szennyvízelvezetés kiépítése, egyedi szennyvíztároló kiépítése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés Engedélyeztetés, átadás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Szennyvízelvezetés megvalósítása a településen.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: pénzügyi forrás hiánya.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	Út- és járdafelújítás, karbantartás
B	Feltárt probléma megnevezése	Járda és útburkolatok rossz minősége.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Közlekedésre alkalmas úthálózat, járda kiépítése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés Engedélyeztetés, átadás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Élhetőbb környezet, biztonságosabb közlekedés.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: pályázat eredménytelensége. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	A nők foglalkoztatási esélyeinek növelése. Női szerepek erősítése.
B	Feltárt probléma megnevezése	Gyermekvállalás után nehéz visszatérni a munka világába.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A GYÁS, GYED, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogymosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés Foglalkoztatási programok figyelése
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Nők munkaerőpiaci esélyeinek növelése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: motiváltság hiánya.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	Közösségi programok szervezése, egészségmegőrzést, prevenciót biztosító programok, szűrővizsgálatok.
B	Feltárt probléma megnevezése	A lakosság a kötelező egészségügyi vizsgálatokra nehezen motiválhatóak, közösségi programokba nehezen lehet bevonni őket.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel magasabb száma, elmagányosodás csökkentése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogymatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	pályázatfigyelés szabadidős programok, szűrővizsgálatok szervezése.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Idősek biztonságos szabadidő eltöltése, boldog, egészséges időskor megteremtése. Közösségfejlesztés.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: motiváltság hiánya.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	Bursa Hungarica ösztöndíj
B	Feltárt probléma megnevezése	A családok nehéz anyagi helyzete nem minden esetben tenné lehetővé támogatás nélkül gyermekük továbbtanulását a felsőoktatási rendszerben
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az Önkormányzat célul tűzte ki, hogy támogatja azokat a gyermekeket, akik tehetségük, tudásuk és szorgalmuk révén képesek a főiskolai végzettség megszerzésére, a családi háttér azonban nem/vagy csak részben tudja ezt anyagilag támogatni.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> • Pályázatfigyelés • Hirdetmény kifüggesztése • Pályázatok elbírálása • Pályázók támogatása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Képzettebb, több diplomás fiatal a településen, elvándorlás csökkenése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: Határidők túllépése. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás, figyelemfelhívással megakadályozható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	Nyári napközis tábor megszervezése
B	Feltárt probléma megnevezése	A szünidőben sok a csellengő gyermek.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Felügyelet biztosítása, szabadidő hasznos eltöltése, baráti kapcsolatok, közösségek kialakítása, prevenciók előadások tartása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázatfigyelés. Napi programok megszervezése. Étkeztetés biztosítása.
G	Az intézkedés felelőse	Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermejjóléti Intézmény intézményvezetője.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Nincs határideje, megvalósítása folyamatos.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Résztevő gyermekek létszámának növekedése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: korlátozott anyagi lehetőségek, pályázat eredménytelensége.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	Idősek nappali ellátásának a kialakítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Idősek elmagányosodása, a generációk elszakadása.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermejjóléti Intézménye szociális alapszolgáltatásainak térségi feladatellátásának bővítése. Felügyelet biztosítása, szabadidő hasznos eltöltése, baráti kapcsolatok, közösségek kialakítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	pályázatfigyelés idősek nappali ellátásának kialakítása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester, Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermejjóléti Intézmény intézményvezetője.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Idősek biztonságos szabadidő eltöltése, boldog idősor megteremtése, generációk közötti kapcsolatok erősítése. Közösségfejlesztés.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, echnikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: korlátozott anyagi lehetőségek, pályázat eredménytelensége.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása által fenntartott Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermejjóléti Intézmény önkormányzatainak az együttműködése.

A	Intézkedés címe:	Falugondnoki gépjármű cseréje.
B	Feltárt probléma megnevezése	A folyamatos igénybevétel miatt a falugondnoki szolgálat gépjárműve elhasználódott.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Biztonságos közlekedés, szolgáltatások folyamatos biztosítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Beszerzés
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Jobb ellátási körülmények biztosítása.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: pályázat eredménytelensége.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Játszótér bővítése, felújítása.
B	Feltárt probléma megnevezése	A folyamatos igénybevétel miatt a falugondnoki szolgálat gépjárműve elhasználódott.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Biztonságos közlekedés, szolgáltatások folyamatos biztosítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Beszerzés
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Jobb ellátási körülmények biztosítása.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: pályázat eredménytelensége.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Buszmegállók felújítása.
B	Feltárt probléma megnevezése	Buszmegállók felújítása indokolt a településen.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Biztonságos közlekedés.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Megvalósítás, Átadás.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőségekhez igazodva folyamatos nincs határideje.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Jobb ellátási körülmények biztosítása.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kockázat: pályázat eredménytelensége.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	A munkanélküliség visszaszorítása érdekében közfoglalkoztatás tovább folytatása	Az alacsony iskolai végzettségűek segítése, a munka világába történő visszahelyezésük elősegítése.	Pályázati lehetőségek kihasználásával, új foglalkoztatási alternatívák keresése, új foglalkoztatási lehetőségek bevezetése.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	Közfoglalkoztatási programokban való részvétel.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Foglalkoztatás, képzéseken való részvétel elősegítése.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: érdektelenség. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás.	nem releváns
2	Közösségi programok szervezése, egészségmegőrzést, prevenciót biztosító	A lakosság kötelező egészségügyi vizsgálatokra nehezen motiválhatóak,	Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel magasabb száma, elmagányosodás csökkentése.	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma	pályázatfigyelés szabadidős programok, szűrővizsgálatok szervezése.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Idősek biztonságos szabadidő eltöltése, boldog, egészséges időskor	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: motiváltság hiánya.	nem releváns

	programok, szűrővizsgálatok.	közösségi programokban nehezen lehet bevonni őket.			Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogvatékoságügyi Program (2015-2025)				megteremtése. Közösségfejlesztés.			
3	Utak, járdák felújítása	Járda és közeledési utak burkolatok rossz minősége.	Közlekedésre alkalmas úthálózat, járda kiépítése.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési tervelemei: Új Roma, Településszerkezeti terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogvatékoságügyi Program (2015-2025)	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés Engedélyeztetés átadás	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Élhetőbb környezet, biztonságosabb közlekedés.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: pályázat eredménytelensége. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.	nem releváns
4	Egyedi szennyvíztároló kiépítése	Szennyvízelvezetés nem biztosított a településen.	Szennyvízelvezetés kiépítése, egyedi szennyvíztároló kiépítése.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési tervelemei: Új Roma,	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogvatékoságügyi Program (2015-2025)	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés Engedélyeztetés átadás	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Szennyvízelvezetés megvalósítása a településen.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: pénzügyi forrás hiánya.	nem releváns

				Településszerkezeti terv	Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)							
5	Környezetvédelmi infrastruktúra kiépítése	Az éghajlatváltozás miatt ár-, belvíz és helyi vízkárveszélyeztetettség	Környezeti káresemények megelőzése.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNFTS 2030) és elemei: Új Románia Stratégia (2019-2030) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi	Csapadékvíz elvezető rendszer kiépítése Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Engedélyeztetés, átadás	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Felújított vízelvezető árkok hosszának növekedése.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: pályázat eredménytelenség e. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.	nem releváns

					Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogymatékossággyi Program (2015-2025)							
6	Önkormányzati tulajdonú épületek felújítása	Az Önkormányzat tulajdonában lévő épületek folyamatosan romló állapota.	Településképző javítása, veszélyhelyzetek elkerülése.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és tervelemei: Új Roma, Stratégia (2019-2030) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogymatékossággyi Program (2015-2025)	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés Engedélyeztetés átadás	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése a környezettel, biztonságos, korszerű, akadálymentesített épületek.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: pályázati eredménytelenség e. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.	nem releváns
7	Buszmegálló felújítása.	Buszmegálló felújítása indokolt a településen.	Biztonságos közlekedés.	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Megvalósítás, átadás.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Idősek biztonságos szabadidő eltöltése, boldog, egészséges	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: motiváltság hiánya.	nem releváns

				si stratégia	elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogvatékoságügyi Program (2015-2025)				időskor megteremtése. Közösségfejlesztés.			
8	Családok otthonhoz jutásának segítése, támogatása	Sok az üres ingatlan, használaton kívül önkormányzati ingatlan hasznosítása.	Önálló otthon létrehozása, annak fenntarthatósága.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Országos Fogvatékoságügyi Program	Beszélgetések megszervezése. Eladó-vevő közelebb hozása.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	régi lakóépületek felújítása lakott ingatlanok számának emelkedése népességszám növekedés településen	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: pályázati eredménytelenség. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.	nem releváns

					(2015-2025)							
9	Falugondnoki gépjármű cseréje.	A folyamatos igénybevétel miatt a falugondnoki szolgálat gépjárműve elhasználódott.	Biztonságos közlekedés, a falugondnoki szolgálatok folyamatos biztosítása.	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Beszerzés	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Jobb ellátási körülmények biztosítása.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: pályázat eredménytelenség.	nem releváns
10	Számítástechnikai eszközök fejlesztése	Elavult informatikai eszközök.	Európai normáknak megfelelő informatikai eszköz álljon a lakosság rendelkezésére.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Eszközök beszerzése	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Korszerű számítástechnikai eszközpark növekedése.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: korlátozott pályázati lehetőségek. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.	nem releváns

					Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010- 2021) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010- 2022), (2023- 2024) Országos Fogyatékoságüg- yi Program (2015-2025)							
11	Testvér- települések kapcsolatainak ápolása	Határainkon túli magyar közösségekkel a közös kultúrális, sport és oktatási programok alacsony száma.	Meglévő együttműködések a kölcsönös fejlesztése, tapasztalatcsere, történelemhez és a nemzeti ünnepekhez kapcsolódó közös programok támogatása, hagyományőrző tevékenységek megvalósítása	Gazdasági program Integrált Településfejleszté- si stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019- 2030) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010- 2021) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermeknek” Nemzeti Stratégia (2007- 2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010- 2021) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010- 2022), (2023- 2024) Országos Fogyatékoságüg-	Határon túli magyarsággal szorosabb együttműködés, baráti kapcsolatok kiépítése, hagyományaina k megismertetése, megőrzése.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Találkozások számának növekedése, közös rendezvények szervezése.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: pénzügyi forrás hiánya.	nem releváns

					yi Program (2015-2025)							
12	Idősek nappali ellátásának kialakítása	Idősek aelmagányosodása, a generációk elszakadása.	A Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézménye szociális alapszolgáltatásainak térségi feladatellátásának bővítése. Felügyelet biztosítása, szabadidő hasznos eltöltése, baráti kapcsolatok, közösségek kialakítása. Idősek minél több időt töltsenek közösségben, megismertessük velük a számítógépet, hogy messze élő családtagjaikkal is tarthassák a kapcsolatot.	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)	pályázatfigyelés idősek nappali ellátásának kialakítása	Polgármester, Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Család és Gyermekjóléti Intézmény vezetője.	2029. 12. 31. (hétfő)	Idősek biztonságos szabadidő eltöltése, boldog idősor megteremtése, generációk közötti kapcsolatok erősítése. Közösségfejlesztés.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	folyamatosan fenntartható	Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása által fenntartott Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény önkormányzatainak együttműködése.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Piacképes képzési lehetőségek kihasználása, munkaerő támogatási programban való részvétel. Digitális írástudás elősegítése.	Életvezetési problémák, hiányos ismeretek, általános szakképzettség hiánya.	8 általános iskolai végzettség megszerzése 8 szakképzettség megszerzése	Gazdasági program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a öngondoskodás gyermekeknek” Nemzeti	kapcsolat felvétele, együttműködés kialakítása programok családok pénzügyi helyzetének javítása, „Legyen jobb a öngondoskodás gyermekeknek” megtanulása végzettség	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	A célcsoport motiválása, alapfokú iskolai végzettség, szakképzettség megszerzése.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: érdektelenség. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás.	nem releváns

					Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	megszerzése						
2	Egészségtudatos életmódra nevelés	Mozgásszegény életmód, helytelen táplálkozás	Egészségesebb lakosság, szabadidő hasznos eltöltése	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	tájékoztatások, ismertető, foglalkozások pályázati lehetőségek feltárása programok szervezése egészségi állapot javítása, „Legyen jobb a gyermekeknek” életforma kialakítása	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Résztevők száma. Sportolási lehetőségek kibővítése. Javuló egészségi állapot. Egészségtudatos életmód.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: érdektelenség. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás.	nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Bursa Hungarica ösztöndíj	A családok nehéz anyagi helyzete	Az Önkormányzat célul tűzte ki, hogy	Költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi	Pályázatfigyelés Hirdetmény	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Képzettebb, több diplomás fiatal	Humán, pénzügyi,	Kockázat. határidők	nem releváns

		nem minden esetben tenné lehetővé támogatás nélkül gyermekük továbbtanulását felsőoktatási rendszerben	támogatja azokat a gyermekeket, akik tehetségük, tudásuk és szorgalmuk révén képesek a főiskolai végzettség megszerzésére, azonban nem/vagy csak részben tudja ezt anyagilag támogatni.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Felzárkózási Stratégia 2030 (MNFTS 2030) és Településfejlesztési Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	kifüggesztése Pályázatok elbírálása Pályázók támogatása			településen, elvándorlás csökkenése.	technikai forrás.	túllépése. Csökkentése: folyamatos tájékoztatás, fegyelemfelhívással megakadályozható.	
2	Játszótér bővítése, felújítása.	A folyamatos igénybevétel miatt a falugondnoki szolgálat gépjárműve elhasználódott.	Biztonságos közlekedés, szolgáltatások folyamatos biztosítása.	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNFTS 2030) és Településfejlesztési Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Beszerzés	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Jobb ellátási körülmények biztosítása.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: pályázat eredménytelensége.	nem releváns
3	Nyári napközis tábor megszervezése	A szünetekben sok a csellengő gyermek.	Felügyelet biztosítása, szabadidő hasznos eltöltése, baráti kapcsolatok, közösségek kialakítása,	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNFTS 2030) és Településfejlesztési Stratégia (2019-	Pályázatfigyelés. Napi programok megszervezése. Étkeztetés biztosítása.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Marcali Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermekjóléti Intézmény	Résztvevő gyermekek létszámának növekedése.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	nem releváns

			prevenációs előadások tartása.		2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)				intézményvezetője.			
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Nők foglalkoztatási esélyeinek növelése.	Gyermekvállalás után nehéz visszatérni a munka világába.	Új foglalkoztatási helyek létrehozása a meglévő bővítése, továbbá új foglalkoztatási alternatívák keresése. Családbarát intézkedések az intézményekben.	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNFTS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025) IV. Az idősek	pályázatfigyelés foglalkoztatási programok szervezése	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Nők munkaerőpiaci esélyeinek növelése.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: motiváltság hiánya.	nem releváns

					esélyegyenlősége							
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1	Közösségi programok szervezése, egészségmegőrzés, megelőzés, programok, szűrővizsgálatok.	A lakosság kötelező egészségügyi vizsgálatokra, megelőzés, programokba nehezen lehet bevonni őket.	Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel magasabb száma, elmagányosodás csökkentése.	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	pályázatfigyelés szabadidős programok, szűrővizsgálatok szervezése.	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Idősek biztonságos szabadidő eltöltése, boldog idősor megteremtése. Közösségfejlesztés.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: motiváltság hiánya.	nem releváns
2	Idősek nappali ellátásának kialakítása	Idősek elmagányosodása, a generációk elszakadása.	A Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermejjóléti Intézménye szociális alapszolgáltatásainak feladatellátásának bővítése. Felügyelet biztosítása, szabadidő hasznos eltöltése, baráti kapcsolatok, közösségek kialakítása. Idősek minél több időt töltsenek közösségben, megismertessük	Költségvetési koncepció Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma Stratégia (2019-2030) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő	pályázatfigyelés idősek nappali ellátásának kialakítása	Polgármester, Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermejjóléti Intézmény vezetője.	2029. 12. 31. (hétfő)	Idősek biztonságos szabadidő eltöltése, boldog idősor megteremtése, generációk közötti kapcsolatok erősítése. Közösségfejlesztés.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	folyamatosan fenntartható	Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása által fenntartott Marcal Vidéki Önkormányzatok Szociális Társulása, Szociális, Család és Gyermejjóléti Intézmény önkormányzatainak az együttműködése.

			velük a számítógépet, hogy messze élők családtagjaikkal is tarthassák a kapcsolatot.		Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)							
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Közszolgáltatást nyújtó intézmények teljes akadálymentesítése.	Közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése nem teljes mértékű.	Teljes akadálymentesítés kialakítása.	Gazdasági program Integrált Településfejlesztési stratégia Településrendezési terv Településszerkezeti terv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) és elemei: Új Roma, Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Pályázat keresés Pályázati igény benyújtása Kivitelezés Engedélyeztetés átadás	Polgármester	2029. 12. 31. (hétfő)	Élhetőbb környezet, biztonságosabb közlekedés.	Humán, pénzügyi, technikai forrás.	Kockázat: pályázat eredménytelensége. Csökkentése: pályázati lehetőség kihasználása.	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítottunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a közös önkormányzati hivatal jegyzője,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Rigács Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Rigács Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 32/2024. (06.25.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Rigács, 2024. június 25.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "Dr. Kertész-Bakos Ferenc".

Dr. Kertész-Bakos Ferenc
polgármester

**GÓGÁNFAI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL
JEGYZŐJE**

8346 Gógánfa, Deák F. u. 23. Tel/fax: 06/87/457-122, Fax: 06/87/557-040
e-mail: titkarsag@goganfaikoh.hu titkarsag@gfakj.t-online.hu
elektronikus ügyintézés KRID azonosító: 610607798

HATÁROZATI KIVONAT

Rigács Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2024. június 25.-én megtartott rendkívüli nyilvános képviselő-testületi ülésének jegyzőkönyvéből:

Rigács Község Önkormányzatának Képviselő-testülete, 3 igen, 0 nem szavazattal a következő határozatot hozta:

32/2024. (06.25.) önkormányzati határozat:

Rigács Község Önkormányzat Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdése alapján az előterjesztés melléklete szerinti formában és tartalommal RIGÁCS Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 2024 – 2029. időszakra vonatkozóan elfogadja.

Felkéri a polgármestert, hogy az aláírt dokumentumot küldje meg a Társadalmi és Esélyteremtési Főigazgatóság részére.

Határidő: 2024. június 30.

Felelős: Dr. Kertész-Bakos Ferenc polgármester
Bencze Gyöngyi jegyző

K.m.f.

Dr. Kertész-Bakos Ferenc sk.
polgármester

Bencze Gyöngyi sk.
jegyző

A kiadmány hitelül:

Bencze Gyöngyi
jegyző

